

Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΘΕΜΑ:

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΤΑΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΚΑΜΝΑΚΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ Α.Μ 6857
ΛΑΓΟΥΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ Α.Μ 7241

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
-----------------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1 Έννοια του φόρου και τα στοιχεία αυτού.....	7
1.2 Κατηγορίες του φόρου.....	7
1.3 Η εξέλιξη του φόρου εισοδήματος.....	9
1.4 Συνταγματικές αρχές για τη φορολογία.....	10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

2.1 Αντικείμενο του φόρου.....	12
2.1.1 Έννοια του εισοδήματος.....	12
2.1.2 Φορολογία του συνολικού εισοδήματος.....	12
2.1.3 Φορολογία του καθαρού εισοδήματος.....	13
2.2 Υποκείμενο του Φόρου.....	13
2.2.1 Έννοια φυσικού προσώπου.....	13
2.2.2 Έννοια κατοικίας.....	14
2.2.3 Κατοικία έμμισθων δημόσιων υπαλλήλων.....	14
2.2.4 Σχολάζουσα κληρονομιά.....	14
2.2.5 Ο πτωχέυσας ως υποκείμενο φόρου.....	15
2.2.6 Ο ανήλικος ως υποκείμενο φόρου.....	15
2.2.7 Οι κληρονόμοι ως υποκείμενο φόρου.....	15
2.3 Χρόνος επιβολής του φόρου.....	16
2.3.1 Αρχή του ετήσιου της φορολογίας.....	16
2.3.2 Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων.....	16
2.3.3 Υπολογισμός του φόρου.....	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

3.1 Ποιοι έχουν υποχρεώσει να υποβάλουν δήλωση.....	22
3.2 Πως δηλώνεται το εισόδημα.....	23
3.3 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση.....	23
3.4 Πως και ποτέ υποβάλλεται η δήλωση.....	24
3.5 Που υποβάλλεται η δήλωση.....	27
3.6 Κοινή δήλωση των συζύγων και αυτοτελής φορολογία των εισοδημάτων.....	28
3.6.1 Συνάθροιση των εισοδημάτων των συζύγων.....	28
3.6.2 Συμμετοχή των συζύγων σε προσωπική εταιρία.....	29
3.7 Φορολογία των ανήλικων παιδιών.....	29
3.7.1 Εισόδημα ανήλικου παιδιού από προσωπική εργασία.....	29
3.7.2 Εισόδημα του ανήλικου που προήλθε από κληρονομιά.....	30
3.7.3 Εισόδημα του ανήλικου παιδιού από χαριστικές παροχές τρίτων.....	30

3.7.4 Εισόδημα από χαριστική παροχή του γονέα.....	30
3.7.5 Εισόδημα ανήλικου παιδιού από σύνταξη.....	30
3.7.6 Εισόδημα του ανήλικου παιδιού που αποκτά από περιουσιακά στοιχεία μετά από δικαστική απόφαση ως υποκατάστατα άλλων περιουσιακών στοιχείων.....	30
3.7.7 Εισόδημα ανήλικου παιδιού από διατροφή.....	31
3.8 Ενηλικίωση – υποχρέωση υποβολής δήλωσης.....	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟ

4.1 Πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο.....	33
4.1.1 Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα.....	33
4.1.2 Τα ανήλικα άγαμα παιδιά.....	33
4.1.3 Τα ενήλικα άγαμα παιδιά που σπουδάζουν.....	34
4.1.4 Τα ενήλικα άγαμα παιδιά που είναι άνεργα.....	34
4.1.5 Τα άγαμα παιδιά που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.....	35
4.1.6 Τα άγαμα ή διαζευγμένα παιδιά ή τα παιδιά σε κατάσταση χρησίας με αναπηρία 67% και πάνω.....	35
4.1.7 Οι Ανιόντες των δύο συζύγων.....	35
4.1.8 Οι αδελφοί και οι αδελφές και των δύο συζύγων.....	35
4.1.9 Οι ανήλικοι ορφανοί από πατέρα και μητέρα.....	35
4.2 Με ποιες προϋποθέσεις τα παραπάνω πρόσωπα βαρύνουν το Φορολογούμενο.....	36
4.3 Υποβολή φορολογικής δήλωσης από προστατευμένα πρόσωπα.....	36
4.4 Ποια πρόσωπα δεν βαρύνουν το φορολογούμενο.....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΚΑΙ ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΤΟΥ

5.1 Καθαρό εισόδημα.....	37
5.2 Πηγές εισοδήματος.....	37
5.2.1 Εισόδημα από ακίνητα.....	37
5.2.2 Εισόδημα από κινητές αξίες.....	38
5.2.3 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.....	38
5.2.4 Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.....	38
5.2.5 Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.....	38
5.2.6 Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα.....	39
5.3 Εκχώρηση εισοδημάτων στο Δημόσιο.....	39
5.3.1 Διαδικασία βεβαίωσης των εισοδημάτων που εκχωρούνται.....	39
5.3.2 Εκχώρηση μισθωμάτων στο Δημόσιο. Αίτημα για ειδική ρύθμιση ή διαγραφή ληξιπρόθεσμου χρέους.....	39
5.3.3 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση εκχώρησης.....	40
5.3.4 Βεβαίωση και είσπραξη των εκχωρούμενων στο Δημόσιο εισοδημάτων.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

6.1 Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος.....	41
6.2 Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.....	41
6.3 Καθαρό Εισόδημα από ακίνητα.....	42
6.4 Ακαθάριστο εισόδημα.....	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

7.1 Έννοια και απόκτηση εισοδήματος.....	44
7.2 Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.....	44
7.3 Χρόνος απόκτησης εισοδήματος.....	45
7.4 Καθαρό και ακαθάριστο εισόδημα.....	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

8.1 Έννοια και απόκτηση εισοδήματος.....	46
8.2 Χρόνος απόκτησης εισοδήματος.....	47
8.3 Διαχειριστική περίοδος.....	47
8.4 Ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.....	47
8.5 Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.....	48
8.6 Ειδικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.....	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

9.1 Έννοια και απόκτηση εισοδήματος.....	51
9.2 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.....	51
9.3 Προσδιορισμός καθαρού γεωργικού εισοδήματος.....	51
9.4 Απαλλαγές εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις.....	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

10.1 Εισόδημα και απόκτηση του.....	54
10.2 Χρόνος απόκτησης του.....	54
10.3 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.....	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ

11.1 Εισόδημα και απόκτηση του.....	56
11.2 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών.....	56
11.3 Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος.....	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

12.1 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από κινητές αξίες.....	59
12.1.1 Ο χρόνος διενέργειας παρακράτησης φόρου.....	59
12.1.2 Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου.....	60
12.2 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.....	60
12.3 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.....	61
12.4 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.....	61
12.5 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών.....	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

13.1 Προσωπικές απαλλαγές.....	64
13.2 Πραγματικές απαλλαγές.....	64
13.2.1 Απαλλαγή εισοδημάτων από ακίνητα.....	64
13.2.2 Απαλλαγή τεκμαρτού εισοδήματος οικοδομής με παραχώρηση στο Δημόσιο.....	64
13.2.3 Απαλλαγή του τεκμαρτού εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση.....	65
13.2.4 Απαλλαγή του τεκμαρτού εισοδήματος από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κατοικίας από γονέα στα παιδιά του και αντίστροφα.....	65
13.2.5 Απαλλαγές εισοδημάτων από κινητές αξίες.....	65
13.2.6 Απαλλαγή από τη φορολογία των τόκων.....	66
13.2.7 Απαλλαγή από το φόρο της επιχορήγησης που δίνεται στους νέους επαγγελματίες.....	66
13.2.8 Απαλλαγή από το φόρο εισοδημάτων από μισθωτές υπηρεσίες.....	66
13.2.9 Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος με βάση διατάξεις ειδικών νόμων.....	67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 ΕΚΠΤΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

14.1 Ποιες δαπάνες αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα.....	69
14.1.1 Τα ασφάλιστρα ασφαλειών ζωής ή θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασφάλειας.....	69
14.1.1.1 Μερισμός της δαπάνης ασφαλίστρων μεταξύ των συζύγων.....	70
14.1.1.2 Για την έκπτωση της δαπάνης ασφαλίστρων θα πρέπει να δηλωθεί αυτή με την αρχική δήλωση.....	70
14.1.1.3 Αφαιρούνται και τα ασφάλιστρα ζωής που έχουν καταβληθεί σε ασφαλιστική εταιρία του εξωτερικού.....	70
14.1.1.4 Έκπτωση ασφαλίστρων που καταβάλλονται από διαζευγμένους γονείς για τα παιδιά τους, έστω και αν δεν συνοικούν με αυτό.....	71
14.1.1.5 Δικαιολογητικά για την έκπτωση των ασφαλίστρων.....	71
14.1.2 Οι εισφορές σε ταμεία ασφάλισης.....	71
14.1.2.1 Ασφαλιστικές εισφορές για την εξαγορά προϋπηρεσίας.....	71

14.1.3 Έκπτωση μέρους του μισθώματος που καταβάλλεται για κύρια κατοικία εκτός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.....	72
14.1.4 Οι δωρεές και οι χορηγίες.....	72
14.1.4.1 Οι δωρεές σε κοινωφελή ιδρύματα, σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.....	72
14.1.4.2 Δωρεές σε αθλητικά σωματεία.....	72
14.1.4.3 Δωρεές υπέρ των σεισμοπαθών.....	73
14.1.5 Οι τόκοι των στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας.....	73
14.1.5.1 Οι τόκοι στεγαστικού δανείου που λαμβάνεται για αποπληρωμή παλαιού δανείου.....	73
14.1.6 Έκπτωση της δαπάνης για την αγορά μετοχικών μεριδίων και μικτών αμοιβαίων κεφαλαίων.....	74
14.1.7 Έκπτωση της δαπάνης για εγκατάσταση χρήσης φυσικού αεριού, ηλιοθερμικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων.....	75
14.2 Έκπτωση δαπάνης χωρίς δικαιολογητικό.....	75
14.2.1 Πρόσωπα με αναπηρία 67% και πάνω.....	76
14.2.2 Τυφλοί.....	76
14.2.3 Νεφροπαθείς.....	76
14.2.4 Ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες.....	76
14.2.5 Θύματα πολέμου.....	76
14.2.6 Ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου.....	77
14.3 Ποιες δαπάνες της συζύγου αφαιρούνται από το δικό της εισόδημα.....	77
14.4 Οι δαπάνες του ενός συζύγου δεν προστίθενται στις δαπάνες του άλλου συζύγου.....	77
14.5 Πότε η δαπάνη των 1900 Ευρώ χωρίς δικαιολογητικά προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου.....	77
14.6 Σχολάζουσα κληρονομιά, μεσεγγύηση, επιδικία.....	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Παράδειγμα.....	79
-----------------	----

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο φόρος ακολουθεί τον πολίτη σε όλη τη διάρκεια της ζωής και της δραστηριότητας του. Αποτελεί αναγκαστική συνεισφορά που του έχει επιβληθεί από το κράτος χωρίς προσωπική αντιπαροχή. Η αντιπαροχή έχει γενικότερο σκοπό αφού με τους φόρους το κράτος διαμορφώνει το οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο όλων των πολιτών. Οι μορφές του φόρου είναι ποικίλες. Βασική διάκριση των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Άμεσοι φόροι είναι όσοι επιβάλλονται στο παραγόμενο εισόδημα και στην περιουσία, ενώ έμμεσοι είναι οι φόροι που επιβάλλονται στις συναλλαγές, συμπτωματικές ή μεταβατικές. Ο σημαντικότερος έμμεσος φόρος είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας και ο σημαντικότερος άμεσος φόρος είναι ο Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων.

Η φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων με τη μορφή που εφαρμόζεται σήμερα εισήχθη για τα φυσικά πρόσωπα με το Ν.Δ. 3323/1955, με το οποίο καθιερώθηκε ο προσωπικός προοδευτικός φόρος ο οποίος επιβάλλεται στο συνολικό από κάθε πηγή εισόδημα, ενώ για τα νομικά πρόσωπα εισήχθη με το Ν.Δ. 3843/1958, με το οποίο καθιερώθηκε ο αναλογικός φόρος εισοδήματος. Με τα δύο αυτά νομοθετήματα αντικαταστάθηκε ο Ν. 1640 του 1919 <<Περί φορολογίας εισοδήματος καθαρών προσόδων>>, ο οποίος αποτέλεσε την αφετηρία της εισαγωγής στην φορολογία.

Με την πάροδο των ετών τα δύο πιο πάνω βασικά νομοθετήματα υπέστησαν σωρεία μεταβολών, τροποποιήσεων και συμπληρώσεων. Υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο είχαμε κατά μέσο όρο δύο έως τρεις φορολογικούς νόμους. Το 1994 με το Ν. 2238 τα δύο πιο πάνω νομοθετήματα ενοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο, στο οποίο συμπεριελήφθησαν όλες οι διάσπαρτες σε διάφορους νόμους διατάξεις για τη φορολογία εισοδήματος. Ο νόμος αυτός αποτελεί τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.), που ισχύει όπως έχει διαμορφωθεί μετά τις μεταβολές και τροποποιήσεις που έγιναν μεταγενέστερα. Τα τρία τελευταία χρόνια έγιναν ουσιαστικές μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Με το Ν. 3091/2002 εισήχθη νέος τρόπος προσδιορισμού της φορολογικής επιβάρυνσης των φυσικών προσώπων. Με το νόμο αυτό θεσπίστηκαν νέες κλίμακες φόρου, νέα αφορολόγητα ποσά, ενώ ορισμένες εκπτώσεις από το συνολικό εισόδημα μετατράπηκαν σε μειώσεις φόρου.

Με το Ν.3220/2004 εισήχθη αντικειμενική φορολογία ελέγχου των επιχειρήσεων, η οποία ουδέποτε εφαρμόστηκε, αφού καταργήθηκε και ίσχυσε, ενώ με το Ν.3296/2004 έγιναν μεταβολές περιπτώσιολογικού χαρακτήρα, καθώς και μειώσεις των συντελεστών φόρου των επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής, οι οποίες θα εφαρμοστούν σταδιακά σε βάθος χρόνου τριών ετών.

Μετά πάροδο πλέον των δέκα ετών από τότε που ψηφίστηκε ο Ν.2238/1994 που αποτελεί τον ισχύοντα Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αυτός παρουσιάζει μεγάλες ελλείψεις και σοβαρές κακοτεχνίες. Απαιτείται, κατά συνέπεια, νέα κωδικοποίηση ώστε να ενσωματωθούν όλες οι διάσπαρτες διατάξεις, να επαλειφθούν οι διατάξεις που συμπεριλαμβάνονται στον ισχύοντα Κώδικα ενώ ήδη έχουν καταργηθεί και ακόμα να επιχειρηθεί αναδιάταξη της ύλης και αναδιατύπωση των άρθρων ώστε να απαλειφθούν κακοτεχνίες και δυσνόητες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1 Έννοια του φόρου και τα στοιχεία αυτού

Πληθώρα ορισμών έχουν δοθεί για το φόρο ανάλογα με τη διαφορετική σκοπιά από την οποία επιχειρείται η εννοιολογική του προσέγγιση.

Επιτυχής θεωρείτε ο ορισμός του φόρου που έχει δοθεί από το διάσημο Γάλλο οικονομολόγο Caston Zeze, ο οποίος θεωρείται ο θεμελιωτής της δημοσιονομικής επιστήμης στη Γαλλία. Κατ' αυτόν <<ο φόρος είναι χρηματική παροχή που επιβάλλεται αναγκαστικά από το Κράτος σε βάρος των ιδιωτών χωρίς αντιπαροχή, προς το σκοπό κάλυψης των δημοσίων βαρών>>. Κατά των Η. Dalton <<ο φόρος είναι αναγκαστική συμβολή την οποία επιβάλλει μια Δημόσια Αρχή χωρίς να λαμβάνετε υπόψη το ακριβές ποσό των υπηρεσιών που παρέχονται σαν αντάλλαγμα στο φορολογούμενο και χωρίς να επιβάλλεται σαν ποινή για οποιαδήποτε παράβαση νόμου>>. Κατά τον Έλληνα οικονομολόγο και καθηγητή Ιωάννη Κούλη <<ο φόρος αποτελεί αναγκαστική μονομερή οικονομική παροχή, η οποία δεν έχει την έννοια της χρηματικής ποινής, αλλά αποβλέπει στην κάλυψη των χρηματικών αναγκών της Δημόσιας Αρχής που φορολογεί>>. Όλοι οι ορισμοί που έχουν δοθεί μέχρι σήμερα για το φόρο φραστικά μόνο διαφέρουν. Έτσι, πολλοί απλά μπορούμε να πούμε ότι ο φόρος είναι μία υποχρεωτική χρηματική παροχή των πολιτών προς το κράτος, χωρίς ειδικό αντάλλαγμα, προς το σκοπό άσκησης από το κράτος της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής του.

Από τους πιο πάνω ορισμούς του φόρου προκύπτει ότι τα χαρακτηριστικά στοιχεία αυτού είναι:

- ✚ Η παροχή προς το κράτος. Η παροχή αυτή στις σύγχρονες κοινωνίες είναι πάντα χρηματική, ενώ σε προγενέστερους χρόνους η σε οικονομικώς καθυστερημένα κράτη μπορεί να συνίσταται και σε είδος ή σε προσωπικές υπηρεσίες.
- ✚ Ο αναγκαστικός χαρακτήρας του φόρου. Η παροχή επιβάλλεται από το κράτος κατά την ενάσκηση της εξουσίας του σύμφωνα με τα κριτήρια που αποβλέπει ο σχετικός νόμος.
- ✚ Η ανυπαρξία ειδικού ανταλλάγματος. Η παροχή δεν καταλείπεται έναντι κάποιου ειδικού ανταλλάγματος. Το κράτος παρέχει στους πολίτες υπηρεσίες που αφορούν την ολότητα και εξυπηρετούν συλλογικές ανάγκες.
- ✚ Η εκπλήρωση δημοσίων σκοπών. Η παροχή (ο φόρος) αποτελεί την κυριότερη πηγή εσόδων του Δημοσίου, με την οποία αυτό ασκεί την οικονομική και κοινωνική του πολιτική, χρηματοδοτεί δηλαδή την υγεία, την παιδεία, την πρόνοια, την άμυνα και την ασφάλεια, ενώ αποτελεί και σημαντικό εργαλείο ανά διανομής του εισοδήματος.

1.2 Κατηγορίες του φόρου

Η ταξινόμηση του φόρου γίνεται συνήθως με γνώμονα τη δικαιολογητική του βάση ή το αντικείμενο για το οποίο επιβάλλεται η επιβάρυνση. Έτσι, οι κυριότερες μορφές του φόρου είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Άμεση και έμμεσοι φόροι: Βασική διάκριση των φόρων, όπως αυτή αποτυπώνεται στους κρατικούς προϋπολογισμούς, είναι σε άμεσους και έμμεσους.

Άμεσοι φόροι είναι αυτοί που επιβάλλονται στο παραγόμενο εισόδημα και την περιουσία των φορολογούμενων, με βάση τη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών. Άμεσοι φόροι είναι: Ο φόρος εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, οι φόροι περιουσίας, όπως είναι ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, ο φόρος κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών και ο Φόρος Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας.

Έμμεσοι φόροι είναι αυτοί που επιβάλλονται στις συναλλαγές και την κυκλοφορία των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών. Επιβαρύνουν τους πολίτες στην έκταση που χρησιμοποιούν τα αγαθά ή τις υπηρεσίες και είναι ενσωματωμένοι την τιμή του κυκλοφορούντος αγαθού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας. Φόρος συναλλαγών είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, το τέλος χαρτοσήμου και ο Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών, ενώ φόροι κατανάλωσης, είναι ο Φόρος Κύκλου Εργασιών, όπου αυτός εξακολουθεί να ισχύει, ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης στα επιβατικά αυτοκίνητα, ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης στα καύσιμα, στα προϊόντα καπνού, στα οινοπνευματώδη ποτά, στα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων κ.λπ.

- ✓ Προσωπικοί και πραγματικοί φόροι: Άλλη διάκριση των όρων είναι σε προσωπικούς και πραγματικούς φόρους. Προσωπικός είναι ο φόρος που επιβάλλεται σε σχέση με το πρόσωπο του φορολογούμενου, αφού ληφθεί υπόψη η εισοδηματική ή περιουσιακή του κατάσταση. Τέτοιος φόρος είναι ο φόρος εισοδήματος, καθώς και ο φόρος γονικής παροχής κ.λπ.

Πραγματικοί είναι οι φόροι που επιβάλλονται σε ορισμένο πράγμα ή πράξη, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική δυνατότητα του φορολογούμενου. Τέτοιοι φόροι είναι κυρίως οι φόροι συναλλαγών και κατανάλωσης.

- ✓ Αναλογικοί και προοδευτικοί φόροι: Η διάκριση αυτή βασίζεται στη μέθοδο που ακολουθείται για τον υπολογισμό του ποσού του ωφελούμενου όρου.

Αναλογικοί είναι οι φόροι οι οποίοι υπολογίζονται επί τοις εκατό με σταθερό ποσό ανεξάρτητο από το ύψος της φορολογητέας ύλης. Αναλογικός είναι ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων, ο φόρος εισοδήματος των προσωπικών εταιρειών, κοινοπραξιών, κοινωνιών, οι φόροι εισοδήματος που υπολογίζονται σε ποσοστό με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, όπως φόρος επί των τόκων των καταθέσεων, ο φόρος που επιβάλλεται στο κέρδος ή την ωφέλεια που προκύπτει από την πώληση της επιχείρησης, εταιρικών μεριδίων ή μεριδίων κ.λπ. Ακόμη αναλογικός είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας.

Προοδευτικοί είναι οι φόροι των οποίων το ποσοστό υπολογισμού αυξάνεται με προοδευτική μορφή όσο αυξάνει το ποσοστό της φορολογητέας ύλης. Τέτοιοι φόροι είναι ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, ο φόρος κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών, καθώς και ο Φόρος Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας.

Ακόμη οι φόροι διακρίνονται σε φόρους εισοδήματος, περιουσίας και δαπάνης ανάλογα από το ποιο είναι το αντικείμενο της φορολογίας, καθώς και σε τακτικούς και έκτακτους ανάλογα με το αν η φορολογία έχει πάγια μορφή, ή έκτακτη. Έκτακτες φορολογίες έχουν

επιβληθεί στο παρελθόν για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων, όπως στις περιπτώσεις σεισμών με μεγάλης έκτασης καταστροφές.

1.3 Η εξέλιξη του φόρου εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος είναι προσωπικός φόρος. Επιβάλλεται στο συνολικό από κάθε πηγή εισόδημα του φυσικού προσώπου και υπολογίζεται με προοδευτικούς συντελεστές μετά την έκπτωση από το εισόδημα ορισμένων δαπανών. Ανήκει στους άμεσους φόρους. Ο φόρος εισοδήματος μέχρι να φθάσει στη σημερινή σύγχρονη μορφή του πέρασε διάφορα στάδια και λειτούργησε υπό διάφορες μορφές ανάλογα με τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες κάθε εποχής. Φόρος επιβλήθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1830, με το ψήφισμα της 4^{ης} Φεβρουαρίου, με τη μορφή φόρου επιτηδεύματος. Ο φόρος αυτός στηριζόταν σε ενδείξεις και επιβαλλόταν στα κέρδη των αυτοαπασχολούμενων και στους μισθούς που κατέβαλλαν οι εργοδότες στο προσωπικό που απασχολούσαν.

Το έτος 1877, με το νόμο ΧΚ' (620), επιβλήθηκε φόρος στα μερίσματα που διένεμαν στους μετόχους οι ανώνυμες εταιρείες. Ο φόρος αυτός θεωρείται πως είναι ο πρώτος φόρος εισοδήματος που επιβλήθηκε στην Ελλάδα. Το 1909 καθιερώθηκε γενικός φόρος επί του εισοδήματος των φυσικών προσώπων και των ανώνυμων εταιρειών, ο οποίος όμως καταργήθηκε μετά από δύο χρόνια, με το νόμο ΓΩΛ (3830). Σταθμό στη δημοσιονομική εξέλιξη αποτελεί η μεταρρύθμιση στην άμεση φορολογία που πραγματοποιήθηκε το 1919 επί κυβερνήσεως Ε. Βενιζέλου. Με το νόμο 1640 <<Περί φορολογίας καθαρών προσόδων>> εισήχθη στην Ελλάδα το μικτό σύστημα αυτό επιβαλλόταν φορολογίας των καθαρών προσόδων. Κατά το σύστημα αυτό επιβαλλόταν φόρος επί των επί μέρους προσόδων ανάλογα με την πηγή προέλευσης τους και συνθετικός συμπληρωματικός φόρος επί του συνολικού εισοδήματος των φορολογούμενων σε προοδευτικό συντελεστή. Παρά τα όποια μειονεκτήματα παρουσίασε η φορολογία αυτή, εφαρμόστηκε επί 35 έτη αφού υπέστη σωρεία μεταβολών.

Ο φόρος των καθαρών προσόδων καταργήθηκε το 1955, έτος που αποτελεί δεύτερο σημαντικό σταθμό στη δημοσιονομική ιστορία της Ελλάδας.

Επί κυβερνήσεως Κ. Καραμανλή, εισάγεται στην Ελλάδα με το Ν.Δ. 323/1955 ο προσωπικός φόρος εισοδήματος, ο οποίος επιβάλλεται στο συνολικό από κάθε πηγή εισόδημα του φυσικού προσώπου, υπολογιζόμενος σε προοδευτικούς συντελεστές. Με το Ν.Δ. 3843/1958 εισάγεται και η φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων. Τα δύο αυτά νομοθετήματα, τα οποία συμπληρώθηκαν και τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, ώστε να προσαρμοστούν στις κρατούσες εκάστοτε κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, αποτελούν ουσιαστικά τον κορμό του Συστήματος ορολογίας εισοδήματος που ισχύει σήμερα.

Με το Ν. 2238/1994 τα δύο αυτά νομοθετήματα κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο, στο οποίο συμπεριελήφθησαν όλες οι διάσπαρτες σε άλλους νόμους διατάξεις που αφορούσαν τη φορολογία εισοδήματος. Οι διατάξεις του νόμου αυτού αποτελούν των Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος που ισχύει, ο οποίος στη διαδρομή του χρόνου έχει υποστεί σωρεία τροποποιήσεων και συμπληρώσεων.

1.4 Συνταγματικές αρχές για τη φορολογία

Ο φόρος αποτελεί χρηματική παροχή που επιβάλλεται αναγκαστικά από το κράτος σε βάρος των πολιτών, χωρίς προσωπική αντιπαροχή, για το κόπο κάλυψης των πάσης φύσεως δημόσιων δαπανών. Υπολογίζεται ότι ο 93% των εσόδων του Δημοσίου προέρχεται από την άμεση και έμμεση φορολογία. Αποτελεί ωστόσο ο φόρος σοβαρή οικονομική επιβάρυνση των πολιτών και ως εκ τούτου πρέπει να επιβάλλεται και να εισπράττεται σε βάση ορισμένους νομικούς κανόνες, με τους οποίους διασφαλίζεται η προστασία των φορολογούμενων από τυχόν αυθαιρεσίες της εκτελεστικής εξουσίας.

Έτσι, σε όλα τα πολιτισμένα κράτη και στην Ελλάδα έχουν θεσπιστεί συνταγματικές διατάξεις, με τις οποίες εκπληρώνεται η φορολογική υποχρέωση των πολιτών, καθώς και αρχές με βάση τις οποίες ασκείται η φορολογική εξουσία του κράτους. Το Σύνταγμα του 1975 καθώς και τα προγενέστερα αυτού Συντάγματα του 1952 και του 1911 συμπεριέλαβαν στα κείμενα στους διατάξεις από τις οποίες απορρέουν ορισμένες αρχές που αναφέρονται στη φορολογία. Έτσι, από τις διατάξεις του Συντάγματος του 1975 απορρέουν οι εξής αρχές:

✚ Αρχή της καθολικότητας του φόρου: Στη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος ορίζεται ότι οι Έλληνες πολίτες φέρουν αδιακρίτως στα δημόσια βάρη αναλόγως των δυνάμεων τους. Από τη διάταξη αυτή απορρέει η αρχή της καθολικότητας του φόρου, με την έννοια ότι ο φόρος πρέπει να επιβάλλεται σε όλα τα πρόσωπα που ζουν στην επικράτεια χωρίς διακρίσεις. Ο όρος <<αδιακρίτως>> δεν έχει την έννοια ότι περιλαμβάνονται στη φορολογία και τα πλέον ασήμαντα εισοδήματα. Η αληθής έννοια του όρου είναι ότι απαγορεύεται γενικώς η θέσπιση φορολογικών εξαιρέσεων ή εκπτώσεων και η μεροληπτική εφαρμογή των φορολογικών νόμων.

Το κράτος ωστόσο, για λόγους κοινωνικής ευαισθησίας, έχει θεσπίσει ορισμένες απαλλαγές, που εκ των πραγμάτων κρίνονται δικαιολογημένες.

✚ Αρχή της φοροδοτικής ικανότητας: Από την ίδια πιο άνω διάταξη απορρέει η αρχή της φοροδοτικής ικανότητας, πράγμα που σημαίνει πως κάθε πολίτης πρέπει να συνεισφέρει ανάλογα με τις οικονομικές του δυνατότητες. Η φράση <<αναλόγως των δυνάμεων τους>> εκφράζει ουσιαστικά επιθυμία του συνταγματικού νομοθέτη για την καθιέρωση και τη διατήρηση της προοδευτικής φορολογίας, με την οποία η φορολογική επιβάρυνση επιμερίζεται ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος κάθε πολίτη. Οι πολίτες με το ίδιο πόσο εισοδήματος έχουν την ίδια φορολογική επιβάρυνση.

Η αρχή της φοροδοτικής ικανότητας έχει πρακτική εφαρμογή μόνο στην άμεση φορολογία, διότι στην έμμεση η φορολογική επιβάρυνση είναι η ίδια, ανεξάρτητα από τη φοροδοτική ικανότητα του πολίτη,

✚ Αρχή της φορολογικής ισότητας: Από τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος, σε συνδυασμό με τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, σύμφωνα με την οποία οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, απορρέει η βασική αρχή της ίσης φορολογικής μεταχείρισης των πολιτών, εφόσον βέβαια αυτοί βρίσκονται κάτω από τις ίδιες συνθήκες διαβίωσης (οικονομικές, κοινωνικές ή προσωπικές).

Το Σύνταγμα απαγορεύει τις διακρίσεις μεταξύ των φορολογούμενων, διότι διαφορετικά αυτό θα ανεχόταν τη δημιουργία προνομιάτων πολιτών.

- ✚ Αρχή της νομιμότητας της φορολογίας: Στην παρ. 1 του άρθρου 78 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζεται ότι ουδείς φόρος επιβάλλεται ή εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο, ο οποίος καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες στις οποίες αναφέρεται ο φόρος. Η διάταξη αυτή ενσαρκώνει την αρχή της νομιμότητας του φόρου, με την έννοια ότι δεν επιτρέπεται η επιβολή και η είσπραξη φόρου χωρίς νόμο που να τον προβλέπει ρητώς και ο οποίος ψηφίζεται από τη Βουλή, δηλαδή από τους αντιπροσώπους του λαού.

- ✚ Αρχή της μερικής απαγόρευσης της αναδρομικότητας του φόρου: Με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 78 του Συντάγματος καθιερώνεται η αρχή της απαγόρευσης της αναδρομικής φορολογίας. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος, η οποία να εκτείνεται πέραν του προηγούμενου της επιβολής του φόρου οικονομικού έτους. Η αρχή αυτή, απόρροια του κράτους δικαίου, διασφαλίζει τους πολίτες από τυχόν αυθαιρεσίες της εκτελεστικής εξουσίας,

- ✚ Αρχή της βεβαιότητας του φόρου: Με τη διάταξη τέλος της παρ. 4 του άρθρου 78 του Συντάγματός, καθιερώνεται η αρχή της βεβαιότητας του φόρου. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το αντικείμενο της φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής, οι απαλλαγές και οι εξαιρέσεις από τη φορολογία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης. Η αρχή αυτή απαιτεί τα στοιχεία αυτά της φορολογίας να είναι σαφή και καθορισμένα, ώστε η φορολογική επιβάρυνση να είναι εκ των προτέρων γνωστή σε όλους τους πολίτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

2.1 Αντικείμενο του φόρου

Αντικείμενο του φόρου: Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 του Κ.Φ.Ε., ο φόρος επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή και αποκτάται από κάθε φυσικό πρόσωπο για το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ.1 και 2 του άρθρου 2 του ίδιου κώδικα. Συμφωνά με τις διατάξεις αυτές, σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο αποκτά εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του και τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του. Επίσης, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του, σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο για τα εισοδήματα του που προκύπτουν στην αλλοδαπή, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Από το συνδυασμό των πιο πάνω διατάξεων προκύπτει ότι αντικείμενο φόρου είναι το εισόδημα το οποίο προκύπτει στην Ελλάδα, ανεξάρτητα αν το φυσικό πρόσωπο που το απέκτησε κατοικεί στην Ελλάδα ή όχι, καθώς και το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή, εφόσον το φυσικό πρόσωπο που το απέκτησε έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Γενική αρχή είναι ότι σε φόρο υπόκειται το εισόδημα που πραγματοποιήθηκε με την έννοια ότι αυτό είναι απαιτητό ανεξάρτητα από το αν έγινε η είσπραξη του από το δικαιούχο.

2.1.1 Έννοια του εισοδήματος

Έννοια του εισοδήματος: Σύμφωνα με την <<τριμερή θεωρία>>, εισόδημα σημαίνει το σύνολο των οικονομικών αγαθών που προκύπτει από μια πηγή εκμετάλλευσης και τα οποία αναλώνονται χωρίς να θίγει η παρουσία του φυσικού ή νομικού προσώπου.

Σύμφωνα με την <<δημοσιονομική ή λογιστική>> θεωρία εισόδημα σημαίνει κάθε αύξηση της καθαρής περιουσίας χωρίς την έρευνα της προέλευσης των εσόδων καθώς και ο τρόπος της χρησιμοποίησής τους.

Ο φορολογικός νομοθέτης αποφεύγει να υιοθετήσει μία από τις δύο θεωρίες διότι σύμφωνα με την νομολογία των δικαστηρίων (Σ.τ.Ε. 1451/1982, 3342/1985) εισόδημα θεωρείται το αντάλλαγμα της εργασίας του φορολογούμενου, όχι όμως και κάθε προσαύξηση της περιουσίας του εκτός και αν υπάγεται αυτή σε φόρο ως εισόδημα του.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κ.Φ.Ε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή είναι φορολογητέο, άρα σύμφωνα με το άρθρο 4 εισόδημα θεωρείται το καθαρό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των δαπανών καθώς και στοιχεία του κεφαλαίου που δεν αποτελούν εισόδημα αλλά αύξηση της περιουσίας του φορολογούμενου.

2.1.2 Φορολογία του συνολικού εισοδήματος

Φορολογία του συνολικού εισοδήματος: Στη διάταξη του άρθρου 1 του Κ.Φ.Ε. ορίζεται ότι σε φόρο υπόκειται το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου από όλες τις πηγές (παρ. 1 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε.).

Η αρχή του ενιαίου της φορολογίας υπάγεται σε αρκετές περιπτώσεις. Ο νομοθέτης έχει προβλέψει την αυτοτελή φορολογία ορισμένων εισοδημάτων με αναλογικό συντελεστή σύμφωνα με το καθαρό εισόδημα των άλλων πηγών. Ο νομοθέτης σύμφωνα με το άρθρο 11 – 14 του Κ.Φ.Ε αναφέρεται στην αυτοτελή φορολογία του εισοδήματος που προέρχεται από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων οικοδομών, από κινητές αξίες εισοδημάτων, από εμπορικές επιχειρήσεις (όπως αυτοτελής φορολογία κερδών από τη μεταβίβαση της επιχείρησης, εταιρικών μεριδίων κλπ), από μισθωτές υπηρεσίες (όπως αποζημίωση λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας κλπ).

2.1.3 Φορολογία του καθαρού εισοδήματος

Φορολογία του καθαρού εισοδήματος: Στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 4, ορίζεται το εισόδημα το οποίο φορολογείται είναι αυτό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των δαπανών για τη απόκτηση του. Στο φορολογικό νόμο συνυπάρχουν η έννοια του ακαθάριστου, του καθαρού και του φορολογητέου εισοδήματος αλλά με κακοτεχνική διατύπωση, γι' αυτό πρέπει να υπάρχει αποσαφήνιση των ανωτέρω εννοιών όπως:

- ❖ Ακαθάριστο εισόδημα: Θεωρείται από το νόμο αυτό που απέκτησε ο φορολογούμενος σε συγκεκριμένο χρόνο από την εργασία του, ή από περιουσιακό του στοιχείο πριν αφαιρεθούν οι δαπάνες για την απόκτηση του.
- ❖ Καθαρό εισόδημα: Θεωρείται το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση από το ακαθάριστο εισόδημα των κατά περίπτωση δαπανών.
- ❖ Φορολογητέο εισόδημα: Θεωρείται το εισόδημα που υπόκειται σε φόρο μετά την αφαίρεση από το καθαρό εισόδημα δαπανών που έχουν χορηγηθεί για κοινωνικούς λόγους για συντήρηση του ίδιου και της οικογένειάς του.

2.2 Υποκείμενο του Φόρου

Υποκείμενο του Φόρου: Στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε. ορίζεται ποιος είναι υποκείμενος σε φόρο εισοδήματος. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, σε φόρο εισοδήματος υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο που αποκτά εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του, σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο για τα εισοδήματα που προκύπτουν στην αλλοδαπή, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

2.2.1 Έννοια φυσικού προσώπου

Έννοια φυσικού προσώπου: Η έννοια του φυσικού προσώπου δίνεται από τον Αστικό Κώδικα, σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου ως φυσικό πρόσωπο θεωρείται ο άνθρωπος που είναι ικανός να έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις εφόσον γεννηθεί ζωντανός (άρθρα 34 έως 35 Α.Κ.). Το κυοφορούμενο, που δεν θεωρείται κατά τη διάρκεια της κύησης του φυσικού προσώπου, γίνεται υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων εφόσον γεννηθεί ζωντανό (άρθρο 36 Α.Κ.). Δεν είναι ωστόσο αναγκαία για την απόκτηση δικαιωμάτων και κατά συνέπεια φορολογικών υποχρεώσεων η ύπαρξη δικαίου τακτικής ικανότητας.

Το φυσικό πρόσωπο φορολογείται:

- αν αυτό έχει την κατοικία ή διαμονή του στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την υπηκοότητα του,
- αν αποκτά εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την κατοικία ή τη διαμονή του ή από την υπηκοότητα του.

Στην περίπτωση που φυσικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί στην Ελλάδα φορολογείται για εισόδημα που έχει προκύψει στην αλλοδαπή, ο φορολογικός νόμος έχει προβλέψει με σχετική διάταξη, προς το σκοπό αποφυγής της διπλής φορολογίας, ότι από το φόρο που προκύπτει για το συνολικό εισόδημα του προσώπου αυτού, αφαιρείται ο φόρος που αποδεδειγμένα έχει καταβληθεί στην αλλοδαπή για το εισόδημα που έχει προκύψει εκεί.

2.2.2 Έννοια κατοικίας

Έννοια κατοικίας: Ο φορολογικός νομοθέτης δεν έχει ορίσει την έννοια της κατοικίας, σύμφωνα όμως με τη διοικητική πρακτική η έννοια της είναι ταυτόσημη με αυτή του Αστικού Κώδικα όπου είναι ο τόπος της μόνιμης εγκατάστασης του (άρθρου 51). Κατοικία για την επιβολή φόρου του φορολογούμενου είναι η αστική κατοικία όπως ορίζεται από τον Α.Κ. άρθ. 52-53.

Η εξακρίβωση της κατοικίας ή της διαμονής του φορολογούμενου υπόκειται σε φόρο για το σύνολο του εισοδήματος του οπουδήποτε αυτό έχει προκύψει εάν το φυσικό πρόσωπο κατοίκησε επί εξάμηνο στην Ελλάδα, εάν δεν κατοικεί στην αλλοδαπή υπόκειται σε φόρο μόνο το εισόδημα που αποκτήθηκε στην Ελλάδα.

Η κατοικία μεταβάλλεται με την μετοίκηση ενός προσώπου σε άλλο τόπο όπου θα είναι μόνιμη η εγκατάσταση του εκεί. Δεν θεωρείται όμως αλλαγή κατοικίας η διαμονή ενός φυσικού προσώπου στο εξωτερικό λόγω σπουδών.

2.2.3 Κατοικία έμμισθων δημόσιων υπαλλήλων

Κατοικία έμμισθων δημόσιων υπαλλήλων: Στη διάταξη της αρ.2 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε. ορίζεται ότι οι έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό θεωρούνται για την επιβολή του φόρου ότι έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα. Στη διάταξη ορίζεται ρητά κατοικούντες στην Ελλάδα θεωρούνται μόνον οι έμμισθοι υπάλληλοι του δημοσίου, δηλαδή όσοι μισθοδοτούνται από το ελληνικό δημόσιο. Συνεπώς, με κατ' αντιδιαστολή επιχείρημα, οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου, κοινωφελών ιδρυμάτων, οργανισμών κλπ., οι οποίοι υπηρετούν στο εξωτερικό, δεν θεωρείται από φορολογική άποψη ότι έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα.

2.2.4 Σχολάζουσα κληρονομιά

Σχολάζουσα κληρονομιά: Σε φόρο εισοδήματος υποβάλλεται, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε., και η σχολάζουσα κληρονομιά, δηλαδή τα εισοδήματα που προέρχονται από κληρονομική περιουσία της οποίας ο κληρονόμος είναι άγνωστος. Σύμφωνα με τον Α.Κ. (άρθρο 1865), αν ο κληρονόμος είναι άγνωστος ή δεν είναι βέβαιο αν αποδέχθηκε την κληρονομιά, το δικαστήριο της κληρονομιάς, ύστερα από αίτηση εκείνου που έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπάγγελτα, διορίζει κηδεμόνα της κληρονομιάς. Αυτός έχει υποχρέωση, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., να υποβάλει δήλωση φόρου εισοδήματος για τα εισοδήματα που προκύπτουν από την κληρονομιά της οποίας ο κληρονόμος είναι άγνωστος.

2.2.5 Ο πτωχέυσας ως υποκείμενο φόρου

Ο πτωχέυσας ως υποκείμενο φόρου: Σύμφωνα με τις διατάξεις του Εμπορικού Νόμου <<Περί πτωχεύσεως>> (άρθρα 525-677), από την ημέρα της δημοσίευσης της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση, ο πτωχέυσας στερείται αυτοδικαίως του δικαιώματος της διοίκησης της περιουσίας του.

Στην πτωχευτική περιουσία δεν περιλαμβάνεται η περιουσία που αποκτάται από αυτόν μετά την κήρυξη της πτώχευσης.

Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η πτώχευση δεν συνεπάγεται δικαιοπρακτική ανικανότητα του πτωχέυσαντος. Συνεπώς ο έμπορος που έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης είναι ικανός να δικαιοστρατεί, να ενεργεί δηλαδή εμπορικές πράξεις και να είναι διαχειριστής αλλότριων.

Κατά την πιο πάνω έννοια ο πτωχέυσας δεν παύει να είναι υποκείμενο φόρου και κατ' ακολουθία να έχει αυτός υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης για το εισόδημα που προκύπτει από την εξωπτωχευτική του περιουσία, καθώς και για το εισόδημα των ανήλικων παιδιών του με τις προϋποθέσεις που θέτει ο Κ.Φ.Ε. στο άρθρο 5.

Το φυσικό πρόσωπο που έχει πτωχέυσει εξακολουθεί να είναι υποκείμενο φόρου και για το εισόδημα που προκύπτει από την πτωχευτική του περιουσία. Απλώς, στην περίπτωση αυτή, η δήλωση φόρου εισοδήματος υποβάλλεται από το σύνδικο, ο οποίος δεν υποκαθιστά το φορολογικώς υπόχρεο πρόσωπο.

Σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε., οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση να επιδώσουν φορολογική δήλωση ο καθένας χωριστά, εφόσον ο ένας από αυτούς βρίσκεται σε κατάσταση πτώχευσης. Με βάση τη διάταξη αυτή, εάν ο σύζυγος πτωχέυσει, η σύζυγος υποβάλλει χωριστά δήλωση φορολογίας του εισοδήματος της. Η διάταξη είναι μάλλον ατυχής, διότι η πτώχευση δεν συνεπάγεται απώλεια της δικαιοπρακτικής ικανότητας του πτωχέυσαντος. Συνεπώς, εφόσον αυτός έχει υποχρέωση να υποβάλει φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα που αποκτά από την έξω πτωχευτική του περιουσία ή από την προσωπική του εργασία, μπορεί να συμπεριλάβει στη δήλωση του και τα εισοδήματα της συζύγου του.

2.2.6 Ο ανήλικος ως υποκείμενο φόρου

Ο ανήλικος ως υποκείμενο φόρου: Τα εισοδήματα του ανήλικου παιδιού προστίθενται, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.2 του άρθρου 5 του Κ.Φ.Ε., στο εισόδημα ενός εκ των γονέων του, κατά τις διακρίσεις που θέτει η διάταξη. Το ανήλικο παιδί ωστόσο είναι υποκείμενο φόρου για ορισμένα εισοδήματα τα οποία ορίζονται ρητά από τη διάταξη του αρ. 4 του ίδιου άρθρου (περισσότερα στην ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 5).

2.2.7 Οι κληρονόμοι ως υποκείμενο φόρου

Οι κληρονόμοι ως υποκείμενο φόρου: Οι υποχρεώσεις του κληρονομούμενου, μεταξύ των οποίων και οι υποχρεώσεις προς το δημόσιο, μεταβιβάζονται κατά τον Α.Κ. στους κληρονόμους, τους οποίους συνεπώς βαρύνει και η φορολογική υποχρέωση του αποβιώσαντος. Σε αυτή την περίπτωση η φορολογική δήλωση με την οποία δηλώνονται τα εισοδήματα του αποβιώσαντος υποβάλλεται από κοινού από τους κληρονόμους του, ο φόρος όμως που αναλογεί στα εισοδήματα αυτά μερίζεται ανάλογα με τη μερίδα καθενός κληρονόμου.

2.3 Χρόνος επιβολής του φόρου

Με τις διατάξεις των παρ.1 και/2 του άρθρου 3 του Κ.Φ.Ε. ορίζεται ο χρόνος επιβολής του φόρου, καθώς και η διάρκεια του οικονομικού έτους. Έτσι, στη διάταξη της παρ. 1 ορίζεται ότι ο φόρος επιβάλλεται κάθε οικονομικό έτος στο εισόδημα που αποκτάται μέσα στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος κατά τις διακρίσεις που ορίζει ο νόμος, ενώ στη διάταξη της παρ. 2 ορίζεται ότι η διάρκεια του οικονομικού έτους αρχίζει από την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτουν δύο αρχές: η αρχή του ετήσιου της φορολογίας και η αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων.

2.3.1 Αρχή του ετήσιου της φορολογίας

Αρχή του ετήσιου της φορολογίας: Σύμφωνα με την αρχή αυτή, ο φόρος επιβάλλεται κάθε χρόνο στο συνολικό καθαρό εισόδημα που έχει προκύψει στο αμέσως προηγούμενο έτος, ανεξάρτητα αν το εισόδημα αυτό έχει εισπραχθεί από το δικαιούχο. Έτσι, το Δημόσιο έχει το δικαίωμα την πρώτη ημέρα κάθε έτους να επιβάλλει φόρο για το εισόδημα που έχει προκύψει το προηγούμενο έτος κατά τις διακρίσεις που προβλέπει ο νόμος.

Ο φορολογικός νόμος ανάφερα ότι ο φόρος επιβάλλεται κάθε οικονομικό έτος στο εισόδημα που έχει προκύψει στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος κατά τις διακρίσεις που ορίζει. Κατά τις διακρίσεις αυτές το προηγούμενο οικονομικό έτος μπορεί να είναι ημερολογιακό, να αρχίζει δηλαδή την 1^η Ιανουαρίου και να λήγει την 31^η Δεκεμβρίου, μπορεί να είναι διαχειριστικό έτος αν αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου ή να αρχίζει την 1^η Ιουλίου και να λήγει στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, να έχει περίοδο δωδεκάμηνη, μικρότερη ή μεγαλύτερη του δωδεκάμηνου, ή μπορεί να είναι αγροτικό έτος του οποίου η έναρξη και η λήξη είναι συνάρτηση του χρόνου έναρξης της σποράς και λήξης της συγκομιδής των αγροτικών προϊόντων. Συνεπώς το προηγούμενο οικονομικό είναι κατά κυριολεξία η διαχειριστική περίοδος στην οποία έχει προκύψει το εισόδημα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2362/1995 <<Περί Δημοσίου Λογιστικού>>, οικονομικό έτος είναι η χρονική περίοδος η οποία περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος. Ο ορισμός αυτός είναι ευρύς και αναφέρεται στη χρονική διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού, η οποία είναι κατά κανόνα ένα ημερολογιακό έτος.

Στη φορολογία εισοδήματος έχει επικρατήσει να αποκαλείται οικονομικό έτος το έτος στο οποίο υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων, με βάση την οποία επιβάλλεται ο φόρος.

2.3.2 Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων

Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων: Από τις διατάξεις των παρ.1 και 2 του άρθρου 3 του Κ.Φ.Ε. απορρέει ακόμη η αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων. Από την αρχή αυτή προκύπτει ότι κάθε διαχειριστική (φορολογική) περίοδος είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από της άλλες διαχειριστικές περιόδους. Αυτό σημαίνει ότι το οικονομικό αποτέλεσμα μιας χρήσης δεν συμψηφίζεται με το αντίστοιχο αποτέλεσμα της προηγούμενης ή της επόμενης διαχειριστικής περιόδου.

Η αρχή αυτή αφορά τόσο τα έσοδα όσο και τα έξοδα. Τα έσοδα φορολογούνται στη διαχειριστική περίοδο που προέκυψαν και οι δαπάνες βαρύνουν τα αποτελέσματα της

διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία γεννήθηκε η αξίωση (Σ.τ.Ε. 2503/1983). Όπως εξάλλου έχουν δεχθεί τα δικαστήρια (Σ.τ.Ε. 3344/1982), κάθε διαχειριστική περίοδος είναι αυτοτελής γι' αυτό και η κρίση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση που αφορά φόρο εισοδήματος προηγούμενου έτους δεν παράγει δεδικασμένο που να δεσμεύει το δικαστήριο για άλλο οικονομικό έτος.

Η αρχή της αυτοτέλειας των διαχειριστικών περιόδων κάμπτεται ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις και ειδικότερα στην περίπτωση μεταφοράς της ζημιάς των εμπορικών και γεωργικών επιχειρήσεων στα πέντε επόμενα έτη, την οποία προβλέπει η παρ.3 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε. Σύμφωνα με την 3640/1985 απόφαση του Σ.τ.Ε., η διάταξη του άρθρου 4 του Ν.Δ. 3323/1955 (Ν.2238/1944 Είναι στενός ερμηνευτέα, διότι θεσπίζει εξαίρεση από την αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων. Ακόμη, εξαίρεση από την αρχή της αυτοτέλειας των διαχειριστικών περιόδων ή χρήσεων θεσπίζεται με τις διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παρ. 6 του άρθρου 48του Κ.Φ.Ε., με τις οποίες επιτρέπεται η κατανομή του εισοδήματος ή της ζημιάς των συγγραφέων, των μουσουργών, των ζωγράφων, των γλυπτών και των χαρακτών στο έτος κτήσης ή πρόκυψης αντίστοιχα, και στα τρία επόμενα έτη.

2.3.3 Υπολογισμός του φόρου

➤ Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αν αφαιρεθούν οι δαπάνες τότε το εισόδημα που απομένει υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κατά περίπτωση κλίμακα:

Κλίμακα φορολογίας Εισοδήματος 2009

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ				
Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
12000	0	0	12000	0
18000	27	4860	30000	4860
45000	37	16650	75000	21735
Άνω των 75000	40			

Αν το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες υπερβαίνει το 50% του συνολικού εισοδήματος που δηλώνεται, εφαρμόζεται η κλίμακα (α). Ο ενδιάμεσος φορολογικός συντελεστής 25% των κλιμάκων μειώνεται σταδιακά από το οικονομικό έτος 2010 μέχρι και το οικονομικό έτος 2014, κατά μια ποσοστιαία μονάδα κάθε έτος. Το οικονομικό έτος 2014 ο ενδιάμεσος φορολογικός συντελεστής θα ανέρχεται σε 20%. Για ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε οικισμούς όπου σύμφωνα με την τελευταία απογραφή είναι κάτω των 1000 κατοίκων, εκτός από τους οικισμούς που έχουν χαρακτηριστεί σαν τουριστικοί, εφαρμόζεται η κλίμακα (α).

(β)) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΤΟ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΤΟΥ 2338/1994 – ΧΩΡΙΣ ΤΕΚΝΑ

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
10500	0	0	10500	0
1500	15	225	12000	225
18000	27	4860	30000	5085
45000	37	16650	75000	21735
Άνω των 75000	40			

Από 1/1/08 εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής 10% για τους φορολογούμενους που ο φόρος υπολογίζεται με την κλίμακα αυτή και αποκτούν εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα που ανήκουν στην παράγραφο 1 του άρθρου 48 του Κ.Φ.Ε. ή που αποκτούν εισοδήματα από ατομική εμπορική επιχείρηση ή και από τις δύο κατηγορίες εισοδήματος.

Δεν εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής 10% για τους παρακάτω φορολογούμενους:

α) Για όσους φορολογούμενους υποβάλλουν δήλωση έναρξης εργασιών για πρώτη φορά για το έτος της έναρξης των εργασιών καθώς και για τα επόμενα δύο έτη. Ειδικά για τους ελεύθερους επαγγελματίες η εξαίρεση ισχύει και για τα τρία επόμενα έτη, εάν δεν έχουν συμπληρώσει το 30^ο έτος της ηλικίας τους.

β) Για τους φορολογούμενους οι οποίοι αποκτούν εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από τον τρόπο υπολογισμού του συνολικού εισοδήματος τους, εφόσον το εισόδημα αυτό δεν υπερβαίνει το 50% του συνολικού δηλούμενου εισοδήματος που υπόκειται σε φόρο, σύμφωνα με τις γενικές φορολογικές διατάξεις.

γ) Για τους φορολογούμενους οι οποίοι έχουν από τρία τέκνα και άνω τα οποία βαρύνουν τον φορολογούμενο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε.

δ) Για τους φορολογούμενους οι οποίοι αποκτούν εισοδήματα σαν ελεύθεροι επαγγελματίες ή από ατομική εμπορική επιχείρηση, οι οποίοι παρουσιάζουν αναπηρία από 67% και άνω από νοητική υστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση.

(β)) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΤΟ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΤΩΝ 10500 ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ Β΄- ΧΩΡΙΣ ΤΕΚΝΑ

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
10500	10	1050	10500	1050
1500	15	225	12000	1275
18000	27	4860	30000	5085
45000	37	16650	75000	21735
Ανω των 75000	40			

- Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου των κλιμάκων (α) και (β) αυξάνεται ως εξής:
Αν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο το αφορολόγητο ποσό αυξάνεται κατά 1000 ευρώ, αν έχει δύο τέκνα 2000 ευρώ, κατά 10000 ευρώ αν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν, ενώ το αφορολόγητο αυξάνεται κατά 1000 ευρώ για κάθε τέκνο πάνω από τα τρία.
- Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει δικό του εισόδημα τότε το αφορολόγητο ποσό που δικαιούται για τα τέκνα που τον βαρύνουν μεταφέρεται στον άλλο σύζυγο και έτσι αυξάνει το αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου. Εάν ο ένας σύζυγος έχει εισόδημα μέχρι το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα που τον βαρύνουν, τότε ολόκληρο το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα μεταφέρεται στον άλλο σύζυγο. Εάν το εισόδημα του ενός συζύγου είναι κατώτερο από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, στο οποίο όμως συμπεριλαμβάνεται και το αφορολόγητο ποσό για τα τέκνα που τον βαρύνουν, η διαφορά μεταφέρεται και αυξάνει το αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.
- Όταν στο εισόδημα του μισθωτού ή του συνταξιούχου περιλαμβάνεται και εισόδημα που προέρχεται και από άλλη πηγή, το επιπλέον αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (α) σε σχέση με το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (β) περιορίζεται στο ποσό του μισθού ή της σύνταξης που δηλώνεται, εφόσον το ποσό αυτό είναι μικρότερο από το επιπλέον αυτό αφορολόγητο ποσό.
- Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μειώνεται ως εξής:
 - α) Από το συνολικό ετήσιο φορολογικό ποσό αφαιρείται κατά 15% για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης για τον ίδιο τον φορολογούμενο καθώς και των προσώπων που τον βαρύνουν. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 6000 ευρώ.
Οι αμοιβές γιατρών, τα νοσήλια σε νοσοκομεία και κλινικές, οι αμοιβές σε νοσηλευτικό προσωπικό για περίθαλψη ηλικιωμένων προσώπων τα έξοδα για περίθαλψη σε οίκους

ευγηρίας ηλικιωμένων, καθώς και παιδιών τα οποία πάσχουν από ανίατη ασθένεια, θεωρούνται σαν έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης.

Τα πρόσωπα τα οποία συνοικούν με τον φορολογούμενο και παρουσιάζουν αναπηρία 67% και άνω λόγω νοητικής στέρησης, φυσικής αναπηρίας ή ψυχικής πάθησης με βάση την γνωμάτευση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, ή είναι τυφλοί, περιλαμβάνονται στις δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, στην περίπτωση που έχουν αποκτήσει ετήσιο εισόδημα πάνω από 2500 ευρώ και τα έξοδα αυτά υπερβαίνουν το απαλλασσόμενο ετήσιο καθαρό εισόδημα των προσώπων αυτών.

β) Από το συνολικό ετήσιο φορολογικό ποσό αφαιρείται κατά 15% οι εξής δαπάνες:

1) Δικαιούνται έκπτωση 15% για το ετήσιο ποσό που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ενοίκιο κύριας κατοικίας του ιδίου και της οικογένειάς του. Όσοι φορολογούμενοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα δεν δικαιούνται την έκπτωση αυτή ακόμη δεν δικαιούνται την έκπτωση οι φορολογούμενοι οι οποίοι είτε οι ίδιοι, είτε οι σύζυγοι τους είτε τα τέκνα που τους βαρύνουν, έχουν πλήρη κυριότητα σε οικία η οποία έχει ίση επιφάνεια με την μισθωμένη κύρια κατοικία, που βρίσκεται στον ίδιο νομό με την μισθωμένη κατοικία.

2) Την παραπάνω έκπτωση δικαιούται ο φορολογούμενος για το ετήσιο μίσθωμα που καταβάλλει για τις στεγαστικές ανάγκες των τέκνων του που τον βαρύνουν, τα οποία φοιτούν σε αναγνωρισμένα σχολεία ή σχολές του εσωτερικού, εάν η κατοικία που μισθώνει βρίσκεται στην ίδια πόλη που εδρεύει η σχολή που φοιτούν τα τέκνα και δεν έχουν άλλη κατοικία σε αυτή την πόλη.

3) Δικαιούται έκπτωση 15% ο φορολογούμενος για δαπάνες για φροντιστήρια οποιασδήποτε εκπαιδευτικής βαθμίδας, ή ξένων γλωσσών, ή ιδιαίτερων μαθημάτων που παραδίδονται κατ' οίκων, για κάθε τέκνο που τον βαρύνει ή και για τον ίδιο τον φορολογούμενο.

γ) Δικαιούται έκπτωση 15% του ποσού των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για:

1) Για στεγαστικά δάνεια που έχει λάβει ο φορολογούμενος για πρώτη κατοικία.

2) Για στεγαστικά δάνεια που έχουν λάβει ασφαλιστικές επιχειρήσεις για πρώτη κατοικία στους υπαλλήλους τους.

3) Για στεγαστικά δάνεια που έχει λάβει ο φορολογούμενος για πρώτη κατοικία από τα ταμεία αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας.

4) Για δάνεια τα οποία έχουν χορηγηθεί στον φορολογούμενο για επισκευή, συντήρηση διατηρητέων κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί παραδοσιακοί οικισμοί.

δ) Δικαιούται έκπτωση 15% ο φορολογούμενος για δαπάνες που αφορούν αγορά αγαθών και υπηρεσιών για τον ίδιο ή την σύζυγο του καθώς και τα τέκνα που τον βαρύνουν, εφόσον ο ίδιος ή σύζυγος του δηλώνουν εισόδημα από μισθούς ή συντάξεις. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 75 ευρώ και για τους δύο συζύγους.

ε) Ο φόρος μειώνεται κατά 30 ευρώ για κάθε παιδί, για το φορολογούμενο που έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες παραμεθόριων περιοχών.

✦ Κατά 1.5% υποβάλλεται στο φορολογούμενο συμπληρωματικός φόρος αν στο συνολικό εισόδημα του περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα. Επιβάλλεται φόρος 15% για αμοιβές του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας από το έτος 1999 και μετά. Επίσης 6% φόρος στις αμοιβές για αξιωματικούς του Ελληνικού Ναυτικού και 3% για το κατώτερο πλήρωμα.

- ✦ Ο παραπάνω φόρος καταβάλλεται σε τρεις ισόποσες δόσεις, όπου η πρώτη καταβάλλεται το αργότερο μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα, από την επιβολή του φόρου που αναλογεί στο καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.
- ✦ Επιβάλλεται πρόσθετος φόρος 5% της φορολογικής κλίμακας για φορολογούμενους που ενώ κατοικούν στην αλλοδαπή αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

3.1 Ποιοι έχουν υποχρεώσει να υποβάλουν δήλωση

Ποιοι έχουν υποχρεώσει να υποβάλουν δήλωση: Κάθε φυσικό πρόσωπο του οποίου το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημα υπερβαίνει τις 3000 ευρώ δικό του ή της συζύγου του, έχει υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1). Υποχρέωση να καταβάλλει φορολογική δήλωση έχει και ο φορολογούμενος που αν και το ετήσιο συνολικό του εισόδημα είναι μικρότερο των 3000 ευρώ, υποχρεούται στην καταβολή του εντύπου Ε1, εφόσον το εισόδημα αυτό περιλαμβάνει και ζημιά που υπέστη από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση.

Κάθε φυσικό πρόσωπο του οποίου το ετήσιο φορολογούμενο γεωργικό εισόδημα υπερβαίνει τις 3000 ευρώ, έχει κατοικία στην Ελλάδα και είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης, υποχρεούται να υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης, είναι υπόχρεος να υποβάλλει φορολογική δήλωση για τα γεωργικά εισοδήματα που παράγει, ανεξαρτήτως του ύψους του γεωργικού εισοδήματος που δηλώνει, ή το ύψος των επιδοτήσεων που λαμβάνει, ή το ύψος του επιστρεφόμενου φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττει.

Δεν έχει υποχρέωση στην καταβολή φορολογικής δήλωσης κάθε φυσικό πρόσωπο που το ετήσιο εισόδημα του είναι αποκλειστικά από μισθωτές υπηρεσίες και το ύψος του είναι μέχρι 6000 ευρώ και έχει κατοικία στην Ελλάδα, εκτός εάν είναι κάτοχος επιβατικού αυτοκινήτου, σκάφους, ανεγείρει οικοδομή ή έχει κάνει αγορά ακινήτου, ή διατηρεί μια ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150m² ή τον έχει καλέσει ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. για υποβολή φορολογικής δήλωσης, καθώς και όποιος απέκτησε ακίνητα το οικονομικό έτος 2008 και έχει την ψιλή κυριότητα ή το δικαίωμα της πλήρους ιδιοκτησίας.

Ανεξάρτητα από το αν υπόκεινται ή όχι σε φόρο, υποχρεούνται να υποβάλλουν φορολογική δήλωση οι κάτωθι φορολογούμενοι:

- 1) Οι φορολογούμενοι που είναι κάτοχοι επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή ημιφορτηγού εκτός από αγροτικού ή jeep, αεροσκάφους, θαλαμηγού, κότερου, σκάφους αναψυχής, (εκτός αυτοκίνητα που απαλλάσσονται της τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης και ένα σκάφος αναψυχής ολικού μήκους 10 μέτρων) , καθώς και όσοι για τις ατομικές τους ή για τις οικογενειακές τους ανάγκες έχουν τέτοια μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν στην σύζυγο του, ή στα μέλη που βαρύνουν τον φορολογούμενο ή σε εταιρίες στις οποίες μετέχουν ως πρόεδροι, διαχειριστές, εταίροι, διοικητές κ.λ.π.
- 2) Οι φορολογούμενοι που ασκούν ελεύθεριο επάγγελμα ή έχουν ατομική επιχείρηση.
- 3) Οι φορολογούμενοι που μετέχουν σε προσωπική ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης ή κοινωνία ή κοινοπραξία ή αστική εταιρία.
- 4) Οι φορολογούμενοι που έχουν ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων πάνω από 600 ευρώ το χρόνο.
- 5) Όσοι φορολογούμενοι ανεγείρουν οικοδομή, ή αγοράζουν ακίνητα.
- 6) Όσοι φορολογούμενοι έχουν στην κατοχή τους μια ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες, οι οποίες έχουν συνολική επιφάνεια πάνω από 150m² ή κατοικούν σε κατοικία πάνω από 200m² .

7) Οι φορολογούμενοι που είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες οι οποίοι λαμβάνουν επιδοτήσεις με συνολικό ποσό άνω των 1500 ευρώ για προϊόντα φυτικής παραγωγής, ενώ για προϊόντα ζωικής παραγωγής το ποσό αυτό είναι 2250 ευρώ.

Ακόμη όσοι αγρότες έχουν λάβει καλλιεργητικά δάνεια ύψους άνω των 5900 ευρώ, ή στις 31 Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους, το χρεωστικό υπόλοιπο στην τράπεζα που έχουν λάβει το δάνειο υπερβαίνει τις 5900 ευρώ.

8) Όσοι φορολογούμενοι διαθέτουν άδεια από την αρμόδια αρχή να πωλούν αγαθά πλανόδια ή σε λαϊκές αγορές.

9) Όσοι φορολογούμενοι είναι κάτοχοι γεωργικής γης ή κύριοι ή επικαρπωτές, στην οποία καλλιεργούν προϊόντα υπό κάλυψη (θερμοκήπια) εφόσον η έκταση είναι άνω από 2 στρέμματα, καθώς και όσοι έχουν εισπράξει μέσα στο 2008 επιστροφή φόρου προστιθέμενης αξίας από 881 ευρώ και πάνω.

10) Όποιος φορολογούμενος προσκληθεί από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. για υποβολή φορολογικής δήλωσης μέσα σε προθεσμία 30 ημερών.

11) Όσοι φορολογούμενοι απέκτησαν ακίνητα με πλήρες δικαίωμα ιδιοκτησίας ή επικαρπία ή ψιλή κυριότητα ή έχουν δικαίωμα να κατοικούν σε αυτά.

3.2 Πως δηλώνεται το εισόδημα

Πως δηλώνεται το εισόδημα:

α) Οι σύζυγοι εφόσον υπάρχει γάμος, έχουν υποχρέωση στην υποβολή κοινής φορολογικής δήλωσης, που υπογράφεται και από τους δύο για τα εισοδήματα που εισέπραξαν μέσα στο έτος, αλλά ο φόρος υπολογίζεται χωριστά για τον καθένα.

β) Χωριστή φορολογική δήλωση υποβάλλουν οι σύζυγοι στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Εάν υπάρχει διακοπή του έγγαμου βίου και κατά το χρόνο υποβολής της φορολογικής δήλωσης δεν μένουν στην ίδια κατοικία.
- Όταν ο ένας εκ των δύο συζύγων βρίσκεται σε κατάσταση πτώχευσης.
- Όταν ο ένας εκ των δύο συζύγων βρίσκεται σε δικαστική συμπαράσταση.

γ) Ακόμη έχουν υποχρέωση για υποβολή φορολογικής δήλωσης οι παρακάτω φορολογούμενοι:

- Για τα εισοδήματα τα οποία εισπράττουν τα ανήλικα τέκνα υπόχρεος για φορολογική δήλωση είναι ο πατέρας ή εφόσον αυτός δεν έχει την επιμέλεια των τέκνων, υπόχρεος είναι η μητέρα. Τα εισοδήματα των ανήλικων φορολογούνται χωριστά.
- Για περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομιάς ή επιδικίας ή μεσεγγύησης, υπόχρεος για υποβολή φορολογικής δήλωσης είναι ο κηδεμόνας ή ο διαχειριστής ή ο σύνδικος πτώχευσης ή ο μεσεγγυούχος.
- Για περιπτώσεις ανηλικών που έχουν υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση, υπόχρεος για φορολογική δήλωση είναι ο επίτροπος ή ο κηδεμόνας ή ο δικαστικός συμπαραστάτης.
- Σε περίπτωση θανάτου του φορολογούμενου για το εισόδημα που εισέπραξε μέχρι την ημέρα του θανάτου του, υπόχρεοι είναι οι κληρονόμοι για την υποβολή της φορολογικής δήλωσης.

3.3 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση

Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση:

1) Στην ετήσια φορολογική δήλωση που υποβάλλει ο φορολογούμενος, τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική γλώσσα. Εάν τα δικαιολογητικά προέρχονται από την αλλοδαπή θα πρέπει μαζί με την

συνυποβολή τους να υπάρχει και ακριβή μετάφραση από αρμόδιο πρόσωπο π.χ. δικηγόρο που έχει αυτό το δικαίωμα ή από αρμόδια Αρχή π.χ. προξενείο.

2) Τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται για αποδείξεις ή τιμολόγια θα πρέπει να είναι τα πρωτότυπα και όχι φωτοαντίγραφα, έστω και αν αυτά είναι επικυρωμένα.

3) Σε κάθε περίπτωση τα δικαιολογητικά που απαιτούνται καθορίζονται ή με υπουργικές διατάξεις ή από διάταξη του νόμου καθώς και πως θα είναι ο τύπος και το περιεχόμενο της φορολογικής δήλωσης. Αν σε προηγούμενη δήλωση φορολογίας εισοδήματος έχει συνυποβληθεί κάποιο δικαιολογητικό, το οποίο θα πρέπει να υποβληθεί και στη νέα δήλωση αναφέρεται με ρητή αναφορά, εφόσον όμως η υποβολή έχει γίνει και τις δύο φορές στην ίδια Δ.Ο.Υ., ενώ εάν κατατεθεί σε άλλη Δ.Ο.Υ. τότε πρέπει να υποβληθεί νέο επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του πρωτότυπου δικαιολογητικού.

3.4 Πως και ποτέ υποβάλλεται η δήλωση

Πως και ποτέ υποβάλλεται η δήλωση: Ο κάθε φορολογούμενος έχει υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης, για τα εισοδήματα που απόκτησε το προηγούμενο έτος. Η υποβολή της φορολογικής δήλωσης γίνεται αυτοπροσώπως από τον ίδιο ή από κάποιο πρόσωπο που τον εξουσιοδοτεί τον ίδιο και υποβάλλεται σε δύο αντίτυπα στην οικονομική Δ.Ο.Υ. στην οποία ανήκει, ή υποβάλλεται μέσω διαδικτύου ηλεκτρονικά ή αποστέλλεται ταχυδρομικώς προς τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., με απόδειξη παραλαβής του ταχυδρομείου.

Υπόχρεοι για φορολογική δήλωση είναι όσοι έχουν εισοδήματα από κινητές αξίες, από εκμίσθωση ακινήτων, από κινητές αξίες, όσοι δεν έχουν εισοδήματα αλλά είναι κάτοχοι επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ημιφορτηγού ιδιωτικής χρήσης, κότερου, αεροσκάφους, σκάφους αναψυχής κ.λ.π. καθώς και όσοι ασκούν ατομική εμπορική επιχείρηση, ή όσοι συμμετέχουν σαν εταίροι σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), ή είναι ελεύθεροι επαγγελματίες και δεν τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας, εφόσον δεν απαλλάσσονται για την τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης ή τους βαρύνει το τεκμήριο αγοράς τους. Κατ' εξαίρεση μπορούν να υποβάλλουν δήλωση:

1) Μέχρι τις 5 Απριλίου του 2009, είναι η προθεσμία υποβολής φορολογικής δήλωσης, όσοι ασκούν ατομική εμπορική επιχείρηση και από αυτή είχαν κέρδη ή ζημιές για το οικονομικό έτος 2008, ή όσοι είναι ελεύθεροι επαγγελματίες και τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και εφόσον η διαχειριστική τους περίοδο έληξε μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο του 2008.

2) Μέχρι τις 15 Απριλίου του 2009, είναι η προθεσμία υποβολής φορολογικής δήλωσης, αυτών που εκτός των εισοδημάτων τους δηλώνουν και γεωργικό εισόδημα από εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση γεωργικής γης.

3) Μέχρι τις 18 Μαΐου του 2009, όσοι φορολογούμενοι δηλώνουν και τα παρακάτω:

α) Όσοι δηλώνουν εισόδημα από συμμετοχή τους σε εταιρία ή κοινοπραξία ή κοινωνία και δεν τηρούν βιβλία, ή τηρούν βιβλία Α', Β', ή Γ' κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων εφόσον το κλείσιμο της διαχειριστικής τους περιόδου είναι μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο του 2008.

β) Όσοι μισθωτοί ένα τμήμα από τα εισοδήματά τους είναι από κέρδη για τη συμμετοχή τους σε επιχειρήσεις καθώς και οι εφημεριδοπώλες, εφόσον εξαρτώνται από επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας και η διαχειριστική τους περίοδο έληξε τον Νοέμβριο ή Δεκέμβριο του 2008, οι αντιπρόσωποι, οι πράκτορες ασφαλιστικών εταιριών, οι συγγραφείς για τα συγγραφικά τους δικαιώματα, οι πράκτορες και αντιπρόσωποι τραπεζών.

Η φορολογική δήλωση πρέπει να υποβληθεί μέχρι 1^η Μαρτίου 2009, για φορολογούμενους συμμετέχουν σαν εταίροι σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης

(Ε.Π.Ε.), της οποίας ο ισολογισμός της έχει εγκριθεί ή έπρεπε να είχε εγκριθεί μέσα στο 2008.

γ) Όσοι φορολογούμενοι δηλώνουν εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, μισθοί ή συντάξεις.

δ) Όσοι φορολογούμενοι απέκτησαν μέσα στο 2008 εισοδήματα στην αλλοδαπή.

ε) Όσοι δηλώνουν εισοδήματα σαν αξιωματικοί ή κατώτερα πληρώματα εμπορικών πλοίων.

στ) Όσοι απέκτησαν εισοδήματα στην ημεδαπή, αλλά ούτε διαμένουν σε αυτή, ούτε κατοικούν.

ζ) Όσοι δηλώνουν εισοδήματα για την συμμετοχή ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας, είτε είναι εισοδήματα από εμπορικές επιχειρήσεις, είτε από μισθωτές υπηρεσίες.

η) Όσοι φορολογούμενοι είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν δήλωση στην Ελλάδα για άλλη αιτία π.χ. εισοδήματα από εκμίσθωση ακινήτων, ή κάτοχοι αυτοκινήτου κ.λ.π., αν και δεν κατοικούν ή διαμένουν ή αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.

4) Η υποβολή των δηλώσεων των υπόχρεων μέχρι και την 3^η Μαρτίου 2009 πραγματοποιείται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. τους με αρχή για το ψηφίο 1 την 3^η Μαρτίου 2009 και ολοκληρώνεται μέσα σε 11 εργάσιμες μέρες ως ακολούθως:

α) Μέχρι την 3 ^η Μαρτίου 2009 οι υπόχρεοι που ο Α.Φ.Μ. τους λήγει στο	1.
β) Μέχρι τις 4.....	2.
γ) Μέχρι τις 5.....	3.
δ) Μέχρι τις 6.....	4.
ε) Μέχρι τις 9.....	5.
στ) Μέχρι τις 10.....	6.
ζ) Μέχρι τις 11.....	7.
η) Μέχρι τις 12.....	8.
θ) Μέχρι τις 13.....	9.
ι) Μέχρι τις 16.....	σε 10,20, 30, 40, και 50.
ια) Μέχρι τις 17.....	σε 60,70 80, 90 και 00 και υπόχρεοι που δεν έχουν Α.Φ.Μ.

5) Οι δηλώσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις 1, 2, 3β, 3ζ και 3η υποβάλλονται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. του φορολογουμένου με αρχή για το ψηφίο 1, τις ημερομηνίες έναρξης των περιπτώσεων αυτών και ολοκληρώνεται μέσα σε 11 εργάσιμες μέρες ως ακολούθως:

Περίπτωση 1 (Γεωργικό εισόδημα και εισόδημα από εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση γεωργικής γης)

α) Μέχρι τις 1 Απριλίου 2009 οι υπόχρεοι που ο Α.Φ.Μ. τους λήγει στο	1.
β) Μέχρι τις 2.....	2.
γ) Μέχρι τις 3.....	3.
δ) Μέχρι τις 6.....	4.
ε) Μέχρι τις 7.....	5.
στ) Μέχρι τις 8.....	6.
ζ) Μέχρι τις 9.....	7.
η) Μέχρι τις 10.....	8.

- θ) Μέχρι τις 13.....9.
- ι) Μέχρι τις 14.....σε 10,
20, 30, 40 και 50.
- ια) Μέχρι τις 15.....σε 60,
70, 80, 90 και 00 και υπόχρεοι που δεν έχουν Α.Φ.Μ.

Περίπτωση 2 (Ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες με βιβλία Γ' κατηγορίας εφόσον η διαχειριστική περίοδος, έληξε μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο 2008)

- α) Μέχρι τις 16 Απριλίου 2009 οι υπόχρεοι που ο Α.Φ.Μ. τους λήγει στο 1.
- β) Μέχρι τις 22.....2.
- γ) Μέχρι τις 23.....3.
- δ) Μέχρι τις 24.....4.
- ε) Μέχρι τις 27.....5.
- στ) Μέχρι τις 23.....6.
- ζ) Μέχρι τις 28.....7.
- η) Μέχρι τις 29.....8.
- θ) Μέχρι τις 30.....9.
- ι) Μέχρι τις 4/5.....σε 10,
20, 30, 40 και 50.
- ια) Μέχρι τις 5/5.....σε 60,
70, 80, 90 και 00 και υπόχρεοι που δεν έχουν Α.Φ.Μ.

Περίπτωση 3α, 3β, 3ζ, και 3η (Εισοδήματα από συμμετοχή σε εταιρία κτλ. με βιβλία Α', Β' ή Γ' κατηγορίας εφόσον η διαχειριστική περίοδος έληξε μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο 2008 και αντιπρόσωποι, πράκτορες κτλ., εισοδήματα μελών ΔΣ Ανώνυμων Εταιριών και φορολογούμενοι που δεν κατοικούν στην Ελλάδα αλλά υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση)

- α) Μέχρι τις 4 Μαΐου 2009 οι υπόχρεοι που ο Α.Φ.Μ. τους λήγει στο 1.
- β) Μέχρι τις 5.....2.
- γ) Μέχρι τις 6.....3.
- δ) Μέχρι τις 7.....4.
- ε) Μέχρι τις 8.....5.
- στ) Μέχρι τις 11.....6.
- ζ) Μέχρι τις 12.....7.
- η) Μέχρι τις 13.....8.
- θ) Μέχρι τις 14.....9.
- ι) Μέχρι τις 15.....σε 10,
20, 30, 40 και 50.
- ια) Μέχρι τις 18.....σε 60,
70, 80, 90 και 00 και υπόχρεοι που δεν έχουν Α.Φ.Μ.

6) Οι δηλώσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις 3γ, 3δ, 3ε, 3στ, υποβάλλονται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου με αρχή, για το ψηφίο 1, τις ημερομηνίες έναρξης των περιπτώσεων αυτών και ολοκληρώνονται μέσα σε 22 εργάσιμες μέρες ως ακολούθως:

Περιπτώσεις 3γ, 3δ, 3ε, και 3στ (Εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες (μισθοί – συντάξεις), αμοιβές αξιωματικών εμπορικών πλοίων, αλλοδαπής, κατοίκων εξωτερικού)

- α) Μέχρι τις 5 Μαΐου 2009 οι υπόχρεοι που ο Α.Φ.Μ. τους λήγει στο 1.
- β) Μέχρι τις 7..... 2.
- γ) Μέχρι τις 11..... 3.
- δ) Μέχρι τις 13..... 4.
- ε) Μέχρι τις 15..... 5.
- στ) Μέχρι τις 19..... 6.
- ζ) Μέχρι τις 21..... 7.
- η) Μέχρι τις 25..... 8.
- θ) Μέχρι τις 27..... 9.
- ι) Μέχρι τις 29.....σε 10,
20, 30, 40 και 50.
- ια) Μέχρι την 2^η Ιουνίου 2009.....σε 60,
70, 80, 90 και 00 και υπόχρεοι που δεν έχουν Α.Φ.Μ.

3.5 Που υποβάλλεται η δήλωση

Που υποβάλλεται η δήλωση: Ο φορολογούμενος έχει την υποχρέωση καταβολής της φορολογικής του δήλωσης στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στην περιφέρεια όπου αυτός κατοικεί. Ο φορολογούμενος που ασκεί ατομική εμπορική επιχείρηση υποβάλλει την φορολογική δήλωση εκεί που έχει την έδρα της η επιχείρηση, ενώ ο ελεύθερος επαγγελματίας στην περιφέρεια που ασκεί το κύριο του επάγγελμα.

Η υποβολή της φορολογικής δήλωσης των φορολογουμένων που συμμετέχουν σε κοινοπραξίες, σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), σε προσωπικές εταιρίες κ.λ.π. δεν υποβάλλεται εκεί που εδρεύει η εταιρία, αλλά στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στην περιφέρεια που κατοικούν.

Οι φορολογούμενοι που αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα όπως αμοιβές από εκμίσθωση ακινήτων, συμμετοχή σε προσωπικές εταιρίες κ.λ.π., που κατοικούν στο εξωτερικό, αρμόδιος για την παραλαβή της φορολογικής τους δήλωση στην Ελλάδα είναι:

α) Οι φορολογούμενοι που κατοικούν στην αλλοδαπή, αλλά ασκούν στην Ελλάδα ατομική εμπορική επιχείρηση, η φορολογική τους δήλωση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. όπου έχει την έδρα της η επιχείρηση, ενώ αν ασκούν κάποιο ελεύθερο επάγγελμα στην έδρα του κύριου επαγγέλματος τους.

β) Οι φορολογούμενοι που κατοικούν στο εξωτερικό, αλλά αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα υποβάλλουν τη φορολογική τους δήλωση στον αντιπρόσωπο τους ως εξής:

1) Αν ο αντιπρόσωπος που έχουν ορίσει για την υποβολή της δήλωσης τους υπάγεται σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. που ανήκει στον Νομό Αττικής, τότε η υποβολή γίνεται στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. των κατοίκων εξωτερικού.

2) Αν ο αντιπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς την φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. του νομού, τότε υποβάλλεται στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της έδρας της πρωτεύουσας οποιαδήποτε νομού της χώρας. Αν υπάρχουν περισσότερες της μιας Δ.Ο.Υ. στην πρωτεύουσα του νομού, τότε αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης είναι ο προϊστάμενος της πρωτεύουσας του νομού, εκτός του Νομού Θεσσαλονίκης όπου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Θ' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης.

3) Αν ο αντιπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται για την φορολογία εισοδήματος στη Δ.Ο.Υ. του νησιού στους κατοίκους του εξωτερικού όπως νησιά των νομών Δωδεκανήσου, Λέσβου, Σάμου, Μαγνησίας, Κέρκυρας, Καβάλας, Κεφαλονιάς, Κυκλάδων και Αττικής, εκτός από τα νησιά των οποίων βρίσκεται η πρωτεύουσα των νομών αυτών.

Όσοι φορολογούμενοι συμμετέχουν σε εταιρίες προσωπικές, σε Ομόρρυθμες Εταιρίες, σε Ετερόρρυθμες Εταιρίες, σε σωματεία, κοινοπραξίες, κοινωνίες κ.λ.π., αλλά κατοικούν στο εξωτερικό τότε ορίζουν αντιπρόσωπο στην Ελλάδα μετά από σχετική εξουσιοδότηση τους και στο έντυπο Ε1 αναγράφει στην ένδειξη εκπροσώπου.

Ακόμη οι φορολογούμενοι που είναι προξενικοί υπάλληλοι του κράτους που υπηρετούν στο εξωτερικό, υποβάλλουν την φορολογική τους δήλωση στην προξενική αρχή του τόπου που διαμένουν και αυτή έχει την υποχρέωση να την διαβιβάσει στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

Κάθε αλλαγή της διεύθυνσης του φορολογούμενου έχει την υποχρέωση να ενημερώνει με σχετικό έντυπο την αρμόδια Δ.Ο.Υ. στην οποία ανήκει, στο τμήμα Μητρώου Φορολογουμένων της κατοικίας του για την νέα του διεύθυνση, ή του τόπου που ασκεί το ελευθέριο επάγγελμα του.

3.6 Κοινή δήλωση των συζύγων και αυτοτελής φορολογία των εισοδημάτων

Κοινή δήλωση των συζύγων και αυτοτελής φορολογία των εισοδημάτων: Οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση όσο διαρκεί ο γάμος τους να υποβάλουν κοινή δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κ.Φ.Ε. παρ. 1 αλλά όμως ο φόρος υπολογίζεται χωριστά για το εισόδημα κάθε συζύγου και δεν επιτρέπεται εάν υπάρχει αρνητικό αποτέλεσμα ο συμπηφισμός.

Υπάρχουν όμως ορισμένες περιπτώσεις όπου οι σύζυγοι υποβάλουν χωριστές φορολογικές δηλώσεις και αυτές είναι:

- Όταν έχει γίνει διακοπή της έγγαμης συμβίωσης κατά το χρόνο υποβολής της φορολογικής δήλωσης.
- Όταν ο ένας εκ των δύο συζύγων είναι σε κατάσταση πτώχευσης.
- Όταν ο ένας εκ των δύο συζύγων τέλει σε δικαστική ή νόμιμη απαγόρευσης ή υπό δικαστική αντίληψη.
- Όταν έχει λυθεί ο γάμος από οποιαδήποτε αίτια π.χ. λόγω θανάτου ή διαζυγίου.

3.6.1 Συνάθροιση των εισοδημάτων των συζύγων

Συνάθροιση των εισοδημάτων των συζύγων: Όταν το εισόδημα του ενός συζύγου εξαρτάται οικονομικά από το εισόδημα του άλλου συζύγου π.χ. προέρχεται από επιχείρηση του ενός τότε κρίνεται από την φορολογική αρχή και ενδεχομένως από τα δικαστήρια, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρο 5 του Κ.Φ.Ε. Έτσι αν ο σύζυγος <<A>> ασκεί επιχείρηση ανέργεσης οικοδομών, ενώ η σύζυγος <> ασκεί ατομική επιχείρηση πώλησης οικοδομικών υλικών, χωρίς αυτή να διαθέτει άλλα περιουσιακά στοιχεία τότε δικαιολογεί την χρηματοδότηση από τον σύζυγο και προστίθεται το εισόδημα της συζύγου, στα εισοδήματα του συζύγου και φορολογείται στο όνομα του, όπως έχουν δεχθεί τα δικαστήρια (Σ.τ.Ε. 3738/1998).

Στην περίπτωση που η επιχείρηση είναι με την μορφή εταιρίας εκτός ανωνύμου π.χ. εάν η σύζυγος, έχει ομόρρυθμη εταιρία με ποσοστό 80%, τότε το καθαρό κέρδος που

αναλογεί στο πρόσωπο της θα προστεθεί στα εισοδήματα του συζύγου της με ποσοστό 25% και θα φορολογηθεί στο όνομα του.

3.6.2 Συμμετοχή των συζύγων σε προσωπική εταιρία

Συμμετοχή των συζύγων σε προσωπική εταιρία: Όταν το εισόδημα του ενός συζύγου προέρχεται από ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη, αστική ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης, κοινοπραξία ή κοινωνία, όπου συμμετέχει και ο άλλος σύζυγος, προσετίθεται στο εισόδημα του συζύγου με το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα.

Από το 1992 όμως οι παραπάνω εταιρίες είναι ίδια υποκείμενα φόρου και τα καθαρά τους κέρδη φορολογούνται με αναλογικό συντελεστή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2065/1992 και τούτο προς αποφυγή σύστασης εικονικών εταιριών, άρα και συνάθροιση των εισοδημάτων των συζύγων.

3.7 Φορολογία των ανήλικων παιδιών

Φορολογία των ανήλικων παιδιών: Ορίζεται ότι το εισόδημα των ανήλικων παιδιών προστίθεται στο εισόδημα του γονέα με το μεγαλύτερο ποσό εισοδήματος, σύμφωνα με το άρθρο 5 της παρ. 3, αν είναι ίσο το εισόδημα των δύο γονέων, τότε προστίθεται στο εισόδημα του πατέρα εάν έχει όμως την γονική μέριμνα του ανήλικου παιδιού, άλλως προστίθεται στον άλλο γονέα και φορολογείται στο όνομα του.

Ανήλικος θεωρείται το πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του.

Το ανήλικο παιδί σύμφωνα με το άρθρο 127 του Α.Κ. παρ. 4, ίδια φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα που αποκτά στις παραπάνω περιπτώσεις:

- Την παροχή εργασίας με σχέση εξαρτημένης ή ανεξάρτητης εργασίας ή μίσθωσης έργου.
- Περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από κληρονομιά.
- Περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από χαριστική παροχή εκτός αν αυτή είναι από το γονέα του.
- Περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από το γονέα του, ο οποίος όμως έχει απεβιώσει το χρόνο που προέκυψε το εισόδημα από αυτά.
- Σύνταξη την οποία λαμβάνει λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του.
- Περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό κατόπιν δικαστικής απόφασης.

3.7.1 Εισόδημα ανήλικου παιδιού από προσωπική εργασία

Εισόδημα ανήλικου παιδιού από προσωπική εργασία: Το ανήλικο παιδί έχει δική του φορολογική υποχρέωση, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κ.Φ.Ε. παρ. 4, για εισοδήματα που αποκτά από την προσωπική του εργασία που παρέχει με σχέση εξαρτημένης ή ανεξάρτητης εργασίας ή μίσθωσης έργου, αλλά δεν υποβάλλεται η φορολογική δήλωση από το ίδιο το ανήλικο αλλά από τον επίτροπο του για λογαριασμό του.

Ο 15ετής ανήλικος, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 136 του Α.Κ. και εφόσον έχει την συναίνεση των προσώπων που ασκούν την επιμέλεια του, έχει δικαίωμα να συνάψει εργασία εξαρτημένη ή οποιασδήποτε άλλης μορφής απασχόλησης όχι όμως για περισσότερα από δύο χρόνια.

Η περιορισμένη δικαιοπρακτική του ικανότητα απαιτεί δικαστική άδεια σύμφωνα με τα άρθρα 1526 και 1648 του Α.Κ.

3.7.2 Εισόδημα του ανήλικου που προήλθε από κληρονομιά

Εισόδημα του ανήλικου που προήλθε από κληρονομιά: Το ανήλικο παιδί έχει φορολογική υποχρέωση για εισόδημα που απέκτησε από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από κληρονομιά, είτε από τους γονείς του, είτε από συγγενικό του πρόσωπο ή τρίτο πρόσωπο, σύμφωνα με το άρθρο 5 της παρ. 4. Η φορολογική δήλωση θα γίνει για τα εισοδήματα αυτό από τον επίτροπο του για λογαριασμό του ανήλικου παιδιού. Αν το ανήλικο από χρήματα που απέκτησε από κληρονομιά αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία με αγορά, το εισόδημα αυτό φορολογείται στο όνομα του.

3.7.3 Εισόδημα του ανήλικου παιδιού από χαριστικές παροχές τρίτων

Εισόδημα του ανήλικου παιδιού από χαριστικές παροχές τρίτων: Ορίζεται ότι το ανήλικο παιδί έχει δική του φορολογική υποχρέωση για εισοδήματα που απέκτησε από χαριστικές παροχές (δωρεές) τρίτων, εκτός από δωρεές (γονικές παροχές) που περιήλθαν σε αυτό από τους γονείς του όποτε αυτά συναθροίζονται με το εισόδημα του γονέα που τα παραχώρησε και φορολογούνται στο όνομα του.

3.7.4 Εισόδημα από χαριστική παροχή του γονέα

Εισόδημα από χαριστική παροχή του γονέα: Το ανήλικο παιδί που αποκτά περιουσιακά στοιχεία από χαριστικές παροχές του γονέα του από αιτία θανάτου δηλ. το εισόδημα που αποκτά είναι κατά το χρόνο όπου ο γονέας του έχει απεβιώσει, τότε φορολογείται στο όνομα του, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης δ' της παρ. 4 του άρθρου 5.

3.7.5 Εισόδημα ανήλικου παιδιού από σύνταξη

Εισόδημα ανήλικου παιδιού από σύνταξη: Το εισόδημα που προέρχεται από τη σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρα του, φορολογούνται στο όνομα του ανήλικου και η δήλωση φορολογίας εισοδήματος υποβάλλεται από τον επίτροπο του.

3.7.6 Εισόδημα του ανήλικου παιδιού που αποκτά από περιουσιακά στοιχεία μετά από δικαστική απόφαση ως υποκατάστατα άλλων περιουσιακών στοιχείων

Εισόδημα του ανήλικου παιδιού που αποκτά από περιουσιακά στοιχεία μετά από δικαστική απόφαση ως υποκατάστατα άλλων περιουσιακών στοιχείων: Το ανήλικο παιδί έχει δική του φορολογική υποχρέωση για εισοδήματα που προκύπτουν από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό μετά από δικαστική απόφαση για υποκατάστατα άλλων περιουσιακών στοιχείων που εκποιήθηκαν, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης στ' της παρ. 4 του άρθρου 5.

Στην περίπτωση όπου το εισόδημα περιέλθει από χαριστική παροχή των γονέων του, καθώς και το αντίστοιχο υποκατάστατο, τότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε, αν όμως η αξία του υποκατάστατου υπερβαίνει την αξία του περιουσιακού

στοιχείου το οποίο εκποιήθηκε, τότε φορολογείται επιμεριζόμενο αναλόγως, στο όνομα αυτού του γονέα.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών 1036441/632/Α0012/ΠΟΛ.1099/2001 ερμηνεύει τις παραπάνω διατάξεις και δέχθηκε τα εξής:

Περίπτωση 1^η:

α) Εάν το περιουσιακό στοιχείο που περιέλθει στο ανήλικο παιδί από χαριστική παροχή του γονέα και εκποιήθηκε με αξία του υποκατάστατου ίση ή μικρότερη από την αξία του περιουσιακού στοιχείου, τότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε.

β) Εάν η αξία του υποκατάστατου είναι μεγαλύτερη από την αξία του περιουσιακού στοιχείου που εκποιήθηκε, τότε το εισόδημα που προκύπτει από αυτό θεωρείται μέρος της χαριστικής παροχής από το γονέα και φορολογείται επιμεριζόμενο στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε και στο όνομα του γονέα με το μεγαλύτερο εισόδημα.

Παράδειγμα: Έστω ανήλικο παιδί απέκτησε από γονική παροχή περιουσιακό στοιχείο αξίας 115000 ευρώ και αυτό εκποιείται. Το υποκατάστατο έχει αξία 145000 ευρώ και η διαφορά είναι 30000 ευρώ.

Το εισόδημα που προκύπτει από το υποκατάστατο είναι 3000 ευρώ, το οποίο επιμερίζεται ως εξής:

- Γονέας που έχει μεγαλύτερο εισόδημα:
 $3000 \cdot (30000 / 145000) = 620,69$ ευρώ
- Γονέας που παραχώρησε περιουσιακό στοιχείο:
 $3000 \cdot (115000 / 145000) = 2379,31$ ευρώ

Εάν ο γονέας που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα είναι συγχρόνως και αυτός που έχει κάνει την γονική παροχή, τότε φορολογείται για όλο το ποσό, δηλ. 3000 ευρώ.

Περίπτωση 2^η: Εάν το περιουσιακό στοιχείο περιέλθει στο ανήλικο παιδί από τρίτο πρόσωπο, παππού, γιαγιά, θείο κ.λ.π. ή από κληρονομιά των γονέων του τότε:

α) Εάν η αξία του υποκατάστατου είναι ίση ή μικρότερη από την αξία του περιουσιακού στοιχείου, τότε φορολογείται στο όνομα του ανηλίκου δηλ. 3000 ευρώ, σύμφωνα με το παραπάνω παράδειγμα.

β) Εάν η αξία του υποκατάστατου είναι μεγαλύτερη από την αξία του περιουσιακού στοιχείου που εκποιήθηκε, τότε ο γονέας με το μεγαλύτερο εισόδημα φορολογείται με το ποσό του 620,69 ευρώ και το ανήλικο παιδί με το ποσό 2379,31 ευρώ, όπως το παραπάνω παράδειγμα.

Συγχρόνως με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης θα πρέπει να συνυποβάλλεται και επικυρωμένο αντίγραφο της δικαστικής απόφασής των περιουσιακών στοιχείων που περιήλθαν σε αυτό, ως υποκατάστατα.

3.7.7 Εισόδημα ανήλικου παιδιού από διατροφή

Εισόδημα ανήλικου παιδιού από διατροφή: Ορίζεται ότι το ποσό διατροφής που καταβάλλεται στα ανήλικα παιδιά δεν θεωρείται εισόδημα τους, κατόπιν δικαστικής απόφασής ή συμβολαιογραφικής πράξης, άλλα ούτε και από το γονέα που εισπράττει τη διατροφή και έχει την επιμέλεια τους, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 48 του Κ.Φ.Ε.

3.8 Ενηλικίωση – υποχρέωση υποβολής δήλωσης

Ενηλικίωση – υποχρέωση υποβολής δήλωσης: Το φυσικό πρόσωπο από την ημέρα που γίνεται ενήλικος έχει ίδια φορολογική υποχρέωση για τα δικά του εισοδήματα. Αν μέχρι την 1^η Ιανουαρίου του έτους που υποβάλλεται φορολογική δήλωση το φυσικό πρόσωπο έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του έχει υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα που απέκτησε κατά το προηγούμενο έτος από κάθε πηγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟ

4.1 Πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο

Πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο: Από το καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου αναγνωρίζεται έκπτωση ορισμένων δαπανών και μειώσεις φόρου για τον ίδιο, καθώς και πρόσωπα που συγκατοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν οικονομικά σαν προστατευόμενα μέλη του, όπως ορίζεται στον Κ.Φ.Ε.

Τα προστατευόμενα μέλη που βαρύνουν το φορολογούμενο σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7, παρ. 1 του Κ.Φ.Ε. είναι:

- ✚ Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα.
- ✚ Τα ανήλικα άγαμα τέκνα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους.
- ✚ Τα ενήλικα άγαμα τέκνα που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένα σχολεία του εσωτερικού ή του εξωτερικού και δεν υπερβαίνουν το 25^ο έτος της ηλικίας τους.
- ✚ Τα ενήλικα άγαμα τέκνα που ή σπουδάζουν ή δεν σπουδάζουν για δύο χρόνια επιπλέον εφόσον είναι άνεργα και εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.
- ✚ Τα άγαμα τέκνα ανεξάρτητα από την ηλικία τους που υπηρετούν την στρατιωτική τους θητεία.
- ✚ Τα άγαμα τέκνα ή διαζευγμένα, ή βρίσκονται σε κατάσταση χηρείας ανεξάρτητα από την ηλικία τους, εφόσον έχουν αναπηρία άνω του 67%.
- ✚ Οι ανιόντες και των δύο συζύγων δηλαδή οι γονείς τους, οι παππούδες τους και οι γιαγιάδες τους.
- ✚ Οι αδελφοί και οι αδελφές και των δύο συζύγων που είναι άγαμοι ή διαζευγμένοι ή βρίσκονται σε χηρεία, με αναπηρία άνω του 67%.
- ✚ Οι ανήλικοι ορφανοί από πατέρα και μητέρα συγγενείς ως τρίτου βαθμού και των δύο συζύγων.

4.1.1 Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα

Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα: Αν ο ένας εκ των δύο συζύγων δεν αποκτά εισόδημα ή αν αποκτά το εισόδημα αυτό απαλλάσσεται του φόρου με ειδικές διατάξεις, τότε αυτός προστατεύεται από τον άλλο σύζυγο. Στην περίπτωση αυτή προβλέπεται άθροιση των δαπανών των δύο συζύγων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, των παρ. 4 και 5 του Κ.Φ.Ε.

4.1.2 Τα ανήλικα άγαμα παιδιά

Τα ανήλικα άγαμα παιδιά: Τα ανήλικα άγαμα παιδιά βαρύνουν τον φορολογούμενο, που δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους, είτε είναι με νόμιμο γάμο ή έκτος γάμου ή έχουν υιοθετηθεί, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 7.

Στην περίπτωση που οι σύζυγοι είναι σε διάσταση ή έχουν διαζύγιο τότε το δικαστήριο ορίζει την άσκηση της γονικής μέριμνας των ανήλικων και αυτός που την έχει τον βαρύνουν φορολογικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1513 του Α.Κ.

Αν όμως με απόφαση δικαστηρίου ή με συμφωνία μεταξύ των συζύγων η γονική μέριμνα διανεμηθεί και στους δύο γονείς, τότε το ανήλικο που συνοικεί το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου με το ένα γονέα, αυτός βαρύνεται φορολογικά, ενώ εάν διαμένει ίσο χρονικό διάστημα και με τους δύο γονείς, τότε θεωρείται ότι βαρύνει και τους δύο, σύμφωνα με την 250/1994 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε δεκτή από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών (έγγραφο 1062012/1137/Α0012/ΠΟΛ.1219/1995).

4.1.3 Τα ενήλικα άγαμα παιδιά που σπουδάζουν

Τα ενήλικα άγαμα παιδιά που σπουδάζουν: Τα ενήλικα παιδιά μέχρι το 25^ο έτος της ηλικίας τους, τα οποία σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού καθώς και αυτά που παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης, θεωρούνται προστατευόμενα μέλη του φορολογούμενου, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 7.

Για την απόδειξη της ιδιότητας του σπουδαστή πρέπει να συνοποβάλλεται με την φορολογική δήλωση και βεβαίωση της αναγνωρισμένης σχολής του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Ακόμη μαζί με τη φορολογική δήλωση συνοποβάλλεται και ληξιαρχική πράξη γέννησης για να δικαιολογήσει ότι το άγαμο ενήλικο παιδί δεν υπερβαίνει το 25^ο έτος της ηλικίας τους.

4.1.4 Τα ενήλικα άγαμα παιδιά που είναι άνεργα

Τα ενήλικα άγαμα παιδιά που είναι άνεργα: Τα ενήλικα άγαμα παιδιά που σπουδάζουν ή δεν σπουδάζουν, παρατείνεται κατά δύο χρόνια επιπλέον, εφόσον παραμένουν άνεργα και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ., θεωρούνται προστατευόμενα μέλη του φορολογούμενου, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 7, που ισχύει από 1-1-2005.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών 1012212/10171/Β0012/1016/2005 παρατείνεται για δύο χρόνια και θεωρούνται προστατευόμενα μέλη τα τέκνα του φορολογούμενου ως εξής:

α) Τα άγαμα ανήλικα τέκνα μέχρι να συμπληρώσουν το 20^ο έτος της ηλικίας.

β) Τα άγαμα ενήλικα τέκνα που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές εσωτερικού ή εξωτερικού καθώς και σε δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης, μέχρι την συμπλήρωση του 27^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι κατά την παράταση αυτή τα τέκνα να είναι άνεργα και εγγεγραμμένα στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ., καθώς βέβαια και να συνοικούν με τον φορολογούμενο και το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημα τους να μην υπερβαίνει τα 1200 ευρώ ή 2500 ευρώ αν έχουν αναπηρία άνω του 67% και από 1-1-2006 το ποσό των 2900 ευρώ και 6000 ευρώ αντιστοίχως.

Για παράδειγμα το τέκνο ενός φορολογούμενου παίρνει δίπλωμα το 2005 της Νομικής σχολής σε ηλικία 23 ετών. Άρα το οικονομικό έτος 2006 είναι το έτος που θεωρείται προστατευόμενο μέλος του. Ως άνεργος όμως και εγγεγραμμένος στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ., συνεχίζει για τα δυο επόμενα έτη 2006 και 2007 να θεωρείται προστατευόμενο μέλος του φορολογούμενου δηλαδή μέχρι την ηλικία των 25 ετών (23+2 έτη παράταση) και συμπεριλαμβάνεται στις φορολογικές δηλώσεις του 2007 και 2008.

4.1.5 Τα άγαμα παιδιά που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία

Τα άγαμα παιδιά που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία: Τα άγαμα παιδιά που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ανεξαρτήτως ηλικίας βαρύνουν το φορολογούμενο, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 7. Δεν θεωρούνται προστατευόμενα μέλη του φορολογούμενου τα παιδιά που ενώ έχουν υπηρετήσει τη στρατιωτική τους θητεία και καλούνται ως έφεδροι για μετεκπαίδευση στις Ένοπλες δυνάμεις.

4.1.6 Τα άγαμα ή διαζευγμένα παιδιά ή τα παιδιά σε κατάσταση χηρείας με αναπηρία 67% και πάνω

Τα άγαμα ή διαζευγμένα παιδιά ή τα παιδιά σε κατάσταση χηρείας με αναπηρία 67% και πάνω: Τα άγαμα ή διαζευγμένα παιδιά ή τα παιδιά που βρίσκονται σε κατάσταση χηρείας με αναπηρία άνω του 67% ανεξαρτήτως ηλικίας θεωρούνται προστατευόμενα μέλη του φορολογούμενου, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 7.

4.1.7 Οι Ανιόντες των δύο συζύγων

Οι Ανιόντες των δύο συζύγων: Οι Ανιόντες των δύο συζύγων εκτός τους γονείς τους θεωρούνται ο πατριός και η μητριά καθώς ο πρόγονος και η προγονή, αναγνωρίζονται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο με τον όρο ότι συνοικούν με αυτόν, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 7.

Σύμφωνα με την γνωμοδότηση της Νομικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών 362/1985, για την αναγνώριση του ανιόντος του ενός των συζύγων, για να βαρύνουν το φορολογούμενο πρέπει να υπάρχει γάμος, γιατί εάν έχει λυθεί, τότε σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. το πρόσωπο αυτό θα βαρύνει τον άλλο σύζυγο.

4.1.8 Οι αδελφοί και οι αδελφές και των δύο συζύγων

Οι αδελφοί και οι αδελφές και των δύο συζύγων: Οι αδελφοί και οι αδελφές των δύο συζύγων που είναι άγαμοι ή διαζευγμένοι ή βρίσκονται σε κατάσταση χηρείας με αναπηρία άνω του 67%, θεωρούνται προστατευόμενα μέλη του φορολογούμενου, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. Σε περίπτωση που βρίσκονται σε διάστασης ή διαζυγίου, θεωρείται ότι τα παραπάνω πρόσωπα δεν βαρύνουν το φορολογούμενο.

4.1.9 Οι ανήλικοι ορφανοί από πατέρα και μητέρα

Οι ανήλικοι ορφανοί από πατέρα και μητέρα: Οι ανήλικοι ορφανοί από πατέρα και μητέρα συγγενείς μέχρι τρίτου βαθμού συγγένειας και από τους δύο συζύγους βαρύνουν το φορολογούμενο, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης η΄ της παρ. 1 του άρθρου 7.

4.2 Με ποιες προϋποθέσεις τα παραπάνω πρόσωπα βαρύνουν το φορολογούμενο

Με ποιες προϋποθέσεις τα παραπάνω πρόσωπα βαρύνουν το φορολογούμενο: Για να θεωρηθούν τα παραπάνω πρόσωπα ότι βαρύνουν το φορολογούμενο, με εξαίρεση τον σύζυγο, θα πρέπει να συνοικούν με αυτόν, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε., εκτός ιδιαιτέρων λόγων για προσωρινή απομάκρυνση του από την κατοικία (σπουδές, ασθένεια κ.λ.π.).

Τα πρόσωπα που αναφέρθηκαν παραπάνω για να βαρύνουν το φορολογούμενο δεν θα πρέπει να αποκτούν ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα πάνω από 1200 ευρώ ή πάνω από 2500 ευρώ αν παρουσιάζουν αναπηρία άνω του 67%, ενώ με την νέα διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 26 του Ν. 3427/2005, τα ποσά αυξήθηκαν από 1-1-2006 σε 2900 ευρώ και 6000 ευρώ αντιστοίχως.

Στα όρια των εισοδημάτων δεν λαμβάνονται υπόψιν:

- Το τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση ή την παραχώρηση χωρίς αντάλλαγμα σε πρόσωπο εξ αίματος μέχρι δευτέρου βαθμού.
- Το εισόδημα των ανηλίκων που προστίθεται στο εισόδημα του γονέα που έχει την γονική μέριμνα.
- Το εισόδημα που καταβάλλεται σαν διατροφή στο ανήλικο τέκνο μετά από δικαστική απόφαση.

Παράδειγμα: Ανήλικο παιδί αποκτά ετήσιο εισόδημα 3500 ευρώ από γονική παροχή της μητέρας του και επειδή θεωρείται προστατευόμενο μέλος της, το εισόδημα αυτό προστίθεται στο συνολικό εισόδημα της.

Παράδειγμα: Ο πατέρας του φορολογούμενου αποκτά από σύνταξη του Ο.Γ.Α. 1000 ευρώ και από την δωρεάν παραχώρηση ακινήτου στον εγγονό του εισόδημα 1800 ευρώ προστίθεται στο συνολικό εισόδημα του, αφού συνοικούν μαζί του.

4.3 Υποβολή φορολογικής δήλωσης από προστατευμένα πρόσωπα

Υποβολή φορολογικής δήλωσης από προστατευμένα πρόσωπα: Σύμφωνα με τις περιπτώσεις α'-ια' της παρ. 4 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε. προκύπτει ότι ένα πρόσωπο έχει υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση και ταυτόχρονα να βαρύνει το φορολογούμενο. Αν υποτεθεί ότι άγαμος σπουδαστής ηλικίας κάτω των 25 ετών που βαρύνει το φορολογούμενο, έχει υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση αν αποκτά εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτου 700 ευρώ, χωρίς να χάνει την ιδιότητα του προστατευόμενου μέλους, αν το εισόδημα υπερβαίνει τα 2900 ευρώ από 1-1-2006, τότε παύει να είναι προστατευόμενο μέλος.

Αν ο πατέρας του φορολογούμενου με τον οποίο συνοικεί έχει αναπηρία 67% και άνω και αποκτά ετήσιο εισόδημα από σύνταξη του Ο.Γ.Α. 2500 ευρώ και συγχρόνως είναι μέλος εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, τότε έχει την υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση, χωρίς να χάνει την ιδιότητα του ως προστατευόμενο μέλος.

4.4 Ποια πρόσωπα δεν βαρύνουν το φορολογούμενο

Ποια πρόσωπα δεν βαρύνουν το φορολογούμενο: Τα ανήλικα παιδιά που αποκτούν, εισόδημα από εμπορικές ή γεωργικές επιχειρήσεις ή από άσκηση ελευθέρου εισοδήματος, ανεξάρτητα από το ποσό του εισοδήματος, δεν βαρύνουν τον φορολογούμενο σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε., εκτός από περιουσία που δέχθηκαν λόγω κληρονομιάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΚΑΙ ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΤΟΥ

5.1 Καθαρό εισόδημα

Καθαρό εισόδημα: Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε. εισόδημα θεωρείται αυτό που προέρχεται από κάθε πηγή μετά την αφαίρεση των δαπανών για την απόκτηση του (άρθρο 20-51). Ο φόρος εισοδήματος, τα πρόστιμα και οι πρόσθετοι φόροι δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση του εισοδήματος του φορολογούμενου.

Από την παραπάνω διάταξη προκύπτει η έννοια του ακαθάριστου και του καθαρού εισοδήματος.

Ως ακαθάριστο θεωρείται το εισόδημα που προέρχεται από μία πηγή (ακίνητα, μισθωτές υπηρεσίες, εμπορικές ή γεωργικές επιχειρήσεις).

Καθαρό εισόδημα θεωρείται αυτό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των δαπανών για την απόκτηση του. Ο φορολογικός νόμος ορίζει ποιές δαπάνες αφαιρούνται όπως από μισθούς αφαιρούνται οι κρατήσεις για ασφαλιστικά ταμεία, υγειονομική περίθαλψη, ενώ από το εισόδημα των ελευθέρων επαγγελματιών αφαιρούνται οι επαγγελματικές δαπάνες κ.ο.κ.

5.2 Πηγές εισοδήματος

Πηγές εισοδήματος: Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 4, το εισόδημα ανάλογα με την πηγή προέλευσης του διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

A-B' Εισόδημα από ακίνητα

Γ' Εισόδημα από κινητές αξίες

Δ' Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Ε' Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

ΣΤ' Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Ζ' Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών και από κάθε άλλη πηγή

Στο υποκείμενο σε φόρο συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου περιλαμβάνονται όλα τα επιμέρους εισοδήματα ή κέρδη που προέρχονται από τις πιο πάνω πηγές.

5.2.1 Εισόδημα από ακίνητα

Εισόδημα από ακίνητα: Στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου περιλαμβάνεται το καθαρό εισόδημα από ακίνητα. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του Κ.Φ.Ε., εισόδημα από ακίνητα είναι αυτό που προκύπτει κάθε οικονομικό έτος, ή κατά περίπτωση γεωργικό έτος είτε από εκμίσθωση ή επίταξη ή έμμεσα από ιδιοκατοίκηση, ή ίδιο χρησιμοποίηση ή από την παραχώρηση της χρήσης σε τρίτο χωρίς αντάλλαγμα μιας ή περισσότερων οικοδομών, είτε από εκμίσθωση γαιών.

Το πιο πάνω εισόδημα αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα. Από το εισόδημα αυτό αφαιρούνται οι δαπάνες απόκτησης του, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 22 του Κ.Φ.Ε. Το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση των πιο πάνω δαπανών αποτελεί το καθαρό εισόδημα από ακίνητα, το οποίο συνυπολογίζεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

Σημειώνεται ότι από τη χρήση του 2003 καταργήθηκε η φορολογία του τεκμαρτού εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση κατοικιών.

5.2.2 Εισόδημα από κινητές αξίες

Εισόδημα από κινητές αξίες: Εισόδημα από κινητές αξίες είναι αυτό που αποκτάται κάθε έτος από τους δικαιούχους κινητών αξιών, όπως από μερίσματα, τόκους ιδρυτικών τίτλων και μετοχών ανώνυμων εταιρειών, χρεόγραφα του ελληνικού Δημοσίου ή ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών, από μερίσματα και τόκους τίτλων αλλοδαπής προέλευσης, κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων, εισοδήματα από τόκους κ.λπ.

Το εισόδημα αυτό αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από κινητές αξίες, από το οποίο αφαιρείται κάθε τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει αυτό το εισόδημα. Η διαφορά που προκύπτει αποτελεί το καθαρό εισόδημα από κινητές αξίες, το οποίο συνυπολογίζεται στο υποκείμενο σε φόρο συνολικό καθαρό εισόδημα.

5.2.3 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις: Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που αποκτάται από ατομική ή εταιρική επιχείρηση, εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος το οποίο δεν υπάγεται στα ελευθέρια επαγγέλματα. Το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων από τις κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, από το οποίο αφαιρούνται οι δαπάνες που ορίζονται στο άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. Η διαφορά αποτελεί το καθαρό εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, το οποίο συνυπολογίζεται στο υποκείμενο σε φόρο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

5.2.4 Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις: Στο υποκείμενο σε φόρο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου συνυπολογίζεται και αυτό που προέρχεται από γεωργικές επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις αυτές τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας, το καθαρό εισόδημα τους υπολογίζεται όπως ακριβώς και το καθαρό εισόδημα των εμπορικών επιχειρήσεων. Αν η γεωργική επιχείρηση δεν τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας, το καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται με αντικειμενική μέθοδο.

5.2.5 Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που προκύπτει κάθε έτος από μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα, συντάξεις και γενικά από κάθε παροχή που χορηγείται περιοδικά με οποιαδήποτε μορφή είτε σε χρήμα είτε σε είδος ή άλλες αξίες για παρούσα ή προηγούμενη εργασία, το οποίο αποκτάται από μισθωτούς και συνταξιούχους. Το εισόδημα αυτό αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες από το οποίο αφαιρούνται οι κρατήσεις για ασφαλιστικά ταμεία, καθώς και κάθε δικαίωμα ή τέλος υπέρ του Δημοσίου εκτός του φόρου εισοδήματος. Η διαφορά αποτελεί το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, το οποίο συνυπολογίζεται στο υποκείμενο σε φόρο καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

5.2.6 Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα

Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα: Στο υποκείμενο σε φόρο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου συνυπολογίζεται και το καθαρό εισόδημα από την άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος το οποίο αποκτούν τα πρόσωπα που περιοριστικά αναφέρονται στο άρθρο 48 του Κ.Φ.Ε.

Τα καθαρά εισοδήματα των πιο πάνω πηγών δεν φορολογούνται αυτοτελώς. Το υποκείμενο σε φόρο εισόδημα αποτελείται από το αθροισμάτων καθαρών εισοδημάτων των πηγών αυτών.

5.3 Εκχώρηση εισοδημάτων στο Δημόσιο

Εκχώρηση εισοδημάτων στο Δημόσιο: Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. τα εισοδήματα φορολογούνται κατά το χρόνο κτήσης τους και όχι κατά το χρόνο είσπραξης εκτός τα ελευθέρια επαγγέλματα, δηλ. κάποιος φορολογείται για εισοδήματα που δεν εισέπραξε.

Σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε εισόδημα που προέρχεται από εκμίσθωση ακινήτων και από τόκους δανείων, τα οποία θεωρούνται ότι έχουν αποκτηθεί αλλά δεν έχουν εισπραχθεί επιτρέπεται να μην συνυπολογισθούν στο συνολικό καθαρό εισόδημα εφόσον εκχωρηθούν στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα, με απλή έγγραφη δήλωση του φορολογούμενου στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ.

5.3.1 Διαδικασία βεβαίωσης των εισοδημάτων που εκχωρούνται

Διαδικασία βεβαίωσης των εισοδημάτων που εκχωρούνται: Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 της υπουργικής απόφασης 1036819/642/Α0012/ΠΟΛ 1096/2001 η εκχώρηση των εισοδημάτων ολοκληρώνεται με μονομερή δήλωση του φορολογούμενου κατά το οικονομικό έτος όπου αυτά υπόκεινται σε φόρο και το Δημόσιο υποκαθίστανται στα δικαιώματα του εκχωρητή ενώ δεν επιτρέπεται ανάκτηση της δήλωσης εκχώρησης.

Σε περίπτωση υποβολής της δήλωσης εκχώρησης εκπρόθεσμα, η εκχώρηση δεν γίνεται δεκτή. Προϋπόθεση για την αποδοχή της εκχώρησης είναι η μη είσπραξη των εκχωρούμενων εισοδημάτων, καθώς και η εκχώρηση μη εισπραχθέντων γίνεται με τις ίδιες προϋποθέσεις και στην περίπτωση όπου ο οφειλέτης έχει πτωχεύσει όπου η φορολογική αρχή προβαίνει σύμφωνα με το άρθρο 2 σε έλεγχο των στοιχείων και εξακρίβωση για τη μη είσπραξη των εισοδημάτων που εκχωρούνται από τον εκχωρητή.

Αν αργότερα διαπιστωθεί ότι τα εκχωρούμενα εισοδήματα δεν υπήρχαν, η εκχώρηση ματαιώνεται.

Στη περίπτωση αυτή τα εκχωρηθέντα εισοδήματα προστίθενται στο συνολικό εισόδημα του εκχωρητή.

5.3.2 Εκχώρηση μισθωμάτων στο Δημόσιο. Αίτημα για ειδική ρύθμιση ή διαγραφή ληξιπρόθεσμου χρέους

Εκχώρηση μισθωμάτων στο Δημόσιο. Αίτημα για ειδική ρύθμιση ή διαγραφή ληξιπρόθεσμου χρέους: Σύμφωνα με το έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών 1056365/1414/Α0012/2004 παρ.7 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε. (Ν 2238/1994), εισοδήματα που προέκυψαν από εκμίσθωση ακινήτων και τόκους δανείων και δεν έχουν εισπραχθεί από τον δικαιούχο δεν συνυπολογίζονται στο συνολικό καθαρό εισόδημα του

εφόσον εκχωρηθούν στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα. Αυτό διενεργείται με γραπτή δήλωση του φορολογούμενου στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ.

Σύμφωνα με αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης εκχώρησης εισοδημάτων στο Δημόσιο.

Η εκχώρηση γίνεται με μονομερή δήλωση του εκχωρητή κατά το οικονομικό έτος που τα εισοδήματα υπόκεινται σε φόρο χωρίς την απαίτηση αποδοχής της εκχώρησης από το Δημόσιο.

Στη περίπτωση πτώχευσης της μισθώτριας εταιρείας, ο εκμισθωτής μπορεί να εκχωρήσει τα μη εισπραττόμενα μισθώματα στο Δημόσιο αρκεί να παραδώσει τα αποδεικτικά έγγραφα της εκχώρησης και την βεβαίωση ότι δεν κατέχει άλλο αποδεικτικό στοιχείο, εφόσον όμως δεν εκχωρηθούν στο Δημόσιο θεωρείται εισόδημα και υπόκεινται σε φορολογία.

5.3.3 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση εκχώρησης

Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση εκχώρησης: Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 της παραπάνω υπουργικής απόφασης παραδίδονται από τον εκχωρητή στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. η δήλωση εκχώρησης στο Δημόσιο.

Προκειμένου να αποδειχθεί ότι δεν εισπράχθηκαν τα εκχωρούμενα εισοδήματα στη δήλωση εκχώρησης επισυνάπτονται τα παρακάτω έγγραφα:

- Το συμφωνητικό μίσθωσης ακινήτου.
- Η εξώδικη καταγγελία της μίσθωσης.
- Η αγωγή απόδοσης του μισθού.
- Η δικαστική απόφαση απόδοσης του μισθού.

Προκειμένου για εκχωρούμενους τόκους δανείου επισυνάπτονται τα παρακάτω έγγραφα:

- Το συμφωνητικό σύναψης του δανείου.
- Τα έγγραφα ασφαλειών ή προσωπικών εγγυήσεων του δανείου.
- Η εξώδικη πρόσκληση καταβολής τόκων του δανείου.
- Η αγωγή απόδοσης των τόκων του δανείου.
- Η δικαστική απόφαση καταβολής των τόκων.

Με υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 δηλώνεται η μη είσπραξη οφειλόμενων μισθωμάτων ή οφειλόμενων τόκων.

5.3.4 Βεβαίωση και είσπραξη των εκχωρούμενων στο Δημόσιο εισοδημάτων

Βεβαίωση και είσπραξη των εκχωρούμενων στο Δημόσιο εισοδημάτων: Στη διάταξη του άρθρου 3 της υπ' αριθμό 1036819/642/Α0012/ΠΟΛ.1096/2001 υπουργικής απόφασης ορίζεται ότι η βεβαίωση των εκχωρούμενων στο Δημόσιο μισθωμάτων ακινήτων ή τόκων δανείου γίνεται με χρηματικούς καταλόγους που συντάσσει το τμήμα εισοδήματος ή άλλο αρμόδιο τμήμα της Δ.Ο.Υ. του εκχωρητή κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 55 του Π.Δ. 16/1989, οι οποίοι αποστέλλονται στο τμήμα εσόδων της Δ.Ο.Υ. του οφειλέτη-μισθωτή ή δανειολήπτη. Η είσπραξη των εσόδων αυτών ενεργείται κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 356/1974 <<Περί Κωδικός Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων>>.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

6.1 Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος

Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος: 1. Εισόδημα από ακίνητα είναι αυτό που προκύπτει είτε από εκμίσθωση ή επίταξη ή έμμεσα από ιδιοκατοίκηση ή παραχώρηση χρήσης σε τρίτο πρόσωπο χωρίς αντάλλαγμα οικοδομής ή από εκμίσθωση γαιών (Άρθρο 20).

Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε πρόσωπο που κατέχει συμβόλαιο ή έχει το δικαίωμα πλήρους κυριότητας λόγω χρησικτησίας ή νομής ή επικαρπίας ή είναι κύριος εδάφους, προκειμένου για οικοδομές, που έχουν ανεγερθεί σε έδαφος κυριότητας τρίτου.

2. Για εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων ο χρόνος απόκτησης τους θεωρείται ο χρόνος όπου ανάγονται τα μισθώματα.

3. Για εισόδημα από εκμίσθωση τμήματος ή ολόκληρης οικοδομής με έπιπλα ή μηχανήματα συνυπολογίζεται και το μίσθωμα από τα έπιπλα ή τα μηχανήματα.

4. Στην έννοια του όρου <<γαίες>> παράγραφο 1 είναι αυτές που καλλιεργούνται ή είναι φυτεμένες, τα δάση, τα λιβάδια, βοσκήσιμες γαίες, τα μεταλλεία, τα λατομεία, οι πηγές, τα φρεάτια, οι λίμνες, οι δεξαμενές, τα ιχθυοτροφεία καθώς και κάθε έκταση γης μαζί με τα στοιχεία που βρίσκονται επάνω και κάτω αυτής.

6.2 Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων

Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων (Άρθρο 21)

1. Εισόδημα από οικοδομές εννοείται:

α) Το εισόδημα από γήπεδα, αποθήκες, εργοστάσια, εργαστήρια, καφενεία, γυμναστήρια, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και γενικά για κάθε άλλη χρήση.

β) Κατά την ανέγερση μίας οικοδομής με δαπάνες του μισθωτή σε έδαφος που έχει την κυριότητα ο εκμισθωτής μετά το χρόνο λήξης της μίσθωσης του εδάφους, η οικοδομή παραμένει στην κυριότητα του εκμισθωτή.

Για την εξεύρεση του ετήσιου εισοδήματος λαμβάνεται η πραγματική αξία της οικοδομής που προκύπτει μετά την αφαίρεση ανταλλάγματος που ορίζεται από την σύμβαση και διαιρείται σε μέρη ίσα με τα έτη που θα διαρκέσει η μίσθωση του εδάφους.

Το εισόδημα δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 3,5% της αξίας του ακινήτου που εκμισθώνεται και χρησιμοποιείται ως κατοικία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του Ν.1249/1982.

Ο φορολογούμενος εάν η μισθωτική αξία του ακινήτου είναι μικρότερη του 3,5% μπορεί να κάνει προσφυγή μέχρι 31^η Δεκεμβρίου του οικείου οικονομικού έτους με προσαγωγή των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων βάσει του άρθρου 66 του Ν. 2717/1999 (Φ.Ε.Κ. 97 Α΄).

2. Σε περίπτωση ιδιοκατοίκησης το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 3,5% της αξίας του ακινήτου. Η αξία του ακινήτου προσδιορίζεται από τους εξής παράγοντες:

α) Της κύριας επιφάνειας της οικοδομής συν 20% αποθηκευτικοί χώροι και χώροι στάθμευσης.

β) Της τιμής ζώνης για τις περιοχές που ισχύει η αντικειμενική αξία ακινήτων ή τιμή εκκίνησης για λοιπές περιοχές που ισχύουν την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41 α του Ν. 1249/1982 (Φ.Ε.Κ. 43 Α΄)

γ) Του διορθωτικού συντελεστή ο οποίος ανάλογα με την τιμή ζώνης ή εκκίνησης του ακινήτου ορίζεται ακολούθως:

Τιμή ζώνης ή εκκίνησης Συντελεστής ανά τετραγωνικό μέτρο:

Μέχρι 440 Ε	1,10
Πάνω από 440-734	1,20
Πάνω από 734-1174	1,30
Πάνω από 1174	1,40

δ) Του συντελεστή παλαιότητας όπου αυτός καθορίζεται βάσει της τιμής ζώνης. Το τεκμαρτό εισόδημα των εξοχικών κατοικιών υπολογίζεται για 3 μήνες το έτος.

3. Σε περίπτωση όπου η οικοδομή χρησιμοποιείται με άλλο τρόπο από τον ιδιοκτήτη ή από τρίτο πρόσωπο χωρίς αντάλλαγμα το ακαθάριστο εισόδημα βρίσκεται σε σύγκριση με άλλες οικοδομές και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο του 5%, ούτε μικρότερο του 3,5% της αξίας του ακινήτου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του Ν.1249/1982.

4. Προκειμένου για εκμίσθωση γαιών το ακαθάριστο εισόδημα προκύπτει με βάση τη συμφωνία. Αν το μίσθωμα έχει συμφωνηθεί σε είδος τότε προκύπτει με βάση τη μέση τιμή χονδρικής πώλησης του είδους κατά το χρόνο κι τόπο παραγωγής του.

Αν δεν υπάρχει συμφωνητικό της εκμίσθωσης τότε η μισθωτική αξία εξευρίσκεται σε σύγκριση με άλλες γαίες που εκμισθώνονται σε παρόμοιες συνθήκες.

5. Αν το εισόδημα από εκμίσθωση γεωργικής γης ή δωρεάν παραχώρηση, λαμβάνεται υπόψη το μίσθωμα που προσδιορίζεται αντικειμενικά εκτός αν πρόκειται για δωρεάν παραχώρηση μεταξύ συζύγων, κατά κύριο επάγγελμα, αγροτών ή παραχώρηση των γονέων ηλικίας άνω των 65 ετών σε τέκνα τους, τα οποία είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες.

6.3 Καθαρό Εισόδημα από ακίνητα

Καθαρό Εισόδημα (Άρθρο 23)

Κατά το άρθρο 22 ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα εκπίπτουν:

α) Για οικοδομές που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, αίθουσες κινηματογράφων, νοσοκομεία ή κλινικές ποσοστό 10% για αποσβέσεις και 15% για ασφάλιστρα κατά κινδύνων. Ειδικά για διατηρητέες οικοδομές το ποσοστό είναι 30%.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά για την διενέργεια των εκπτώσεων των ακινήτων.

β) Σε περίπτωση ιδιοχρησιμοποίησης οικοδομής που αναγέρθηκε σε έδαφος κυριότητας τρίτου, το δικαίωμα που παρέχεται στον ιδιοκτήτη της γης ετησίως λογίζεται ως εισόδημα, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 21.

γ) Στις περιπτώσεις υπεκμίσθωσης, πολυετούς μίσθωσης μεταγραφτέας και δικαίωματος επιφάνειας ή εμφύτευσης, το μίσθωμα ή δικαίωμα που καταβάλλεται.

δ) Κάθε φόρος, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει τις γαίες.

ε) Ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για αποσβέσεις και έξοδα συντήρησης των γαιών και γενικά για κάθε συναφές βάρος.

στ) Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) των δαπανών αντιπλημμυρικών έργων και έργων αποξήρανσης ελών για απόσβεση τους, όχι όμως και για έξοδα βελτίωσης και επέκτασης των γαιών.

ζ) Το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλει βάση νόμου ο εκμισθωτής στον μισθωτή για τη λύση του μισθωτηρίου μέχρι το ύψος του ακαθάριστου εισοδήματος που αποκτά ο εκμισθωτής από το ακίνητο κατά το διάστημα που καταβλήθηκε η αποζημίωση.

1. Η διάταξη της περίπτωσης αυτής εφαρμόζεται ανάλογα και για τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 101 του νόμου αυτού.
2. Το ποσό που απομένει, μετά τις εκπτώσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, αποτελεί το καθαρό εισόδημα από ακίνητα.

6.4 Ακαθάριστο εισόδημα

Ακαθάριστο εισόδημα: Ακαθάριστο εισόδημα θεωρείται το μίσθωμα που συμφωνείται μεταξύ του μισθωτή και του εκμισθωτή για ένα ακίνητο που έχει στην κατοχή του ο μισθωτής.

Για τον προσδιορισμό του μισθώματος του ακινήτου εάν δεν υπάρχει συμφωνητικό μεταξύ του μισθωτή και του εκμισθωτή ή εάν το μίσθωμα θεωρείται κατά πολύ κατώτερο με την αντικειμενική του αξία τότε για να προσδιορισθεί το μίσθωμα, θα πρέπει να συγκριθεί με άλλα ακίνητα που εκμισθώνονται με παρόμοιες συνθήκες χρήσης.

Αν το ακίνητο κατοικηθεί από τον ιδιοκτήτη του ή το χρησιμοποιήσει για άλλη χρήση, ή αν ο ιδιοκτήτης το παρέχει σε τρίτο πρόσωπο χωρίς αντάλλαγμα, να το χρησιμοποιήσει ως κατοικία ή για άλλη χρήση, για να προσδιορισθεί το ακαθάριστο εισόδημα του, θα πρέπει να συγκριθεί με άλλα ακίνητα που εκμισθώνονται με παρόμοιες συνθήκες.

Για τον προσδιορισμό του μισθώματος γαιών που εκμισθώνονται, θεωρείται η συμφωνία που γίνεται μεταξύ του μισθωτή και του εκμισθωτή.

Αν το μίσθωμα των γαιών δεν έχει καθορισθεί σε χρήμα, αλλά σε είδος, τότε για τον προσδιορισμό του θεωρείται η μέση τιμή χονδρικής πώλησης του είδους που έχει συμφωνηθεί.

Για τον προσδιορισμό του μισθώματος των γαιών εάν δεν υπάρχει συμφωνητικό, ή αν το μίσθωμα που έχει συμφωνηθεί είναι κατώτερο από την αντικειμενική αξία των γαιών, τότε αυτό βρίσκεται εάν συγκριθεί με άλλες γαίες που εκμισθώνονται με παρόμοιες συνθήκες.

Αν οι γαίες παραχωρηθούν από τον ιδιοκτήτη τους χωρίς αντάλλαγμα σε τρίτο πρόσωπο, τότε για τον προσδιορισμό του μισθώματος βρίσκεται εάν συγκριθεί με άλλες γαίες που εκμισθώνονται κάτω από παρόμοιες συνθήκες.

Εάν η παραχώρηση γεωργικής γης δοθεί, εκτός των συζύγων, σε τρίτο πρόσωπο δωρεάν και το δηλωθέν εισόδημα είναι μικρότερο από αυτό που έχει προσδιορισθεί, τότε κατά την φορολογική δήλωση του ιδιοκτήτη θεωρείται το μίσθωμα που προσδιορίζεται σύμφωνα με την αντικειμενική του αξία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

7.1 Έννοια και απόκτηση εισοδήματος

Εισόδημα από κινητές αξίες (άρθρο 24)

1. Εισόδημα από κινητές αξίες είναι αυτό που αποκτάται από κάθε κάτοχο κινητών αξιών και αυτό προκύπτει:

α) Από μερίσματα και τόκους ιδρυτικών τίτλων και μετοχών ανωνύμων εταιριών, ομολογιών και χρεογράφων του Ελληνικού Δημοσίου, αμοιβές και ποσοστά διοικητικών συμβούλων, διευθυντών και διαχειριστών ανωνύμων εταιριών.

β) Από μερίσματα και τόκους τίτλων αλλοδαπής.

γ) Από τόκους κάθε τίτλους έντοκης κατάθεσης μετρητοίς ή χρεωστικού τίτλου, καθώς και τόκους που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.

δ) Από κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς και η πρόσθετη αξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι αμοιβαίων κεφαλαίων από την εξαγορά μεριδίων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης.

ε) Από κέρδη ανωνύμων εταιριών που διανέμονται μετρητά στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους.

στ) Από την υπεραπόδοση επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων που σχηματίζονται για ασφαλίσεις ζωής σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.δ. 400/1970 (Φ.Ε.Κ.22 Α΄).

ζ) Από τόκους με τους οποίους πιστώνεται ο <<Λογαριασμός Νεότητας Προσωπικού ΟΤΕ>> όπου χρηματοδοτείται με μηνιαίες εισφορές των υπαλλήλων για να χορηγείται εφάπαξ χρηματική παροχή στα ενήλικα τέκνα τους, με συντελεστή 15% παρακράτηση φόρου επί των τόκων.

η) Από συμβάσεις ή πράξεις για παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα (υποπεριπτώσεις γγ΄- ζζ΄ της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 και παρ. 20 του άρθρου 2 του Ν. 2396/1996 (Φ.Ε.Κ.73 Α΄) όπου καθορίζονται από τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας εφόσον αυτός είναι κάτοικος Ελλάδας και δεν είναι επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή εταιρία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή αμοιβαίο κεφάλαιο του Ν. 2396/1996 (Φ.Ε.Κ.73 Α΄), γι΄ αυτές τις περιπτώσεις θεωρείται κάθε σύμβαση SWAP επί συναλλάγματος, ανεξάρτητα από το χρόνο σύναψης της.

2. Ως εισόδημα που υπόκειται σε φορολογία καταβάλλεται στον δικαιούχο το ποσό, όταν αφαιρεθεί ο φόρος που αναλογεί.

7.2 Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων

Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων (άρθρο 25):

1. Ως εισόδημα από κινητές αξίες θεωρείται το εισόδημα που προέρχεται από αποθεματικά ανωνύμων εταιριών, τα οποία διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται ανεξάρτητα αν η διανομή τους γίνεται σε χρήμα ή σε ακίνητα ή σε κινητά.

2. Ως εισόδημα από κινητές αξίες λογίζεται το ποσό που λαμβάνουν οι κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων ανώνυμης εταιρίας.

3. Κάθε δάνεια που συνάπτεται μεταξύ ιδιωτών ή που παρέχεται από εταιρία στα μέλη της ή τρίτους, θεωρείται ότι συνάπτεται με επιτόκιο που ισχύει για τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου τρίμηνης διάρκειας.

4. Ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρούνται και οι τόκοι που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.
5. Ως εισόδημα από κινητές αξίες λογίζονται οι παροχές σε χρήμα ή σε είδος που παρέχονται σε διευθυντές, συμβούλους, προέδρους ή μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας που βαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης της οικείας διαχειριστικής χρήσης.

7.3 Χρόνος απόκτησης εισοδήματος

Χρόνος απόκτησης εισοδήματος (άρθρο 26)

Ο χρόνος απόκτησης του εισοδήματος από κινητές αξίες θεωρείται:

1. Για τα κέρδη που διανέμονται από τις ανώνυμες εταιρίες με τη μορφή μερισμάτων ή αμοιβών, σε διευθυντές, συμβούλους, προέδρους ή μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, ο χρόνος έγκρισης τους από την Γενική συνέλευση των μετόχων.
2. Για τους τόκους ιδρυτικών τίτλων ή προνομιούχων μετοχών, ο χρόνος έγκρισης τους από την Γενική συνέλευση των μετόχων, ενώ για τοκομερίδια, ο χρόνος που έχει ορισθεί για την εξαργύρωση τους.
3. Για μερίσματα και τόκοι τίτλων, ο χρόνος εξαργύρωσης.
4. Για τόκους δανείων, μετά από αίτηση του φορολογούμενου, στο έτος εξόφλησης και στα δύο προηγούμενα και όχι πέραν από το έτος συνομολόγησης του δανείου.
5. Για κέρδη που προέρχονται από αμοιβαία κεφάλαια, ο χρόνος έγκρισης τους από την Α.Ε. Διαχειρίσεως και για κέρδη από αμοιβαία κεφάλαια αλλοδαπής, ο χρόνος είσπραξης τους.
6. Για τα εισοδήματα από αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας που δεν προέρχεται από την διάθεση των καθαρών κερδών της, θεωρείται ο χρόνος της καταβολής ή της πίστωσης στο όνομα των δικαιούχων.
7. Για τα εισοδήματα από συμβάσεις χρηματοοικονομικών παραγωγών, θεωρείται ο χρόνος λήξης της σύμβασης, ενώ κάθε ανανέωση ή παράταση της λογίζεται ως νέα σύμβαση.

7.4 Καθαρό και ακαθάριστο εισόδημα

Καθαρό και ακαθάριστο εισόδημα (άρθρο 27):

1. Το εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25 αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από κινητές αξίες. Από το εισόδημα αυτό εκπίπτει κάθε φόρος, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου που βαρύνει αυτό το εισόδημα.
2. Το ποσό που απομένει, μετά τις εκπτώσεις αποτελεί το καθαρό εισόδημα από κινητές αξίες.
3. Κατ' εξαίρεση, για τον καθορισμό του καθαρού εισοδήματος από τόκους οι οποίοι επιδικάστηκαν, εκπίπτουν οι τόκοι που καταβάλλονται σε δανειοδοτικούς φορείς, μέχρι το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα από τόκους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

8.1 Έννοια και απόκτηση εισοδήματος

Έννοια και απόκτηση εισοδήματος: Το κέρδος που αποκτάται από κάθε ατομική ή εταιρική, βιομηχανική ή βιοτεχνική και εμπορική επιχείρηση, εκτός από την άσκηση ελευθέρων επαγγελμάτων θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

Ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται:

- 1) Το κέρδος που αποκτάται μετά από αγοραπωλησία ακινήτων, καθώς και η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου και της αγοραίας αξίας του θεωρείται και αυτό κέρδος.
- 2) Το κέρδος που αποκτάται μετά από πωλήσεις αγροτεμαχίων ή οικοπέδων, τα οποία βρίσκονται σε δήμους ή κοινότητες και είναι εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως, καθώς και η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής αξίας του αγροτεμαχίου και της αγοραίας αξίας που πουλήθηκε, θεωρείται κέρδος.
- 3) Η αμοιβή των μελών των συνεταιρισμών, καθώς και η διανομή ποσών που καταβάλλονται σε αυτά με τη μορφή μερίσματος, θεωρείται εισόδημα.
- 4) Η αμοιβή που λαμβάνει ο επιχειρηματικός ομόρρυθμος εταίρος, θεωρείται εισόδημα. Ακόμη και κάθε επιχείρηση που παράλληλα με τον κύριο σκοπό της διενεργεί και άλλες παρεπόμενες εργασίες που της αποφέρουν κέρδη, θεωρείται εισόδημα.
- 5) Οι μισθοί που καταβάλλονται σε πρόσωπα που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε εταιρίες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), εφόσον αυτά είναι ασφαλισμένα σε οποιαδήποτε ασφαλιστικό φορέα, εκτός του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.).
- 6) Η χρησιμοποίηση στην επιχείρηση της υπερτίμησης του παγίου κεφαλαίου της, καθώς και η υπερτίμηση που δεν πραγματοποιήθηκε.
- 7) Κατά την πώληση ακινήτων για να υπολογιστεί το υπερτίμημα που προκύπτει, εάν το ποσό είναι μικρότερο από την αξία του ακινήτου δεν λαμβάνεται σαν τιμή πώλησης.
- 8) Θεωρούνται ότι αποκτήθηκαν κέρδη και εισοδήματα από εταίρους ή μέλη της ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης και εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, κοινοπραξίας, κοινωνίας και αστικής εταιρίας κερδοσκοπικού χαρακτήρα καθώς και συνεταιρισμών:
 - Τα κέρδη που αναλογούν σε κάθε εταίρο ή μέλος για τη συμμετοχή του στην εταιρία, κοινοπραξία ή κοινωνία. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, θεωρείται η ημερομηνία τέλους της διαχειριστικής περιόδου, σαν χρόνο κτήσης των κερδών. Εάν πρόκειται για εταιρία περιορισμένης ευθύνης, θεωρείται η ημερομηνία έγκρισης του ισολογισμού της από την γενική συνέλευση των εταίρων. Σε περίπτωση που υπάρχει συγχώνευση, μετατροπή, ή λύση της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, θεωρείται το εισόδημα που αποκτάται από αυτούς που έχουν την ιδιότητα του εταίρου την ημερομηνία της συγχώνευσης, μετατροπής ή λύσης της εταιρίας.
 - Τα κέρδη που λαμβάνει ο εμφανής εταίρος για τη συμμετοχή του σε αφανή εταιρία.
 - Η αμοιβή ή το μέρος που λαμβάνει κάθε σύνεταίρος για τη συμμετοχή του σε συνεταιρισμό.

8.2 Χρόνος απόκτησης εισοδήματος

Χρόνος απόκτησης εισοδήματος: Ο χρόνος απόκτησης του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις με διαχειριστική περίοδο λαμβάνεται:

α) Το κέρδος που προκύπτει για διάρκεια διαχειριστικής περιόδου μικρότερη των δώδεκα μηνών.

β) Το κέρδος που προκύπτει από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου μέχρι την ημερομηνία έναρξης του υπολειπόμενου δωδεκάμηνου, το οποίο υπολογίζεται κατά προσέγγιση, όταν πρόκειται για διαχειριστική περίοδο μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών.

8.3 Διαχειριστική περίοδος

Διαχειριστική περίοδος: Για τις εμπορικές επιχειρήσεις η διαχειριστική περίοδος είναι δωδεκάμηνη, με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, όπου η διαχειριστική περίοδος έναρξης μπορεί να είναι μεγαλύτερη του δωδεκάμηνου όχι όμως μεγαλύτερο διάστημα από είκοσι τέσσερις μήνες.

Οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, υποχρεούνται να κλείνουν την διαχειριστική περίοδο στις 30 Ιουνίου ή στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Όταν το προηγούμενο οικονομικό έτος οι επιχειρήσεις έχουν κλείσει περισσότερες από μια διαχειρίσεις, σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών, σαν εισόδημα θεωρείται το άθροισμα των κερδών των διαχειρίσεων αυτών.

8.4 Ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις: Το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων που αποκτήθηκαν από όλες τις εμπορικές συναλλαγές που διενεργήθηκαν από τις εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται ως ακαθάριστο εισόδημα τους.

Ο προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων των εμπορικών επιχειρήσεων πραγματοποιείται ως εξής:

α) Τα ακαθάριστα έσοδα για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, ευρίσκονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων.

β) Τα ακαθάριστα έσοδα για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, ευρίσκονται αν προστεθεί στο συνολικό κόστος των αγαθών που εμπορεύεται η επιχείρηση το μικτό κέρδος, χωρίς τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Αν συγκριθούν οι τιμές κτήσης και πώλησης των αγαθών που διατέθηκαν από την επιχείρηση, τότε βρίσκεται το μικτό εμπορικό ή βιομηχανικό κέρδος.

γ) Τα ακαθάριστα έσοδα για επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή τα βιβλία που τηρούν είναι κατώτερης κατηγορίας ή ανεπαρκή ή ανακριβή, ευρίσκονται με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που διαθέτει ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, για τις εμπορικές συναλλαγές της επιχείρησης. Επομένως για τον προσδιορισμό του ακαθάριστου εισοδήματος της ανωτέρω επιχείρησης βρίσκεται αν ληφθούν υπόψη οι αγορές, οι πωλήσεις και το μικτό κέρδος που εμφανίζει η επιχείρηση, συγκρινόμενο με ομοειδή επιχείρηση (απασχολούμενο προσωπικό, ύψος κεφαλαίων κίνησης, ποσό δανειοδότησης, έξοδα διαχείρισης).

8.5 Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος

Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος: Για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, εφόσον παρέχουν αποκλειστικά υπηρεσίες και δεν διαθέτουν αξιόλογα αποθέματα, το καθαρό εισόδημα βρίσκεται με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των παρακάτω εξόδων:

- 1) Των γενικών εξόδων διαχειρίσεις στα οποία περιλαμβάνονται και:
 - Τα έξοδα μισθοδοσίας και αμοιβής του προσωπικού, εφόσον πρώτα καταβληθούν οι ασφαλιστικές τους εισφορές. Ακόμη τα έξοδα μισθοδοσίας των υπαλλήλων που συνδέονται με τον εργοδότη με συγγενικό δεσμό μέχρι τετάρτου βαθμού, εφόσον πρώτα καταβληθούν οι ασφαλιστικές τους εισφορές.
 - Το τεκμαρτό ενοίκιο των ακινήτων που είναι ιδιοκτησία του επιχειρηματία και χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση.
 - Οι δωρεές χρημάτων ή ακινήτων που παραχωρούνται στο δημόσιο, στα νοσοκομεία, στους δήμους και στις κοινότητες.
 - Η καταβολή ασφαλιστρών από την επιχείρηση για ομαδική ασφάλεια ζωής του προσωπικού που απασχολεί.
- 2) Οι δαπάνες για επισκευή και συντήρηση μηχανημάτων, αυτοκινήτων καθώς και των επαγγελματικών εγκαταστάσεων της επιχείρησης.
- 3) Η αξία των πρώτων και βοηθητικών υλών που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση για την παραγωγή προϊόντων και αγαθών, καθώς και οι δαπάνες για επεξεργασία, αποθήκευση, μεταφορά και ασφάλιση των προϊόντων.
- 4) Οι τόκοι δανείων για την χρηματοδότηση της επιχείρησης εκτός των τόκων υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων προς το Δημόσιο.
- 5) Τα ποσά από φόρους, τέλη και δικαιώματα που βαρύνουν την επιχείρηση, καθώς και ο χρόνος που καταβάλλει τα ποσά αυτά η επιχείρηση στο Δημόσιο ή σε τρίτους, θεωρείται σαν χρόνος έκπτωσης.
- 6) Τα ποσά των αποσβέσεων για μηχανήματα, εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για τη λειτουργία της επιχείρησης, καθώς και κάθε κινητή και ακίνητη περιουσία της, εφόσον έγιναν οι ανάλογες ημερολογιακές εγγραφές.
- 7) Τα αποθέματα των ασφαλιστικών εταιριών, καθώς και τα αποθεματικά για την αποκατάσταση του ενεργητικού που με σύμβαση θα περιέλθει στο Δημόσιο ή σε τρίτους.
- 8) Η φθορά, η απώλεια ή υποτίμηση κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε από ζημία της επιχείρησης η τιμή πώλησης για ακίνητα που ανήκουν στην επιχείρηση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από την αξία των ακινήτων. Τα κατεδαφισθέντα κτίρια της επιχείρησης, η αναπόσβεστη αξία τους δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.
- 9) Οι αποσβέσεις των επισφαλών απαιτήσεων της επιχείρησης που έχουν γίνει με ημερολογιακές εγγραφές.
- 10) Τα δικαιώματα ή οι αποζημιώσεις για χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων δικαιωμάτων.
 - Οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση για επιστημονική και τεχνολογική έρευνα, σε εξαίρεση οι δαπάνες για πάγιο εξοπλισμό, για τις οποίες γίνεται απόσβεση σε τρία χρόνια ισόποσα.
 - Τα έξοδα που πραγματοποιεί η επιχείρηση για την πρώτη εγκατάσταση της καθώς και για την απόκτηση ακινήτων, στα οποία γίνεται απόσβεση το έτος που πραγματοποιούνται, ή ισόποσα μέσα στην πενταετία.
 - Τα έξοδα που πραγματοποιεί η επιχείρηση για επισκευή και συντήρηση μισθωμένων ακινήτων. Από τα ακαθάριστα έσοδα των χρήσεων που διαρκεί η μίσθωση των ακινήτων εκπίπτουν ισόποσα, τα ποσά για δαπάνες προσθηκών και

βελτιώσεων που πραγματοποιεί για τα μισθωμένα που χρησιμοποιεί, όχι όμως πέραν των πέντε ετών.

- Οι δαπάνες για διαφημίσεις που βαρύνουν την επιχείρηση.
- Τα ποσά που καταβάλλει η επιχείρηση για αποζημίωση του προσωπικού που απασχολεί λόγω συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε διαχειριστικής περιόδου.
- Τα μισθώματα που καταβάλλει ο μισθωτής για υποχρεώσεις του από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις βάσει των ακαθάριστων εσόδων με κλίμακα, αναγνωρίζεται έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά ως εξής:

- 1) Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που ασχολούνται με εξαγωγές, αναγνωρίζεται έκπτωση για εξαγωγές όλων των ειδών προϊόντα.
- 2) Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες και εργασίες στην αλλοδαπή, γι' αυτές που κάνουν εισαγωγή συναλλάγματος στην Ελλάδα.
- 3) Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την έκδοση ημερησίων, εβδομαδιαίων και μηνιαίων πολιτικών, αθλητικών και οικονομικών εφημερίδων καθώς και περιοδικών, που αφορούν την πώληση των ανωτέρω εντύπων.
- 4) Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που ασχολούνται με ραδιοφωνία και τηλεόραση, αναγνωρίζεται έκπτωση μόνο για τις διαφημίσεις που προσφέρουν.
- 5) Τα ακαθάριστα έσοδα από κατασκηνωτικά κέντρα καθώς και από ημεδαπές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, αναγνωρίζεται έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, μόνο για τα έσοδα που προέρχονται από αλλοδαπούς πελάτες.
- 6) Τα ακαθάριστα έσοδα για επιχειρήσεις που ασχολούνται με τα γραφεία γενικού τουρισμού, μόνο για τα έσοδα που προέρχονται από αλλοδαπούς πελάτες.

Αναγνωρίζεται έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά σε ποσοστό 3% της προμήθειας που λαμβάνουν εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες συνεργάζονται με εξαγωγικούς αλλοδαπούς οίκους για γεωργικά, κτηνοτροφικά, οπωροκηπευτικά, μεταλλευτικά, αλιευτικά, βιομηχανικά, βιοτεχνικά, χειροτεχνικά προϊόντα, με αντάλλαγμα άλλων αγαθών από το εξωτερικό μετά από έγκριση του Ελληνικού Δημοσίου.

Υπολογίζεται έκπτωση σε ποσοστό 3% από το ποσό των ακαθάριστων εσόδων των βιομηχανικών επιχειρήσεων, οι οποίες ενεργούν επεξεργασία πρώτων υλών ή βιομηχανοποίηση για λογαριασμό αλλοδαπών οίκων που εισάγονται από την αλλοδαπή και γίνεται στην συνέχεια επανεξαγωγή με τη μορφή έτοιμων ή ημικατεργασμένων προϊόντων.

Οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις συνυπολογίζουν στην αξία των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν και τα έξοδα για την παραγωγή των προϊόντων, καθώς και το κόστος των υπολοίπων προϊόντων που παραμένουν αδιάθετα στις αποθήκες τους.

Αποζημιώσεις και αμοιβές, που οφείλονται σε επιχειρήσεις ή σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δεν αναγνωρίζονται σαν δαπάνη για προσδιορισμό των καθαρών κερδών, που υπάγονται στην φορολογία εισοδήματος του οφειλέτη, εάν πριν την καταβολή ή την πίστωση τους δεν υποβληθεί στην Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία φορολογίας του δικαιούχου, αντίγραφο της απόφασης ή του εγγράφου βάσει του οποίου θα καταβληθεί ή θα πιστωθεί η αποζημίωση ή η αμοιβή στον δικαιούχο.

Δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων αν δεν καλύπτονται από νόμιμα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, οι αποζημιώσεις που καταβάλλουν σε δικαιούχους ασφαλισμένων αυτοκινήτων, για ζημιές που προκλήθηκαν σε αυτά.

Δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης, η αμοιβή του λογιστή που απασχολεί η επιχείρηση εάν η δήλωση φόρου εισοδήματος δεν υπολογίζεται από αυτόν.

8.6 Ειδικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος

Ειδικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος: Για επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας, το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος προσδιορίζεται ως εξής:

1) Για επιχειρήσεις που έχουν ενοικιαζόμενα δωμάτια υπολογίζεται σε 77 ευρώ το τρίκλινο, 68 ευρώ το δίκλινο, 59 ευρώ το μονόκλινο για κάθε δωμάτιο ετησίως.

2) Για επιχειρήσεις με κάμπινγκ υπολογίζεται για κάθε θέση εγκατάστασης σκηνης ή τροχόσπιτου ή αυτοκινήτου, 30 ευρώ ετησίως.

3) Για επιχειρήσεις με επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης, το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος υπολογίζεται ως εξής:

- Για επιβατικό αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης με άδεια κυκλοφορίας 100% και οδηγό τον ιδιοκτήτη του από 12410 ευρώ.
- Για επιβατικό αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης με άδεια κυκλοφορίας 100% και οδηγό τρίτο πρόσωπο από 10350 ευρώ.
- Για επιβατικό αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης με άδεια κυκλοφορίας 50% και οδηγό τον ιδιοκτήτη του από 10000 ευρώ.
- Για επιβατικό αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης με άδεια κυκλοφορίας 50% και οδηγό τρίτο πρόσωπο από 7500 ευρώ.

Κατά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης αν το ποσό εισοδήματος είναι μικρότερο από το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος, η διαφορά προσαυξάνει το εισόδημα που δηλώνεται, σαν να προέρχεται από την επιχείρηση αυτή και ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό εισόδημα που προκύπτει.

Αν με την αρχική ετήσια δήλωση του φορολογούμενου το εισόδημα που δηλώνεται είναι μεγαλύτερο, αυτό θεωρείται οριστικό, εφόσον δεν διαπιστωθεί παράβαση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων που να θιγεί το κύρος των βιβλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

9.1 Έννοια και απόκτηση εισοδήματος

Έννοια και απόκτηση εισοδήματος: Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει από την εκμετάλλευση κάθε είδους γεωργικών επιχειρήσεων όπως αγροτικές, κτηνοτροφικές, πτηνοτροφικές, δασικές, αλιευτικές κ.λ.π.

9.2 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις: Για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις εάν δεν μπορεί να προσδιοριστεί λογιστικά, τότε γίνεται από τον πολλαπλασιασμό με ειδικούς συντελεστές των ακαθάριστων εσόδων των γεωργικών επιχειρήσεων που προκύπτει από την συνολική αξία των παραγομένων προϊόντων από αυτές.

Η αποτίμηση των γεωργικών προϊόντων γίνεται σε ευρώ και υπολογίζεται με βάση τη μέση τιμή χονδρικής πώλησης των προϊόντων στον ανάλογο χρόνο και στον τόπο της παραγωγής τους.

Στα ακαθάριστα έσοδα των γεωργικών επιχειρήσεων δεν συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα έσοδα:

- 1) Η υπερτίμηση των κεφαλαίων των γεωργικών επιχειρήσεων.
- 2) Τα έσοδα των γεωργικών επιχειρήσεων από εισπράξεις επισφαλών απαιτήσεων που έχει γίνει η απόσβεση τους.
- 3) Οι τόκοι που έχουν εισπραχθεί από συναλλαγματικές εισπρακτέες από τις γεωργικές επιχειρήσεις.
- 4) Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από τις γεωργικές επιχειρήσεις για τέλη και εισφορές τους καθώς και για φόρους.

Στο καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων προστίθενται τα ανωτέρω ποσά.

Σε ειδικό πίνακα ο οποίος καταρτίζεται με αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών, περιλαμβάνονται μοναδικοί συντελεστές εισοδήματος για κάθε κλάδο γεωργικών επιχειρήσεων, οι οποίοι εφαρμόζονται στα ακαθάριστα έσοδα.

9.3 Προσδιορισμός καθαρού γεωργικού εισοδήματος

Προσδιορισμός καθαρού γεωργικού εισοδήματος: Όταν οι γεωργικές επιχειρήσεις δεν τηρούν βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, για τον προσδιορισμό του καθαρού τους εισοδήματος θεωρούνται το κεφάλαιο, η εργασία και το έδαφος, τα στοιχεία τα οποία συμμετέχουν για την παραγωγική δραστηριότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος των γεωργικών επιχειρήσεων υπολογίζεται με βάση το στρέμμα και το είδος του προϊόντος που παράγεται, αν αναφέρεται σε παραγωγική δραστηριότητα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, ή με βάση τα κατά κεφάλια και είδος των εκτρεφόμενων ζώων, αν αναφέρεται σε κτηνοτροφική ή πτηνοτροφική επιχείρηση.

Για τον προσδιορισμό των αντικειμενικών κριτηρίων καθορίζονται:

- 1) Τα στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν και διαμορφώνουν την πρόσοδο από το έδαφος και καθορίζουν την φυσική παραγωγικότητα του είναι π.χ. η σύσταση του εδάφους για να γίνει η παραγωγή ενός είδους προϊόντος, που θα είναι μεγαλύτερη και ποιοτικότερη.
- 2) Τα στοιχεία που προσδιορίζουν την πρόσοδο από την εργασία είναι τα πρόσωπα που ασχολούνται με τις γεωργικές επιχειρήσεις όπως ο χρόνος απασχόλησης τους, η ηλικία, το φύλο, καθώς και η απασχόληση των ιδίων ή ξένων.
- 3) Τα στοιχεία που προσδιορίζουν την πρόσοδο από το κεφάλαιο αφού υπολογιστούν το μέγεθος των κεφαλαίων, οι γεωργικές κατασκευές, ο μηχανολογικός εξοπλισμός που διαθέτουν, καθώς και οι μόνιμες φυτείες.
- 4) Η μέθοδος με την οποία γίνεται ο υπολογισμός των βασικών συντελεστών παραγωγής των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- 5) Ακόμη είναι αναγκαία και κάθε άλλη λεπτομέρεια που θα προσδιορίσει την απόδοση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Με την αντικειμενική μέθοδο ο προσδιορισμός του καθαρού γεωργικού εισοδήματος γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία:

Για τον προσδιορισμό του καθαρού γεωργικού εισοδήματος, καθορίζεται από την Επιτροπή Αντικειμενικού Προσδιορισμού του Γεωργικού Εισοδήματος (Ε.Α.Π.Γ.Ε.), η οποία αποτελείται από το Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας Εισοδήματος σαν πρόεδρο και μέλη είναι ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Φορολογίας Εισοδήματος, καθώς και δύο ειδικοί επιστήμονες του Υπουργείου Γεωργίας με τους αναπληρωτές τους, ένα ειδικό επιστήμονα με τον αναπληρωτή του, δύο ειδικούς επιστήμονες που προτείνονται από τις αγροτικές συνομοσπονδίες με τους αναπληρωτές τους, ένα μέλος του Διδακτικού Επιστημονικού προσωπικού του τμήματος Γεωργικής Οικονομίας του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών με τον αναπληρωτή του, ο οποίος προτείνεται από το τμήμα αυτό και ένα ειδικό επιστήμονα που προτείνεται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας με τον αναπληρωτή του.

Ένας φοροτεχνικός υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Δημοσίας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών είναι ο Γραμματέας της επιτροπής.

Η Επιτροπή Αντικειμενικού Προσδιορισμού του Γεωργικού Εισοδήματος (Ε.Α.Π.Γ.Ε.) έχει σαν έργο την κατάρτιση πινάκων, για όλα τα γεωργικά προϊόντα που παράγονται σε όλη την Ελλάδα ανά ζώνη καλλιεργούμενης γεωργικής έκτασης, κατά νομό και με δυνατότητα άρδευσης της έκτασης αυτής.

Η επιτροπή αυτή για τον προσδιορισμό του γεωργικού εισοδήματος, καταρτίζει μέχρι το τέλος του Φεβρουαρίου κάθε ημερολογιακού έτους, οριστικούς πίνακες σε συνεκτίμηση με ανάλογους πίνακες που καταρτίζονται από τις νομαρχιακές επιτροπές.

Στη Διεύθυνση Επιθεώρησης και Συντονισμού Δ.Ο.Υ. σε κάθε νομαρχία, συνίσταται επιτροπή η οποία αποτελείται από ένα επιθεωρητή της Διεύθυνσης, που είναι αρμόδια για κάθε νομό. Η οριστικοποίηση των πινάκων που καθορίζουν το καθαρό γεωργικό εισόδημα είναι έργο της επιτροπής σε επίπεδο νομού. Με ευθύνη των Διευθύνσεων Γεωργίας καταρτίζονται οι πίνακες αυτοί που βασίζονται σε προσδιοριστικά στοιχεία που διαθέτουν από προϊόντα που παράγονται από τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις του νομού.

Εάν η Επιτροπή Αντικειμενικού Προσδιορισμού του Γεωργικού Εισοδήματος, δεν έχει στη διάθεση της από την νομαρχιακή επιτροπή του νομού ανάλογους πίνακες ή αν διαθέτει αυτοί είναι ελλιπείς, τότε αναγκαστικά οριστικοποιεί τις δικές της αρχικές εκτιμήσεις. Η έγκριση των τελικών πινάκων γίνεται από τον Υπουργό Οικονομικών και γίνεται κοινοποίηση τους στις Νομαρχίες με ευθύνη του προέδρου της επιτροπής καθώς και τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες του νομού.

Αν το καθαρό γεωργικό εισόδημα είναι διαφορετικό, από αυτό που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο, βάσει των βιβλίων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων τα οποία τηρούν οι Γεωργικές επιχειρήσεις, τότε λαμβάνεται το μεγαλύτερο εισόδημα για την φορολογία του γεωργικού εισοδήματος τους.

9.4 Απαλλαγές εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις

Απαλλαγές εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις: Κατά 1500 ευρώ απαλλάσσονται του φόρου από το καθαρό τους γεωργικό εισόδημα, τα φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται κατά κύριο επάγγελμα με την αγροτική εκμετάλλευση, εάν λαμβάνουν εξισωτικές αποζημιώσεις ύψους 3000 ευρώ.

Για νέους αγρότες, οι οποίοι έχουν κατά κύριο επάγγελμα την αγροτική εκμετάλλευση και δεν υπερβαίνουν το 40^ο έτος της ηλικίας τους, τα ανωτέρω ποσά προσαυξάνονται κατά 50% για τα πέντε πρώτα χρόνια που ασχολούνται με το αγροτικό επάγγελμα καθώς και 25% για τα επόμενα πέντε χρόνια που συνεχίζουν να ασχολούνται με την γεωργική εκμετάλλευση.

Για να δικαιούνται την απαλλαγή του φόρου θα πρέπει να αναλάβουν την οικονομική και νομική ευθύνη μιας γεωργικής εκμετάλλευσης για να θεωρηθούν νέοι αγρότες καθώς και να συνεχίσουν να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες για μια ακόμη δεκαετία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

10.1 Εισόδημα και απόκτηση του

Εισόδημα και απόκτηση του: Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται το εισόδημα που αποκτάται μέσα σε κάθε ημερολογιακό έτος και αφορά μισθούς, συντάξεις, ημερομίσθια, επιδόματα και κάθε είδους παροχές που χορηγούνται σε μισθωτούς και συνταξιούχους είτε σε χρήμα, είτε σε είδος, είτε σε οποιαδήποτε άλλη παροχή από την εργασία με την οποία απασχολούνται.

Το ποσό που καταβάλλεται στον μισθωτό ή τον συνταξιούχο είναι το καθαρό πόσο το οποίο προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου.

Δεν θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο οι παρακάτω περιπτώσεις:

1) Η αποζημίωση που χορηγούν οι επιχειρήσεις στους υπαλλήλους του, καθώς και η αποζημίωση των ελευθέρων επαγγελματιών για τις υπηρεσίες που έχουν προσφέρει, εφόσον υπάρχουν τα σχετικά παραστατικά για την καταβολή της, που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

2) Οι δαπάνες που καταβάλλει το Δημόσιο ή οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού καθώς και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) σε πρόσωπα τα οποία μετακινούνται κατ' εντολή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2685/1999 (Φ.Ε.Κ. 35 α') και του Π.Δ. 200/1993 (Φ.Ε.Κ. 75 α'). Ακόμη και η καταβολή χρημάτων που δίδεται στους οικονομικούς επιθεωρητές για έξοδα κίνησης του άρθρου 2 του νόμου 2343/1995 (Φ.Ε.Κ. 211 α'), σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του νόμου 2470/1997 (Φ.Ε.Κ. 40 α').

3) Η εφάπαξ καταβολή στους ασφαλισμένους καθώς και στα προστατευόμενα μέλη τους από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς και τα ταμεία πρόνοιας. Ακόμη το εφάπαξ βοήθημα που καταβάλλεται στους δημοσίους υπαλλήλους λόγω συνταξιοδότησης και το εφάπαξ βοήθημα των ειδικών λογαριασμών, δεν θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο.

4) Η καταβολή του 20% αναδρομικών χρημάτων για μισθούς και συντάξεις που αντιστοιχούν σε προηγούμενα έτη και αποδίδονται στους δικαιούχους και δεν υπόκεινται σε φόρο.

5) Οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται για έξοδα ταξιδίων και οδοιπορικών σε ενώσεις και αθλητικά σωματεία, καθώς και έξοδα διατροφής που καταβάλλονται σε ερασιτέχνες αθλητές μέχρι του ποσού των 3520 ευρώ ετησίως, σύμφωνα με τις διατάξεις περί φίλαθλου ιδιότητας, δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και ως εκ τούτου δεν υπόκεινται σε φόρο.

10.2 Χρόνος απόκτησης του

Χρόνος απόκτησης του: Ο χρόνος που εισπράττει ο δικαιούχος τα χρήματα από τις μισθωτές υπηρεσίες που προσέφερε, θεωρείται σαν χρόνος απόκτησης του εισοδήματος.

Ειδικά για συντάξεις και για εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, οι οποίες καταβάλλονται σε μεταγενέστερο χρόνο από αυτόν στον οποίο αναφέρονται, με βάση το νόμο ο χρόνος εισπραξής από τους δικαιούχους μισθωτούς ή συνταξιούχους, θεωρείται ο χρόνος απόκτησης του εισοδήματος αυτού.

Με βάση το νόμο ο χρόνος είσπραξης των αναδρομικών, αποδοχών ή συντάξεων από τους μισθωτούς ή τους συνταξιούχους, θεωρείται ο χρόνος απόκτησης του εισοδήματος, έστω και εάν αφορούν προγενέστερες αποδοχές των δικαιούχων.

Ειδικά για αποζημιώσεις και για πρόσθετες αμοιβές που καταβάλλει το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου σε υπαλλήλους του, ο χρόνος είσπραξης των ανωτέρω ποσών θεωρείται ο χρόνος απόκτησης του εισοδήματος, έστω και αν οι πρόσθετες αυτές αμοιβές ή αποζημιώσεις αφορούν προγενέστερες αποδοχές και καταβάλλονται σε μεταγενέστερο χρόνο.

Σε περίπτωση πτώχευσης, οι καθυστερημένες δεδουλευμένες αποδοχές που αφορούν προγενέστερο έτος και καταβάλλονται μεταγενέστερα, ο χρόνος απόκτησης των καθυστερημένων αυτών αποδοχών, θεωρείται ο χρόνος είσπραξης από τους δικαιούχους.

10.3 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: Από το ακαθάριστο εισόδημα το οποίο προέρχεται από μισθωτές υπηρεσίες εκπίπτουν τα εξής:

- α) Κάθε φόρος, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου προσώπου.
- β) Οι κρατήσεις που γίνονται για τα ασφαλιστικά ταμεία των ασφαλισμένων, οι οποίες είναι υποχρεωτικές από το νόμο.
- γ) Αν από το ακαθάριστο εισόδημα που προκύπτει από μισθωτές υπηρεσίες, αφαιρεθούν οι παραπάνω δαπάνες το ποσό που προκύπτει αποτελεί το καθαρό εισόδημα, το οποίο καταβάλλεται στους δικαιούχους.
- δ) Ως καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες για υπαλλήλους που υπηρετούν στο Υπουργείο Εξωτερικών καθώς και στις λοιπές πολιτικές υπηρεσίες, στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού για υπαλλήλους του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, για υπαλλήλους που υπηρετούν στην αλλοδαπή στην υπηρεσία Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και των Στρατιωτικών κ.λ.π., θεωρείται το καθαρό ποσό που θα έπαιρναν αν υπηρετούσαν στο εσωτερικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ

11.1 Εισόδημα και απόκτηση του

Εισόδημα και απόκτηση του: Οι αμοιβές τις οποίες λαμβάνουν πρόσωπα τα οποία ασκούν ελευθέρια επαγγέλματα όπως του ιατρού, κτηνίατρο, ψυχολόγου, δημοσιογράφου, ξεναγού, δικηγόρου, πολιτικού μηχανικού, συμβολαιογράφου, δασολόγου, τοπογράφου, οικονομολόγου, ερευνητή, μεταφραστή, διακοσμητή, κοινωνιολόγου, φοροτεχνικού, ηθοποιού, τραγουδιστή κ.λ.π., θεωρούνται εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρου επαγγέλματος.

Στο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελμάτων περιλαμβάνεται και κάθε αμοιβή που καταβάλλεται:

- 1) Σε διαιτητές, ελεγκτές ανωνύμων εταιριών, εκκαθαριστές κληρονομιών, πραγματογνώμονες κ.λ.π.
- 2) Σε συγγραφείς και μουσουργούς από δικαιώματα συγγραφικά.
- 3) Σε ιδιώτες για την συμμετοχή τους σε συμβούλια ή επιτροπές του Δημοσίου, σε ιδιώτες για την συμμετοχή τους σε σωματεία, οργανισμούς και ιδρύματα, καθώς και σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων.
- 4) Το ποσό που καταβάλλεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο στη σύζυγο ή στο σύζυγο, λόγω διατροφής, ενώ το ποσό το οποίο καταβάλλεται σαν διατροφή στα τέκνα του, δεν θεωρείται εισόδημα.

Οι τόκοι από αμοιβές λόγω καθυστέρησης που εισπράττουν οι πολιτικοί μηχανικοί, οι αρχιτέκτονες και οι τοπογράφοι, θεωρούνται εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα.

Ο χρόνος είσπραξης της αμοιβής από τον δικαιούχο, θεωρείται χρόνος κτήσης του εισοδήματος από ελευθέριο επάγγελμα.

Η πίστωση του δικαιούχου στα βιβλία αυτού που πρέπει να καταβάλλει την αμοιβή μετά από απόδειξη, θεωρείται σαν είσπραξη για την επιβολή και για την παρακράτηση φόρου.

11.2 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών

Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών: Οι αμοιβές τις οποίες εισπράττει ο δικαιούχος από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, θεωρείται σαν ακαθάριστο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελμάτων.

Οι επαγγελματικές δαπάνες οι οποίες αναγράφονται στα βιβλία του επαγγελματία και αποδεικνύονται με νόμιμα φορολογικά στοιχεία, εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα του. Το 25% των επαγγελματικών δαπανών, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 3% του συνόλου του ακαθάριστου εισοδήματος, εκπίπτει για τις ανάγκες άσκησης του ελευθέρου επαγγέλματος, όπως δαπάνες για συντήρηση, λειτουργία, επισκευή, αποσβέσεις επιβατικών αυτοκινήτων που χρησιμοποιεί ο επαγγελματίας.

Για το ακαθάριστο εισόδημα των πνευματικών δημιουργών όπως ζωγράφων, συγγραφέων, γλυπτών, μουσουργών κ.λ.π. υπάρχει ειδική ρύθμιση όπου το πρώτο έτος κτήσης του εισοδήματος από ελευθέριο επάγγελμα κατανέμεται ισόποσα και στα αμέσως τρία επόμενα έτη, εκτός και εάν είναι επιλογή του ίδιου να φορολογηθεί αμέσως και αυτή η ρύθμιση ισχύει και για κάθε επαγγελματική δαπάνη που επιβαρύνει το κόστος του έργου.

Το καθαρό εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών προκύπτει αν αφαιρεθούν οι επαγγελματικές δαπάνες, οι οποίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 3% του συνόλου του ακαθάριστου εισοδήματος του επαγγελματία.

Για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος των αρχιτεκτόνων και των μηχανικών για την σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και τεχνικών έργων, καθώς και την επίβλεψη τους, την εκτέλεση, την αποπεράτωση, υπάρχει ειδική ρύθμιση με τη χρήση συντελεστή που επιβάλλεται στις ακαθάριστες αμοιβές τους, οι οποίες είναι νόμιμες και συμπεριλαμβάνονται και οι τόκοι που εισπράττουν για την καθυστέρηση της καταβολής τους:

- 1) Συντελεστής 38% για μελέτη – επίβλεψη κτηριακών εγκαταστάσεων σε αρχιτέκτονες και μηχανικούς.
- 2) Συντελεστής 22% για μελέτη – επίβλεψη χωροταξικών, πολεοδομικών, συγκοινωνιακών, υδραυλικών έργων και για ακαθάριστες αμοιβές από διευθυντή εκτέλεσης έργου.
- 3) Συντελεστής 26% για μελέτη – επίβλεψη ηλεκτρομηχανικών έργων.
- 4) Συντελεστής για 17% για μελέτη – επίβλεψη τοπογραφικών έργων.
- 5) Συντελεστής για 60% για ακαθάριστες αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών και πραγματογνωμοσυνών.

Ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας προσαυξάνει το συντελεστή κατά 20% αν από τα βιβλία προκύπτει μεταξύ πραγματικών και τεκμαρτών δαπανών μια δυσαναλογία.

11.3 Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος

Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος: Το ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται τεκμαρτά αν ο επαγγελματίας δεν τηρεί βιβλία που ορίζονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, ή αν τα βιβλία που τηρεί είναι ανεπαρκή ή ανακριβή.

Για τον τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος που προέρχεται από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών θεωρείται ο χρόνος και ο τόπος άσκησης του επαγγέλματος, ο κύκλος εργασιών, η ειδικότητα, το ύψος της αμοιβής που εισπράττει ο επαγγελματίας για τις υπηρεσίες που προσφέρει ανάλογα με την περίπτωση, ο αριθμός του προσωπικού που απασχολείται, τα μέσα που διαθέτουν καθώς και τα μέσα, η πελατεία, το ύψος των επαγγελματικών δαπανών και κάθε άλλο στοιχείο που χρησιμοποιεί για την άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος.

Αν τα ακαθάριστα έσοδα πολλαπλασιαστούν με ειδικούς συντελεστές ανάλογα με την κατηγορία του επαγγέλματος τότε το ποσό που προκύπτει προσδιορίζει τα καθαρά έσοδα από την άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος.

Στα καθαρά έσοδα τα οποία προσδιορίζονται με τεκμαρτό τρόπο προστίθενται:

- 1) Οι τόκοι από συναλλαγματικές.
- 2) Η υπερτίμηση κεφαλαίου του ελεύθερου επαγγελματία.
- 3) Οι εισπράξεις ποσών από επισφαλείς απαιτήσεις.
- 4) Οι εισπράξεις από φόρους, τέλη και εισφορές.

Υπάρχει ένας μοναδικός συντελεστής για κάθε κατηγορία επαγγέλματος, ο οποίος εφαρμόζεται στις ακαθάριστες αποδοχές, για τον προσδιορισμό των καθαρών.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην εφημερίδα της Κυβέρνησης καταρτίζεται ειδικός πίνακας με τους συντελεστές για κάθε κατηγορία επαγγέλματος.

Αν αποδειχθεί ότι οι καθαρές αποδοχές του δικαιούχου είναι κατώτερες από αυτές που προσδιορίζονται με τον ειδικό συντελεστή και αυτό αποδεικνύεται εξ αιτίας γεγονότων ανώτερης βίας, τότε οι αμοιβές καθορίζονται με τον κατώτερο συντελεστή, όχι όμως κατώτερο από το μηδέν.

Ο τεκμαρτός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος για τις αμοιβές των αρχιτεκτόνων και των πολιτικών μηχανικών, γίνεται με ειδικό συντελεστή που υπολογίζεται:

α) Στο ποσό της συμβατικής αμοιβής.

β) Στο ποσό της νόμιμης αμοιβής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

12.1 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από κινητές αξίες

Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από κινητές αξίες: Στα κέρδη που διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες με την μορφή μερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών εκτός από τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των διευθυντών τους καθώς και οι αμοιβές του εργατοϋπαλληλικού τους προσωπικού, δεν γίνεται καμία παρακράτηση φόρου εισοδήματος, αφού κατά την νομική διαδικασία τα μερίσματα αυτά φορολογούνται στο όνομα των ανωνύμων εταιριών και όχι στο όνομα των μετόχων τους. Με συντελεστή 15% επιβάλλεται παρακράτηση φόρου σε υπεραπόδοση των μαθηματικών αποθεμάτων ασφαλίσεων ζωής και αυτό γίνεται σε αυτοτελή φορολογία. Παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15% επιβάλλεται σε εισοδήματα από κινητές αξίες, ενώ στα λοιπά εισοδήματα γίνεται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20%. Παρακράτηση φόρου με συντελεστή 35% επιβάλλεται για αμοιβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, για προνομιούχες μετοχές εταιριών, καθώς και για τόκους από ιδρυτικούς τίτλους εταιριών.

12.1.1 Ο χρόνος διενέργειας παρακράτησης φόρου

Ο χρόνος διενέργειας παρακράτησης φόρου: Ο χρόνος διενέργειας της παρακράτησης φόρου ενεργείται ως εξής:

- 1) Ο χρόνος που διενεργείται η παρακράτηση φόρου για εισοδήματα από αμοιβές των μελών Διοικητικού Συμβουλίου, για προνομιούχες μετοχές εταιριών, καθώς και για τόκους από ιδρυτικούς τίτλους εταιριών, γίνεται κατά την εγγραφή τους ή κατά την καταβολή σε πίστωση των δικαιούχων.
- 2) Ο χρόνος που διενεργείται η παρακράτηση φόρου για εισοδήματα από ομολογίες, για εισοδήματα από κινητές αξίες που αποκτώνται στην αλλοδαπή καθώς και για χρεόγραφα των ημεδαπών νομικών προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, γίνεται κατά την είσπραξη των μερισμάτων ή κατά την εξαργύρωση των τοκομεριδίων από τους δικαιούχους.
- 3) Ο χρόνος που διενεργείται η παρακράτηση φόρου για οφειλόμενους τόκους, γίνεται κατά την εγγραφή τους ή κατά την καταβολή τους στα βιβλία του οφειλέτη σε πίστωση του δανειστή.
- 4) Ο χρόνος που διενεργείται η παρακράτηση φόρου για εισοδήματα από κινητές αξίες γίνεται κατά την εγγραφή τους στο λογαριασμό των βιβλίων που τηρούν οι ασφαλιστικές εταιρίες ή κατά την εγγραφή τους σε πίστωση του δικαιούχου.
- 5) Ο χρόνος που διενεργείται η παρακράτηση φόρου για εισοδήματα που προέρχονται από ιδρυτικούς τίτλους ανωνύμων εταιριών, γίνεται κατά την εγγραφή τους ή κατά την καταβολή σε πίστωση του δικαιούχου και ορίζεται μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, το αργότερο εντός ενός μηνός.

12.1.2 Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου

Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου: Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου ορίζεται ως εξής:

- α) Για εισοδήματα για αμοιβές των μελών Διοικητικού Συμβουλίου, τόκους από ιδρυτικούς τίτλους ανωνύμων εταιριών, προνομιούχες μετοχές, εισοδήματα από κινητές αξίες, υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου ορίζεται η ημεδαπή ανώνυμη εταιρία στο όνομα του νομικού της προσώπου.
- β) Για εισοδήματα από ομολογίες και χρεόγραφα ημεδαπών νομικών προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου καθώς και για εισοδήματα από κινητές αξίες που αποκτώνται στην αλλοδαπή, υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου είναι το πρόσωπο που ενεργεί στην Ελλάδα της καταβολή τους ή την εξαργύρωση των τοκομεριδίων.
- γ) Για εισοδήματα από τόκους, υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου είναι ο χρεώστης που καταβάλλει τους τόκους στους δικαιούχους.

12.2 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις: Η παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις ενεργείται ως εξής:

- 1) Με συντελεστή 35% επιβάλλεται παρακράτηση φόρου σε μισθούς μελών Διοικητικού Συμβουλίου, που δεν είναι ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α. και εφαρμόζεται στο ποσό που προκύπτει εάν αφαιρεθούν οι ασφαλιστικές εισφορές τους και τα τέλη χαρτοσήμου. Η παρακράτηση φόρου γίνεται κατά την καταβολή των μισθών στους δικαιούχους, από την ανώνυμη εταιρία.
- 2) Με συντελεστή 3% επιβάλλεται παρακράτηση φόρου στα εισοδήματα εργοληπτών που αναλαμβάνουν κάθε είδους τεχνικά έργα, καθώς και για ενοικιαστές δημοσίων, δημοτικών ή κοινωνικών προσόδων, ο οποίος υπολογίζεται επί της αξίας του κατασκευαζόμενου έργου ή του μισθώματος των προσόδων. Το Δημόσιο ορίζεται υπόχρεος παρακράτησης φόρου καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί εκκαθάριση ή καταβολή.
- 3) Με συντελεστή 15% επιβάλλεται παρακράτηση φόρου στα εισοδήματα μεσιτών, αντιπροσώπων, πρακτόρων κ.λ.π. για αμοιβές τις οποίες λαμβάνουν για προμήθεια από αλλοδαπούς οίκους, το οποίο εφαρμόζεται στο ποσό της αμοιβής ή της προμήθειας τους. Οι τράπεζες, το Δημόσιο καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), είναι υπόχρεοι για την παρακράτηση φόρου και αυτό γίνεται κατά την καταβολή των μισθών, ή των προμηθειών τους ή κατά την εκκαθάριση.
- 4) Με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό, οι Δημόσιες υπηρεσίες, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα ή πιστωτικοί οργανισμοί, σύλλογοι και ενώσεις προσώπων, συνεταιρισμοί και ενώσεις τους, κοινωφελή ιδρύματα, ελεύθεροι επαγγελματίες που τηρούν βιβλία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, οφείλουν να παρακρατούν φόρο εισοδήματος για αμοιβές που καταβάλλουν σε τρίτους για επαγγελματική τους εξυπηρέτηση.
- 5) Οι Δημόσιες υπηρεσίες, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, κοινωφελή ιδρύματα, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), κατά την προμήθεια αγαθών ή παροχή κάθε είδους υπηρεσιών από επιχειρήσεις υποχρεούνται κατά την έκδοση της εντολής πληρωμής των αγαθών ή των

υπηρεσιών να παρακρατούν φόρο εισοδήματος που υπολογίζεται στο καθαρό πόσο της αξίας τους με συντελεστή ως εξής:

α) Για υγρά καύσιμα, ποσοστό 1%.

β) Για λοιπά αγαθά, ποσοστό 4%.

γ) Για παροχή υπηρεσιών, ποσοστό 8%

δ) Με συντελεστή 20% υπολογίζεται παρακράτηση φόρου για αμοιβές ή προμήθειες, λόγω διαμεσολάβησης για την πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων. Υπόχρεοι για την παρακράτηση φόρου είναι οι Ανώνυμες Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Α.Ε.Δ.Α.Κ.) και γίνεται κατά την καταβολή αμοιβών ή προμηθειών στους δικαιούχους.

12.3 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις: Οι τράπεζες, οι οργανισμοί, οι συνεταιρισμοί, οι δημόσιες επιχειρήσεις, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), που επιδοτούν ή επιχορηγούν την παραγωγή αγροτικών προϊόντων, υποχρεούνται να παρακρατούν φόρο εισοδήματος κατά την καταβολή των επιδοτήσεων στους δικαιούχους ως ακολούθως:

α) Όταν το συνολικό ποσό της επιδότησης είναι από 7350 – 14700 ευρώ, παρακρατείται φόρος 0,5%.

β) Όταν το συνολικό ποσό της επιδότησης είναι από 14700 ευρώ και άνω, παρακρατείται φόρος 1%.

Αν η επιδότηση δίδεται σε δικαιούχους που δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες τότε παρακρατείται φόρος εισοδήματος 10%, αν το συνολικό ετήσιο ποσό υπερβαίνει τα 300 ευρώ.

12.4 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: Ο εργοδότης που απασχολεί προσωπικό με σχέση εξαρτημένης εργασίας, είναι υπόχρεος να παρακρατεί φόρο στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες του προσωπικού του.

Η παρακράτηση φόρου γίνεται κατά την καταβολή των μισθών και υπολογίζεται ως εξής:

α) Με βάση την παρακάτω κλίμακα οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι που αμείβονται με ημερομίσθιο, ανήκουν στην κλίμακα (α):

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ				
Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
12000	0	0	12000	0
18000	27	4860	30000	4860
45000	37	16650	75000	21735
Άνω των 75000	40			

(β)) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΤΟ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΤΟΥ 2338/1994 – ΧΩΡΙΣ ΤΕΚΝΑ

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
10500	0	0	10500	0
1500	15	225	12000	225
18000	27	4860	30000	5085
45000	37	16650	75000	21735
Άνω των 75000	40			

β) Ο συντελεστής φόρου ορίζεται σε ποσοστό 3% επί του ακαθαρίστου ποσού του ημερομισθίου των εργαζομένων, που αμείβονται με ημερομίσθιο πάνω από 24 ευρώ.

γ) Ο συντελεστής φόρου ορίζεται σε ποσοστό 20% για αμοιβές από υπερωριακή εργασία, επιδόματα, επιχορηγήσεις, αποζημιώσεις καθώς και σε κάθε είδους παροχές ή πρόσθετες αμοιβές που χορηγούνται στους εργαζόμενους σε τακτικά ή έκτακτα διαστήματα.

δ) Η καταβολή αναδρομικών εισοδημάτων ορίζεται συντελεστής φόρου 20%, ανεξάρτητα από το έτος που αναφέρονται για να φορολογηθούν.

ε) Η καταβολή συντάξεων ή άλλων παροχών από τα επικουρικά ταμεία, μετοχικά ή αλληλοβοήθειας, ο φόρος υπολογίζεται ως εξής:

- + Αν το ποσό της σύνταξης δεν υπερβαίνει τα 2054 ευρώ, υπολογίζεται φόρος 5%.
- + Αν το ποσό είναι από 2054 – 4100 ευρώ, υπολογίζεται φόρος 10%.
- + Αν το ποσό είναι από 4100 ευρώ και άνω, υπολογίζεται φόρος 15%.

στ) Το πολυτεχνικό επίδομα φορολογείται αυτοτελώς σε συντελεστή 10%.

Η παρακράτηση του φόρου εισοδήματος γίνεται κατά την καταβολή των χρημάτων στους δικαιούχους από τον υπόχρεο.

Στην ετήσια δημόσια φορολογία εισοδήματος, οι δικαιούχοι μπορούν να περιλάβουν το συνολικό ποσό των επιδομάτων.

12.5 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών

Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών: Στο ακαθάριστο ποσό των αμοιβών από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος υπολογίζεται παρακράτηση φόρου 20%.

Οι Δημόσιες υπηρεσίες, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τράπεζες, συνεταιρισμοί, ενώσεις, σύλλογοι, καθώς και άλλες επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, είναι υπόχρεοι για την παρακράτηση φόρου από τα εισοδήματα των ελευθέρων επαγγελματιών.

Η παρακράτηση φόρου γίνεται κατά την καταβολή των αμοιβών από τον υπόχρεο στους δικαιούχους.

Ακόμη οι παραπάνω υπόχρεοι παρακράτησης φόρου όταν καταβάλλουν σε τρίτους αμοιβές για προμήθειες, μεσιτείες, καθώς και για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση, κατά την έκδοση αποδεικτικού πληρωμής της οφειλής τους, είναι υπόχρεοι να παρακρατούν φόρο 20% επί του ακαθάριστου ποσού των δικαιούχων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

13.1 Προσωπικές απαλλαγές

Προσωπικές απαλλαγές: Σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 6 θεσπίζεται απαλλαγή από το φόρο ορισμένων φυσικών προσώπων που είναι αλλοδαποί υπήκοοι και για εισοδήματα που αποκτούν στην Ελλάδα ή την αλλοδαπή με τον όρο της αμοιβαιότητας δηλ. υπάρχει ανάλογη απαλλαγή και των Ελλήνων που είναι υπήκοοι στην αλλοδαπή. Τα πρόσωπα που απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος είναι:

Αλλοδαποί πρεσβευτές, διπλωματικοί αντιπρόσωποι και πράκτορες: Σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 6 απαλλάσσονται του φόρου με τον όρο της αμοιβαιότητας, οι αλλοδαποί πρεσβευτές, διπλωματικοί αντιπρόσωποι και πράκτορες για όλα τα εισοδήματα που αποκτώνται στην αλλοδαπή, ενώ εάν αποκτήσει εισόδημα στην Ελλάδα φορολογείται όπως ακριβώς και οι Έλληνες.

Πρόξενοι και προξενικοί πράκτορες: Με την διάταξη της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 6 απαλλάσσονται του φόρου με τον όρο της αμοιβαιότητας οι πρόξενοι, οι προξενικοί πράκτορες και το κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων, που έχουν την υπηκοότητα του κράτους που αντιπροσωπεύουν και αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, ενώ εάν είναι από άλλη πηγή φορολογείται κανονικά. Η απαλλαγή αφορά και τα εισοδήματα που αποκτούν στην αλλοδαπή με τον όρο να είναι υπήκοοι του κράτους αυτού, σύμφωνα με τον όρο της αμοιβαιότητας.

13.2 Πραγματικές απαλλαγές

Πραγματικές απαλλαγές: Με τις παραγράφους 2-5 του άρθρου 6 προβλέπονται απαλλαγές από το φόρο ορισμένων εισοδημάτων ανάλογα με την πηγή που προέρχονται, όπως από ακίνητα, κινητές αξίες, εμπορικές επιχειρήσεις καθώς και από μισθωτές υπηρεσίες.

13.2.1 Απαλλαγή εισοδημάτων από ακίνητα:

Απαλλαγή εισοδημάτων από ακίνητα: Με τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄, β΄ και γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 6, απαλλαγή από το φόρο ορίζεται για ορισμένα εισοδήματα από ακίνητα τεκμαρτά.

13.2.2 Απαλλαγή τεκμαρτού εισοδήματος οικοδομής με παραχώρηση στο Δημόσιο

Απαλλαγή τεκμαρτού εισοδήματος οικοδομής με παραχώρηση στο Δημόσιο:

Στη διάταξη της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 απαλλάσσεται από το φόρο το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει για οικοδομές που έχουν παραχωρηθεί δωρεάν στο Δημόσιο από τον κύριο, νομέα ή επικαρπωτή των οικοδομών.

13.2.3 Απαλλαγή του τεκμαρτού εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση

Απαλλαγή του τεκμαρτού εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση: Μέχρι 31-12-2002 σε φόρου υπαγόταν το τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση αν προέκυπτε από μια κύρια και μια δευτερεύουσα, εξοχική ή όχι, σε συνολικό εμβαδόν 150 τ.μ., το οποίο προσαυξανόταν με ορισμένα τετραγωνικά μέτρα για κάθε προστατευόμενο τέκνο του φορολογούμενου. Με την διάταξη της παρ.2 του άρθρου 2 του Ν.3091/2002 αντικαταστάθηκε η περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 6, η φορολογία τεκμαρτού εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση κύριας ή δευτερευουσών κατοικιών, εξοχικών ή όχι καταργήθηκε για εισοδήματα που αποκτώνται από 1-1-2003.

13.2.4 Απαλλαγή του τεκμαρτού εισοδήματος από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κατοικίας από γονέα στα παιδιά του και αντίστροφα

Απαλλαγή του τεκμαρτού εισοδήματος από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κατοικίας από γονέα στα παιδιά του και αντίστροφα: Με την διάταξη της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 6 θεσπίζεται απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος του τεκμαρτού εισοδήματος που προκύπτει από την παραχώρηση της χρήσης κατοικίας από τους γονείς στα παιδιά τους και αντίστροφα.

Η απαλλαγή από το φόρο αφορά μία μόνο κατοικία και δεν αποσαφηνίζει αν θα είναι μόνο κύρια ή δευτερεύουσα κατοικία, π.χ. εξοχική.

Με έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (1010043/2000/ΠΟΛ. 1030/2000) ότι για την εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 6 απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- + Η παραχώρηση χωρίς αντάλλαγμα θα πρέπει να γίνεται από το γονέα στο παιδί και αντίστροφα.
- + Η παραχώρηση θα γίνεται σε μια μόνο κατοικία για το ίδιο πρόσωπο (στο γονέα ή στο παιδί).
- + Η οικοδομή που παραχωρείται χρησιμοποιείται ως κατοικία (κύρια ή δευτερεύουσα) και όχι για άλλη χρήση π.χ. επαγγελματική.

Για την απαλλαγή από το φόρο στις παραπάνω περιπτώσεις, θα πρέπει ο κύριος ή ο επικαρπωτής της κατοικίας που παραχωρείται να γράψει στο έντυπο Ε2 και στην οικεία στήλη τη φράση <<παραχώρηση χωρίς αντάλλαγμα στο παιδί μου>> ή <<παραχώρηση χωρίς αντάλλαγμα στον πατέρα μου>>.

Με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 26 του Ν. 3427/2005, η διάταξη της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 6, αντικαταστάθηκε με την νέα διάταξη που ισχύει από 1-1-2006 και που ορίζει ότι η απαλλαγή από το φόρο ισχύει για κατοικία δωρεάν παραχώρησης μέχρι 100 τ.μ. για περισσότερα τετραγωνικά μέτρα άνω των 100 τ.μ. φορολογείται με το ποσό που αναλογεί.

13.2.5 Απαλλαγές εισοδημάτων από κινητές αξίες

Απαλλαγές εισοδημάτων από κινητές αξίες: Με τις περιπτώσεις α'-γ' της παρ. 3 του άρθρου 6 εισοδήματα από κινητές αξίες που απαλλάσσονται είναι κυρίως από τόκους δανείων και τόκους καταθέσεων.

13.2.6 Απαλλαγή από τη φορολογία των τόκων

Απαλλαγή από τη φορολογία των τόκων: Με τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄-η΄ προβλέπονται ορισμένες περιπτώσεις απαλλαγής από το φόρο των τόκων καταθέσεων και δανείων. Οι απαλλαγές αυτές αξιολογούνται από τις διατάξεις του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. και ισχύουν από 24-12-2002 μετά την αντικατάσταση με το άρθρο 2 του Ν. 3091/2002.

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές από το εισόδημα από κινητές αξίες απαλλάσσονται:

- ✚ Οι τόκοι καταθέσεως σε τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα ή στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, εφ' όσον η κατάθεση δεν είναι σε ευρώ και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού (περίπτωση α΄, παρ. 2).
- ✚ Οι τόκοι καταθέσεων όψεως ή ταμιευτηρίου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, εφόσον οι καταθέσεις αυτές δεν είναι σε ευρώ και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού (περίπτωση β΄, παρ. 2).

Στις παραπάνω απαλλαγές έγιναν νομοτεχνικές προσαρμογές, διότι από 1-1-2002 <<ξένο νόμισμα>> θεωρούνται όλα τα νομίσματα εκτός της ζώνης του ευρώ.

Οι τόκοι των εθνικών δανείων που εκδίδονται με έντοκα γραμμάτια ή ομολογίες υπόκεινται σε εφάπαξ φορολογία σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε.

Οι τόκοι των ομολογιακών δανείων της Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού και του Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος καθώς και οι τόκοι ομολογιακών δανείων που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε Ευρώ ή συνάλλαγμα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό (παρ. 8 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε.), ορίζεται ότι επιβάλλεται φόρος 10% στους τόκους που προκύπτουν από έντοκους τίτλους που εκδίδονται στην Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ενώ αν εκδίδονται στο εξωτερικό δεν επιβάλλεται φόρος.

13.2.7 Απαλλαγή από το φόρο της επιχορήγησης που δίνεται στους νέους επαγγελματίες

Απαλλαγή από το φόρο της επιχορήγησης που δίνεται στους νέους επαγγελματίες: Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 26 του Ν. 3156/2003, προστέθηκε στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 περίπτωση γ΄ σύμφωνα με την οποία από 1-1-2003 απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος το ποσό της επιχορήγησης που καταβάλλεται στους νέους επαγγελματίες οι οποίοι υπάγονται στα προγράμματα απασχόλησης του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) της παρ. 9 του άρθρου 29 του Ν. 1262/1982.

13.2.8 Απαλλαγή από το φόρο εισοδημάτων από μισθωτές υπηρεσίες

Απαλλαγή από το φόρο εισοδημάτων από μισθωτές υπηρεσίες: Τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες που απαλλάσσονται του φόρου σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄-ι΄ της παρ. 6 του Κ.Φ.Ε. είναι:

- ✚ Οι συντάξεις που παρέχονται σε αναπήρους πολέμου και θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και σε αναπήρους στρατιωτικούς κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, που μπορούν να αποδείξουν την ιδιότητα τους ως ανάπηροι ή θύματα πολέμου, με υποβολή συγχρόνως με την φορολογική δήλωση απόδειξη της μηνιαίας επιταγής είσπραξης της σύνταξης.

- ✚ Η σύνταξη καταβάλλεται σε αναπήρους πολέμου με βάση τα χρόνια υπηρεσίας τους στο Δημόσιο, αν δεν είχαν παραιτηθεί για να λάβουν σύνταξη. Αν ανάπηρος ή θύμα πολέμου ή οικογένεια θύματος πολέμου δικαιούται αναπηρική σύνταξη και παράλληλα σύνταξη από το Δημόσιο με βάση τα έτη προϋπηρεσίας και επιλέξει την πολιτική σύνταξη τότε αυτή απαλλάσσεται από το φόρο σε ποσό ίσο με το ποσό της αναπηρικής σύνταξης.
- ✚ Το επίδομα το οποίο καταβάλλεται σαν προσαύξηση στους τυφλούς και γενικά σε πρόσωπα τα οποία χρειάζονται συνεχή επίβλεψη και συμπαράσταση άλλων προσώπων.
- ✚ Η σύνταξη που καταβάλλεται στην πολύτεκνη μητέρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 63 του Ν. 1892/1990.
- ✚ Οι μισθοί και οι συντάξεις που χορηγούνται σε όσους είναι ολικώς τυφλοί και σε όσους παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες σε ποσοστό άνω του 80%.
- ✚ Οι αποδοχές των αλλοδαπών κατωτέρων πληρωμάτων εμπορικών πλοίων.

13.2.9 Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος με βάση διατάξεις ειδικών νόμων

Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος με βάση διατάξεις ειδικών νόμων: Εκτός από τις απαλλαγές από το φόρο εισοδήματος που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε., απαλλαγές από το φόρο εισοδήματος έχουν προβλεφθεί και με διατάξεις ειδικών νόμων. Έτσι απαλλάσσονται του φόρου:

- ✓ **Το επίδομα ανεργίας:** όπου απαλλάσσεται από κάθε φόρο ή τέλη χαρτοσήμου ή κρατήσεις για το Δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν. 1545/1985 της παρ. 3.
- ✓ **Οι αποζημιώσεις συμβούλων ευρωβουλευτών:** όπου το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στους ερευνητές, συμβούλους ή γραμματέας των Ελλήνων ευρωβουλευτών, απαλλάσσεται από τη φορολογία το 50% ενώ το υπόλοιπο φορολογείται με 15%, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 2892/2001 των παρ. 15 και 16.
- ✓ **Η επιδότηση ενοικίου:** απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος, τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις το ποσό της επιδότησης ενοικίου ή συγκατοίκησης για την εξασφάλιση στέγης, ως της οριστική επισκευή ή ανακατασκευή των κατοικιών τους, όπου χαρακτηρίστηκαν κατεδαφιστέες ή προσωρινά μη κατοικήσιμες στη σεισμόπληκτη ζώνη του Νομού Αττικής που επλήγη από το σεισμό της 7-9-1999, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 2753/1999 της παρ. 21.
- ✓ **Οι μετοχοποιήσιμοι τίτλοι:** απαλλάσσονται οποιαδήποτε φόρου, τέλους χαρτοσήμου και λοιπών επιβαρύνσεων υπέρ Δημοσίου ή τρίτων, οι τόκοι που αποφέρουν οι μετοχοποιήσιμοι τίτλοι μέχρι το χρόνο ανταλλαγής τους με μετοχές, σύμφωνα με την διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 10 του Ν. 2642/1998.
- ✓ **Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα:** σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 32 του Ν. 2533/1997 απαλλάσσονται κάθε φόρου συμπεριλαμβανομένου και του Φ.Π.Α. τέλος χαρτοσήμου ή κάθε δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, τα κεφαλαιακά κέρδη από συναλλαγές στο Χ.Π.Α., τα παράγωγα χρηματιστηριακών αξιών, η παροχή ασφαλειών στα μέλη του Χ.Π.Α. και της ΕΤ.Ε.Σ.Ε.Π., καθώς και κάθε πράξη και συμφωνία παρεπόμενη αυτών.

- ✓ **Η τιτλοποίηση απαιτήσεων και απαιτήσεων από ακίνητα:** σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 14 του Ν. 3156/2003 ορίζεται ότι η έκδοση ομολογιακού δανείου, η παροχή κάθε είδους ασφαλειών, οι τίτλοι ομολογιών, η εξόφληση κεφαλαίου από ομολογίες και από επιχειρηματικές απαιτήσεις η μεταβίβαση ομολογιών, απαλλάσσονται από κάθε άμεσο ή έμμεσο φόρο, συμπεριλαμβανομένου και του φόρου υπεραξίας, τέλος χαρτοσήμου, εισφορά του Ν. 128/1975, προμήθεια ή άλλη επιβάρυνση υπέρ Δημόσιου ή τρίτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΕΚΠΤΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Έκπτωση δαπανών από το συνολικό εισόδημα: Το εισόδημα διακρίνεται σε ακαθάριστο, καθαρό και φορολογητέο.

Το φορολογητέο είναι το εισόδημα που υπόκειται σε φόρο.

Αν από το συνολικό εισόδημα αφαιρεθούν ορισμένες δαπάνες, τότε το εισόδημα που προκύπτει είναι το φορολογητέο.

Από 1-1-2003 καταργήθηκε η έκπτωση που καταβάλλεται για κύρια κατοικία, για κατοικία που μισθώνει ο φορολογούμενος για τα παιδιά του που σπουδάζουν, για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, για παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων κατ' οίκον στα παιδιά του, καθώς και για αγορά μετοχικών μεριδίων και αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 16 του άρθρου 2 του Ν. 3091/2002.

Από 1-1-2005 θεσπίστηκαν νέες εκπτώσεις δαπανών από το συνολικό εισόδημα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3296/2004 και είναι οι εξής:

- ☞ Οι ασφάλειες ζωής ή θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας.
- ☞ Ασφαλιστικές εισφορές.
- ☞ Οι δωρεές και οι χορηγίες.
- ☞ Οι τόκοι των στεγαστικών δανείων για αγορά πρώτης κατοικίας μέχρι 31-12-2002.
- ☞ Έκπτωση δαπάνης 1900 ευρώ χωρίς δικαιολογητικά.
- ☞ Μέρος του ποσού του ενοικίου που καταβάλλει ο φορολογούμενος για δική του κύρια κατοικία, εφόσον έχει ηλικία μέχρι 40 ετών με εγκατάσταση ή μετακίνηση εκτός Αττικής και Θεσσαλονίκης.
- ☞ Έκπτωση για αγορά μετοχικών μεριδίων και αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού.
- ☞ Έκπτωση της δαπάνης για αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου.
- ☞ Οι ασφάλειες ζωής ή θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων ή ασθένειας που καταβάλλονται από γονείς που βρίσκονται σε διάσταση για τα παιδιά τους που δεν συνοικούν μαζί τους.
- ☞ Από 1-1-2005 καταργήθηκε η επιβολή φόρου 10% για ποσό άνω 2950 ευρώ για δωρεές ή χορηγίες σε κοινοφελή ιδρύματα, σωματεία κ.λ.π. και διατηρήθηκε μόνο για δωρεές σε αθλητικά σωματεία.

14.1 Ποιες δαπάνες αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα

Ποιες δαπάνες αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα: Σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α'- ζ' της παρ. 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. όπου ισχύουν μετά την αντικατάσταση και συμπλήρωση τους με το Ν. 3091/2002, καθώς και με το Ν. 3296/2004, αφαιρούνται οι παρακάτω δαπάνες από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου:

14.1.1 Τα ασφάλιστρα ασφαλειών ζωής ή θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασφάλειας

Τα ασφάλιστρα ασφαλειών ζωής ή θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασφάλειας: Από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρείται το ποσό της δαπάνης για ασφάλειες ζωής ή θανάτου, για ασφάλειες προσωπικών

ατυχημάτων και ασθένειας, που έχει καταβάλλει ετήσια για τον ίδιο, την σύζυγο του ή τα τέκνα του, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 8.

Ορίζεται ότι το ποσό των ασφαλίσεων που αφαιρείται από το εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10% του αφορολόγητου που ισχύει για μισθωτό χωρίς παιδιά, σύμφωνα με το α' κλιμάκιο της παρ. 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., δηλαδή μετά το 2005 ισχύει:

α' κλιμάκιο(μισθωτός χωρίς παιδιά)(εισόδημα $11000 * 10\%$ για ασφάλειες ζωής κ.λ.π.)= 1100 έκπτωση.

14.1.1.1 Μερисμός της δαπάνης ασφαλίσεων μεταξύ των συζύγων

Μερисμός της δαπάνης ασφαλίσεων μεταξύ των συζύγων: Το ποσό της δαπάνης για τα ασφάλιστρα υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους και μερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το εισόδημα του καθενός, σύμφωνα με την διάταξη του πρώτου κλιμάκιου της παρ. 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε.

Παράδειγμα: Αν ένας φορολογούμενος απέκτησε κατά το οικονομικό έτος 2005 εισόδημα 30000 ευρώ και η σύζυγο του 20000 ευρώ, ενώ είχε καταβάλλει για το ίδιο έτος ασφάλιστρα ύψους 3000 ευρώ, τότε το ποσό αυτό θα μεριστεί ανάλογα με το εισόδημα του καθενός ως εξής:

Έκπτωση του συζύγου: $1100 * (30000/50000) = 660$ ευρώ

Έκπτωση της συζύγου: $1100 * (20000/50000) = 440$ ευρώ

14.1.1.2 Για την έκπτωση της δαπάνης ασφαλίσεων θα πρέπει να δηλωθεί αυτή με την αρχική δήλωση

Για την έκπτωση της δαπάνης ασφαλίσεων θα πρέπει να δηλωθεί αυτή με την αρχική δήλωση: Για να αναγνωρισθεί η έκπτωση της δαπάνης για τα ασφάλιστρα, θα πρέπει να δηλωθούν με την αρχική εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη δήλωση, όπως ορίζεται με την διάταξη της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 8.

Δεν αναγνωρίζεται η έκπτωση στο φορολογούμενο αν γίνει με συμπληρωματική ή ανακλητική δήλωση.

Ακόμη για να γίνει μερισμός της δαπάνης για τα ασφάλιστρα μεταξύ των συζύγων θα πρέπει να έχουν δηλωθεί με αρχική εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη δήλωση. Δεν αναγνωρίζεται μερισμός της δαπάνης των ασφαλίσεων μεταξύ των συζύγων εάν γίνει με συμπληρωματική ή ανακλητική δήλωση.

14.1.1.3 Αφαιρούνται και τα ασφάλιστρα ζωής που έχουν καταβληθεί σε ασφαλιστική εταιρία του εξωτερικού

Αφαιρούνται και τα ασφάλιστρα ζωής που έχουν καταβληθεί σε ασφαλιστική εταιρία του εξωτερικού: Σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 8, δεν καθορίζεται αν τα ασφάλιστρα ζωής έχουν καταβληθεί σε ασφαλιστική εταιρία της Ελλάδας ή του εξωτερικού, γι' αυτό λοιπόν ισχύει το ίδιο, εάν η εταιρία έχει έδρα την Ελλάδα ή το εξωτερικό.

Αν τα ασφάλιστρα καταβλήθηκαν σε ασφαλιστική εταιρία που έχει έδρα στο εξωτερικό, ο φορολογούμενος που θα δεχθεί την έκπτωση για την δαπάνη των ασφαλίσεων θα πρέπει να κατοικεί στην Ελλάδα, όπως ισχύει για τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται σε ασφαλιστική εταιρία που έχει έδρα στην Ελλάδα, σύμφωνα με το έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών 1049294/ΠΟΛ. 1173/2000.

14.1.1.4 Έκπτωση ασφαλίσεων που καταβάλλονται από διαζευγμένους γονείς για τα παιδιά τους, έστω και αν δεν συνοικούν με αυτό

Έκπτωση ασφαλίσεων που καταβάλλονται από διαζευγμένους γονείς για τα παιδιά τους, έστω και αν δεν συνοικούν με αυτό: Σύμφωνα με το άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. τα πρόσωπα για να βαρύνουν το φορολογούμενο θα πρέπει να συνοικούν με αυτόν.

Από 1-1-2005 σύμφωνα με το άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε., το ποσό της δαπάνης των ασφαλίσεων ζωής καταβάλλεται και από διαζευγμένους γονείς για τα παιδιά τους, έστω και αν αυτά δεν συνοικούν μαζί τους.

Το ποσό των ασφαλίσεων αφαιρείται από το εισόδημα του συζύγου που έχει καταβάλλει τα ασφαλίσιμα και εννοείται ότι δεν υπάρχει μερισμός μεταξύ των συζύγων, αφού είναι διαζευγμένοι.

Το ποσό της έκπτωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του αφορολόγητου ποσού του α' κλιμακίου της α' κλίμακας που ισχύει από 1-1-2005 για μισθωτούς και συνταξιούχους χωρίς παιδιά δηλαδή 1100 ευρώ.

14.1.1.5 Δικαιολογητικά για την έκπτωση των ασφαλίσεων

Δικαιολογητικά για την έκπτωση των ασφαλίσεων: Για να δοθεί το ποσό της έκπτωσης της δαπάνης των ασφαλίσεων θα πρέπει να συνυποβληθεί μαζί με την φορολογική δήλωση η απόδειξη καταβολής του ποσού των ασφαλίσεων, όπως ορίζεται από την διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 6 της Υπουργικής απόφασης 1017701/306/Α0012/ΠΟΛ. 1040/2001 καθώς και η σχετική βεβαίωση για το είδος της ασφαλιστικής κάλυψης, για την τυχόν επιπλέον επιβάρυνση του φορολογούμενου.

Στην απόδειξη εισπραξης των ασφαλίσεων ή στην βεβαίωση για το είδος της ασφαλιστικής κάλυψης, με την τυχόν επιβάρυνση θα πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία των ασφαλιζόμενων προσώπων καθώς και τα στοιχεία του συμβαλλόμενου.

14.1.2 Οι εισφορές σε ταμεία ασφάλισης

Οι εισφορές σε ταμεία ασφάλισης: Από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρούνται οι ασφαλιστικές του εισφορές, όπως ορίζεται από την διάταξη της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 8 και είναι υποχρεωτική η καταβολή τους από το νόμο, καθώς και για εισφορές σε προαιρετική ασφάλιση σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.

Η δαπάνη για ασφαλιστικές εισφορές αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα που αφορούν τον ίδιο το φορολογούμενο και όχι για προστατευόμενο μέλος του.

14.1.2.1 Ασφαλιστικές εισφορές για την εξαγορά προϋπηρεσίας

Ασφαλιστικές εισφορές για την εξαγορά προϋπηρεσίας: Εκτός από τις τακτικές ασφαλιστικές εισφορές που αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου, αφαιρούνται και εισφορές που καταβάλλονται σε δόσεις ή εφάπαξ για την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης ή για την εξαγορά χρόνου υπηρεσίας, εφόσον οι εισφορές αυτές πρέπει να καταβληθούν για να λάβει σύνταξη ή για να αυξήσει το ποσό της.

14.1.3 Έκπτωση μέρους του μισθώματος που καταβάλλεται για κύρια κατοικία εκτός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης

Έκπτωση μέρους του μισθώματος που καταβάλλεται για κύρια κατοικία εκτός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης: Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρείται το ποσό του ενοικίου που καταβάλλει σαν κύρια κατοικία δική του και της οικογένειάς του, εφόσον έχει ηλικία μέχρι 40 ετών και εγκαθίσταται ή μετακινείται σε νομούς εκτός Αττικής και Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 3296/2004. Η έκπτωση αυτή παρέχεται για τα 5 πρώτα έτη της εγκατάστασης του.

Η έκπτωση δεν μπορεί να είναι πάνω από 300 ευρώ μηνιαίως δηλαδή 3600 ευρώ συνολική έκπτωση (300 * 12μ.) σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης α' του άρθρου 32 του Ν. 3296/2004, που ισχύει από 1-1-2005, ενώ δεν δικαιούνται την έκπτωση αυτή, αυτοί που παίρνουν στεγαστικό επίδομα.

14.1.4 Οι δωρεές και οι χορηγίες

Οι δωρεές και οι χορηγίες: Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρούνται τα ποσά που έχει καταβάλλει για δωρεές και οι χορηγίες στο Δημόσιο, σε κοινωφελή ιδρύματα, σωματεία, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης δ' της παρ. 10 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε.

Για να αναγνωρισθεί η έκπτωση του δωρητή, απαιτείται διπλότυπη απόδειξη της δωρεάς καθώς και αποδοχή της δωρεάς και η καταχώριση του ποσού στα επίσημα βιβλία του δωροεodόχου.

14.1.4.1 Οι δωρεές σε κοινωφελή ιδρύματα, σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Οι δωρεές σε κοινωφελή ιδρύματα, σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα: Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρούνται τα ποσά που καταβάλλει ο ίδιος σε κοινωφελή ιδρύματα, σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες.

Για να δοθεί η έκπτωση για δωρεές σε κοινωφελή ιδρύματα, θα πρέπει η δωρεά να γίνεται σε ίδρυμα που δεν επιδιώκει κοινωφελείς σκοπούς αλλά και τους πραγματοποιεί, όπως ορίζουν τα δικαστήρια (Σ.τ.Ε. 3099 – 3100/1981).

14.1.4.2 Δωρεές σε αθλητικά σωματεία

Δωρεές σε αθλητικά σωματεία: Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρούνται οι δωρεές που γίνονται σε αθλητικά σωματεία αναγνωρισμένα από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, όπως ορίζεται από την διάταξη του 4^{ου} εδαφίου της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 8.

Εφόσον ο δωρητής υποβάλλει εμπρόθεσμη φορολογική δήλωση τα ποσά των δωρεών σε αθλητικά σωματεία αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό του εισόδημα, αφού υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- ✓ Παραστατικό κατάθεσης του ποσού της δωρεάς.
- ✓ Αντίγραφο της αποδοχής της δωρεάς από το Διοικητικό Συμβούλιο του αθλητικού σωματείου.
- ✓ Αντίγραφο της σελίδας του Ταμείου του σωματείου, όπου υπάρχει η καταχώρηση του ποσού της δωρεάς.

Το γραμμάτιο της τράπεζας που θα εκδοθεί για την κατάθεση του ποσού της δωρεάς, θα πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή, το ποσό της δωρεάς, η ημερομηνία κατάθεσης καθώς και η υπογραφή του δωρητή.

14.1.4.3 Δωρεές υπέρ των σεισμοπαθών

Δωρεές υπέρ των σεισμοπαθών: Το Υπουργείο Οικονομικών δημιούργησε ειδικό λογαριασμό με Νο 234365/5 με τίτλο <<Λογαριασμός εισφορών για την αρωγή των σεισμοπλήκτων>>, στο κεντρικό κατάστημα της Τράπεζας της Ελλάδας, μετά από απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ΟΙΚ. 2/65157/1999.

Τα ποσά που κατατίθενται σε αυτό το λογαριασμό, σε οποιοδήποτε υποκατάστημα τραπεζών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, θα μεταφέρονται στον παραπάνω λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδας.

Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που θα καταθέσουν ποσά δωρεών υπέρ των σεισμοπαθών, αφαιρούνται από το συνολικό τους εισόδημα.

Για να γίνει η έκπτωση της δωρεάς από το εισόδημα του φορολογούμενου θα πρέπει να συνυποβληθεί μαζί με τη φορολογική του δήλωση αποδεικτικό της κατάθεσης του ποσού στην Τράπεζα της Ελλάδας.

14.1.5 Οι τόκοι των στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας

Οι τόκοι των στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας: Αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου οι τόκοι των στεγαστικών δανείου που έχει λάβει για απόκτηση πρώτης κατοικίας, το οποίο του έχει χορηγηθεί μέχρι 31-12-2002, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 12 του άρθρου 2 του Ν. 3091/2002. Ακόμα από το συνολικό εισόδημα αφαιρούνται οι τόκοι των δανείων για επισκευή, συντήρηση, καθώς και αναπαλαίωση διατηρητέων κτισμάτων σε παραδοσιακούς οικισμούς και οι τόκοι από συμβάσεις και προκαταβολές δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας.

Το στεγαστικό δάνειο πρέπει να έχει λάβει ο φορολογούμενος από τράπεζα, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς.

14.1.5.1 Οι τόκοι στεγαστικού δανείου που λαμβάνεται για αποπληρωμή παλαιού δανείου

Οι τόκοι στεγαστικού δανείου που λαμβάνεται για αποπληρωμή παλαιού δανείου: Ποσοστό από τους τόκους δανείου που έχει συναφθεί μετά την 1-1-2003 για να γίνει αποπληρωμή του παλαιού δανείου του φορολογούμενου για την απόκτηση πρώτης κατοικίας αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε.

Για να αναγνωρισθεί η έκπτωση των τόκων του νέου δανείου θα πρέπει να αναγράφεται ο σκοπός του δανείου, το ανεξόφλητο ποσό του παλαιού δανείου καθώς και ο χρόνος λήξης του και η εγγραφή της υποθήκης ή προσημείωσης σε ακίνητο του δανειολήπτη με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για το παλαιό δάνειο.

14.1.6 Έκπτωση της δαπάνης για την αγορά μετοχικών μεριδίων και μικτών αμοιβαίων κεφαλαίων

Έκπτωση της δαπάνης για την αγορά μετοχικών μεριδίων και μικτών αμοιβαίων κεφαλαίων: Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρείται το 25% της δαπάνης που καταβλήθηκε για την αγορά μετοχικών μεριδίων και μικτών αμοιβαίων κεφαλαίων, σύμφωνα με την διάταξη της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. Το ποσό της έκπτωσης για να αφαιρεθεί θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 3 έτη από την αγορά των μεριδίων και να μην υπερβαίνει το ποσό των 3650 ευρώ.

Για την αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων που αγοράστηκαν μέχρι 31-12-2000, για να ισχύει η έκπτωση δεν θα πρέπει να μεταβιβαστούν για 3 έτη από την ημερομηνία αυτή και μετά.

Για παράδειγμα τα μερίδια που αγοράστηκαν μέχρι 31-12-2001, εφόσον δεν μεταβιβαστούν τα έτη 2002, 2003 και 2004 (μέχρι 31-12-2004) θα αφαιρεθούν από τα εισοδήματα που θα αποκτηθούν το 2004, ενώ τα μερίδια που αγοράστηκαν το έτος 2002 και δεν μεταβιβαστούν τα έτη 2003, 2004 και 2005 (δηλαδή για αγορά την 1-2-2002 μέχρι 1-2-2005) θα αφαιρεθούν από τα εισοδήματα που θα αποκτηθούν το έτος 2005 και θα δηλωθούν το οικονομικό έτος 2006.

Το ποσό της έκπτωσης για την αγορά των μετοχικών μεριδίων και μικτών αμοιβαίων κεφαλαίων, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από 3000 ευρώ συνολικά.

Για να γίνει έκπτωση αυτή θα πρέπει να υπάρχει η προϋπόθεση ότι τα μερίδια δεν θα μεταβιβαστούν για 3 χρόνια καθώς και ότι το ποσό της αγοράς τους δεν θα πρέπει να προέρχεται από ρευστοποίηση άλλων μετοχικών μεριδίων που αγόρασε πριν από το προηγούμενο χρονικό διάστημα ο φορολογούμενος.

Εάν η αγορά των αμοιβαίων κεφαλαίων έχει γίνει από κοινού με άλλα πρόσωπα, το ποσό των 3000 ευρώ της έκπτωσης επιμερίζεται ανάλογα με τον αριθμό τους.

Εάν κάποιος από τα πρόσωπα που έχουν αγοράσει από κοινού τα αμοιβαία κεφάλαια δεν έχει εισόδημα φορολογούμενο, το ποσοστό της έκπτωσης που του αναλογεί δεν μεταφέρεται στους υπολοίπους έστω και αν είναι συγγενείς (σύζυγοι ή τέκνα ή γονείς).

Εάν ένας από τους συνδικαιούχους των μεριδίων πεθαίνει πριν τη λήξη της τριετίας από την αγορά τους, το ποσοστό της έκπτωσης που του αναλογεί δεν μοιράζεται στους υπολοίπους.

Εάν ένα μέρος των αμοιβαίων κεφαλαίων ρευστοποιηθεί πριν τη λήξη της τριετίας, τα υπόλοιπα μερίδια που απομένουν εφόσον δεν ρευστοποιηθούν μέχρι τη λήξη της τριετίας, έχουν ανάλογο δικαίωμα έκπτωσης.

Εάν τα μερίδια ρευστοποιηθούν και αυθημερόν γίνει αγορά νέων μεριδίων, χάνεται το δικαίωμα της έκπτωσης, γιατί η αγορά τους δεν πρέπει να προέρχεται από ρευστοποίηση άλλων μεριδίων.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών 1012212/10171/Β0012/ΠΟΛ. 1016/2005 η έκπτωση για αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων ισχύει για 5 χρόνια από 1-1-2005 έως 31-12-2009.

Έστω ένας φορολογούμενος αγοράζει αμοιβαία κεφάλαια το έτος 2006 και δεν τα ρευστοποιήσει μέχρι 31-12-2009, δικαιούται την ανάλογη έκπτωση από το συνολικό εισόδημα του 2009, που θα δηλωθούν το οικονομικό έτος 2010.

14.1.7 Έκπτωση της δαπάνης για εγκατάσταση χρήσης φυσικού αερίου, ηλιοθερμικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων

Έκπτωση της δαπάνης για εγκατάσταση χρήσης φυσικού αερίου, ηλιοθερμικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων: Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρείται ποσοστό 20% της δαπάνης που καταβάλλει για να αλλάξει την εγκατάσταση χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου, ηλιοθερμικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων, όπως ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν. 3296/2004 που προστέθηκε στην παρ. 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. Το ποσό της δαπάνης που αφαιρείται για την εγκατάσταση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 500 ευρώ.

Ηλιοθερμικά ή θερμικά ηλιακά συστήματα είναι τα συστήματα που παράγουν θερμική ενέργεια αξιοποιώντας την ηλιακή ακτινοβολία.

Τα πιο διαδεδομένα θερμικά ηλιακά συστήματα είναι οι ηλιακοί συλλέκτες, οι οποίοι χρησιμοποιούνται για θέρμανση νερού, για θέρμανση, ψύξη χώρων ή άλλες θερμικές διεργασίες.

Τα θερμικά ηλιακά συστήματα είναι αυτά που μετατρέπουν την θερμική ενέργεια που προέρχεται από την ηλιακή ακτινοβολία, σε ηλεκτρική ενέργεια. Σε αντίστοιχο τρόπο με τις συμβατικές γεννήτριες της ηλεκτρικής ενέργειας, χρησιμοποιούνται ατμοστρόβιλοι ή θερμικές μηχανές, όπου με ειδικούς συγκεντρωτικούς συλλέκτες για να επιτύχουν υψηλές θερμοκρασίες, για μεγαλύτερη απόδοση.

Τα φωτοβολταϊκά συστήματα αποτελούνται από διαφορετικά υλικά ή και ίδια υλικά με κρυσταλλική δομή, όπου η ηλιακή ακτινοβολία μετατρέπεται απευθείας σε ηλιακή ενέργεια συνεχούς ρεύματος.

Για να ισχύει η έκπτωση του ποσοστού 20% για την δαπάνη της εγκατάστασης αυτής θα πρέπει να πραγματοποιηθεί από 1-1-2005, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών 1012212/10171/B0012/ΠΟΛ. 1016/2005.

14.2 Έκπτωση δαπάνης χωρίς δικαιολογητικό

Έκπτωση δαπάνης χωρίς δικαιολογητικό: Ορίζεται ότι από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου αφαιρείται δαπάνη 1900 ευρώ χωρίς δικαιολογητικά, για τον ίδιο καθώς και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν και συνοικούν μαζί του, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε., εφόσον αυτά ή ο ίδιος:

- Παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω.
- Είναι τυφλοί.
- Είναι νεφροπαθείς.
- Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες.
- Είναι θύματα πολέμου.
- Είναι ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου.

Εάν ο φορολογούμενος είναι νεφροπαθής και το ένα του παιδί είναι τυφλό, τότε η έκπτωση από το συνολικό εισόδημα του θα είναι 1900 ευρώ για τον ίδιο συν 1900 ευρώ για το παιδί που τον βαρύνει, άρα 3800 ευρώ.

14.2.1 Πρόσωπα με αναπηρία 67% και πάνω

Πρόσωπα με αναπηρία 67% και πάνω: Ο φορολογικός νόμος αναγνωρίζει έκπτωση από το συνολικό εισόδημα 1900 ευρώ του φορολογούμενου για τον ίδιο ή για κάθε προστατευόμενο μέλος του με αναπηρία 67% και πάνω από νοητική στέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση. Θα πρέπει να συνυποβάλλει γνωμάτευση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής όπως ορίζεται από την υπουργική απόφαση 1035166/400/A0012/ΠΟΛ. 1087/1993.

14.2.2 Τυφλοί

Τυφλοί: Αν ο ίδιος ο φορολογούμενος ή κάθε προστατευόμενο μέλος είναι τυφλοί αναγνωρίζεται έκπτωση 1900 ευρώ χωρίς δικαιολογητικά, με την προϋπόθεση να είναι εγγεγραμμένος στα μητρώα τυφλών που τηρούνται στην Νομαρχία που ανήκει, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 1035166/400/A0012/ΠΟΛ. 1087/1993.

14.2.3 Νεφροπαθείς

Νεφροπαθείς: Αν ο φορολογούμενος ή κάθε προστατευόμενο μέλος του, αναγνωρίζεται έκπτωση 1900 ευρώ αν είναι νεφροπαθής και κάνει αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχει κάνει μεταμόσχευση νεφρού, ή πάσχει από μεσογειακή αναιμία δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνει μεταγγίσεις αίματος. Για να γίνει η παραπάνω έκπτωση θα πρέπει να υπάρχει βεβαίωση του φορέα νοσοκομείο ή ιδιωτική κλινική συνυποβάλλεται μαζί με τη φορολογική του δήλωση.

14.2.4 Ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες

Ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες: Αν ο φορολογούμενος είναι ανάπηρος αξιωματικός ή οπλίτης και λαμβάνει σύνταξη από το Δημόσιο, ή βρίσκεται σε υπηρεσία γραφείου λόγω πολεμικού τραύματος ή νοσήματος σε πολεμική περίοδο, χορηγείται έκπτωση 1900 ευρώ χωρίς δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1579/1950 ή του Ν.Δ. 330/1947.

Για την χορήγηση της έκπτωσης των 1900 ευρώ απαιτείται:

- Για τους αναπήρους αξιωματικούς και οπλίτες χρειάζονται τα αποκόμματα των μηνιαίων επιταγών της σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1579/1950 ή του Ν.Δ. 330/1947, όπου χρειάζεται βεβαίωση της Ελληνικής Αστυνομίας.
- Για τους αξιωματικούς που έχουν τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας, ή λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, βρίσκονται σε υπηρεσία γραφείου, χρειάζεται βεβαίωση της υπηρεσίας που τους χορηγεί τις μηνιαίες αποδοχές τους.

14.2.5 Θύματα πολέμου

Θύματα πολέμου: Αν ο φορολογούμενος ή ένα από τα προστατευόμενα μέλη του, είναι θύμα πολέμου και λαμβάνει σύνταξη από πολεμική αιτία, χορηγείται έκπτωση από το συνολικό εισόδημα 1900 ευρώ.

14.2.6 Ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου

Ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου: Αν ο φορολογούμενος ή ένα από τα προστατευόμενα μέλη του, είναι ανάπηρος ή θύμα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου και λαμβάνει σύνταξη από το Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1543/1985 και 1863/1985, όπως τροποποιήθηκαν με το Ν. 1976/1991, χορηγείται βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Για την χορήγηση της έκπτωσης των 1900 ευρώ, απαιτείται έκπτωση 1900 ευρώ.

14.3 Ποιες δαπάνες της συζύγου αφαιρούνται από το δικό της εισόδημα

Ποιες δαπάνες της συζύγου αφαιρούνται από το δικό της εισόδημα: Από το εισόδημα της συζύγου του φορολογούμενου αφαιρούνται οι ασφαλιστικές της εισφορές, οι δωρεές και οι χορηγίες της, οι τόκοι από στεγαστικό δάνειο που έχει λάβει για αγορά πρώτης κατοικίας. Από το εισόδημα της συζύγου γίνεται και έκπτωση 1900 ευρώ χωρίς δικαιολογητικά αν έχει παιδιά από προηγούμενο γάμο ή από παιδιά εκτός γάμου, ή τους γονείς της ή τους ανήλικους συγγενείς της από πατέρα και μητέρα, μέχρι δευτέρου βαθμού, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 8.

Από 1-1-2005 αντικαταστάθηκε αυτή η διάταξη από την παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 3296/2004, όπου από το εισόδημα της συζύγου του φορολογούμενου, αφαιρούνται εκτός από τα παραπάνω άλλα και το ποσό του ενοικίου που πληρώνει για κύρια κατοικία, εφόσον αυτή έχει ηλικία μέχρι 40 ετών όπου εγκαθίσταται ή μετακινείται εκτός των νόμων της Αττικής και Θεσσαλονίκης, καθώς και η δαπάνη για αγορά μετοχικών μεριδίων και αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού, καθώς και η δαπάνη για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου ή αλλαγή εγκατάστασης από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο.

14.4 Οι δαπάνες του ενός συζύγου δεν προστίθενται στις δαπάνες του άλλου συζύγου

Οι δαπάνες του ενός συζύγου δεν προστίθενται στις δαπάνες του άλλου συζύγου: Οι δύο σύζυγοι υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 4, αν όμως ο ένας εκ των δύο συζύγων δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα ή αν το εισόδημα αυτό είναι κατώτερο από το άθροισμα των δαπανών για ασφάλιστρα ζωής ή θανάτου, ασφαλιστικές εισφορές, δωρεές και χορηγίες, τόκοι στεγαστικών δάνειων κ.λ.π., το άθροισμα αυτών των δαπανών, ή η διαφορά που προκύπτει από αυτές, δεν προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου.

14.5 Πότε η δαπάνη των 1900 Ευρώ χωρίς δικαιολογητικά προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου

Πότε η δαπάνη των 1900 Ευρώ χωρίς δικαιολογητικά προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου: Αν ο ένας εκ των δύο συζύγων δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα ή αυτό είναι μικρότερο της δαπάνης των 1900 ευρώ χωρίς δικαιολογητικά, για τον ίδιο ή για τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου ολόκληρο το ποσό ή η διαφορά τους, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 8.

14.6 Σχολάζουσα κληρονομιά, μεσεγγύηση, επιδικία

Σχολάζουσα κληρονομιά, μεσεγγύηση, επιδικία: Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα η έννοια της σχολάζουσας κληρονομιάς, της επιδικία, καθώς και της μεσεγγύησης είναι:

Σχολάζουσα κληρονομιά σημαίνει όταν ο κληρονόμος είναι άγνωστος ή δεν είναι βέβαιο αν αποδέχεται την κληρονομιά, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 1865 του Α.Κ. Σύμφωνα με το δικαστήριο, διορίζεται κηδεμόνας της κληρονομιάς, μετά από αίτηση αυτού που έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπάγγελτος.

Μεσεγγύηση έχουμε όταν δύο ή περισσότερα πρόσωπα παρέδωσαν σε ένα τρίτο πρόσωπο ένα κινητό ή ακίνητο πράγμα για να εξασφαλίσει τα αμφισβητούμενα δικαιώματα πάνω σε αυτό. Ο μεσεγγυούχος μεσολαβεί για να αποδώσει αυτό μετά από συνεννόηση όλων, ή μετά από δικαστική απόφαση, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 831 του Α.Κ.

Επιδικία έχουμε όταν μετά από δικαστική απόφαση οριστεί μεσεγγυούχος που ενεργεί ως θεματοφύλακας σε εξασφάλιση μεταξύ δύο ή περισσότερων προσώπων δικαιωμάτων προς αμφισβήτηση πάνω σε ένα κινητό ή ακίνητο πράγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Ο κ. Πετράκης Κωνσταντίνος του Γεωργίου με αριθ. ταυτότητας Κ 861355 και αριθ. φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) 031472491 κατοικεί στο Ηράκλειο Κρήτης στην διεύθυνση Βάρνης 8 μαζί με τη σύζυγο του Πετράκη Καλλιόπη του Νικολάου με αριθ. ταυτότητας Χ 863349 και αριθ. φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) 183659112.

Έχουν δυο ανήλικα παιδιά τα οποία συντηρούν, τα ονόματα αυτών είναι Πετράκης Μανώλης και Πετράκης Μιχάλης ο ένας μαθητής του Δημοτικού και ο δεύτερος του Γυμνασίου.

Ο κ. Πετράκης εργάζεται ως μισθωτός υπάλληλος στην εταιρεία 'ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.' αριθ. φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) 070345991 και ο μηνιαίος ονομαστικός μισθός ανέρχεται στα 1350 ευρώ.

Του γίνονται κρατήσεις :

- ΙΚΑ εργαζομένου 12,5%
- Επικουρικό ταμείο εργαζομένου 5%

Δηλώνει δαπάνες για το 2008:

- Ιατρικά έξοδα 300

Έχει στην κατοχή του τα παρακάτω ακίνητα με τα αντίστοιχα εισοδήματα :

- Στο Ηράκλειο οδός καλοκαιρινού 15

α) Κατάστημα ισόγειο 150 τ.μ. ενοικιασμένο από 1/2 έως 31/12 στο Λαζαράκη Μάρκο με Α.Φ.Μ. 437769309 αντί 350 ευρώ ενοίκιο το μήνα.

β) Στον πρώτο όροφο διαθέτει διαμέρισμα 100 τ.μ. με συνιδιοκτησία με τη σύζυγο του κατά 50%, ενοικιασμένο στη Μανουσάκη Παρασκευή με Α.Φ.Μ. 376349003 από 1/1 έως 31/12 αντί 300 ευρώ ενοίκιο το μήνα.

γ) Στον δεύτερο όροφο έχει διαμέρισμα 75 τ.μ. ενοικιασμένο στον Μαρκουλάκη Χριστόφορο με Α.Φ.Μ. 495616505 νοικιασμένο από 1/4 έως 31/12 αντί 260 ευρώ ενοίκιο το μήνα.

δ) Στον ίδιο όροφο έχει διαμέρισμα 60 τ.μ. ξενοικιαστο ενοικίου 230 ευρώ το μήνα.

ε) Στο τρίτο όροφο έχει διαμέρισμα 50 τ.μ. συνιδιοκτησία με την αδερφή του Πετράκη Μαρία με Α.Φ.Μ. 076945360 κατά 50% ενοικιασμένο στον Μαλτεζάκη Πέτρο με Α.Φ.Μ. 023221989 από 1/1 έως 31/12 αντί 200 ευρώ ενοίκιο το μήνα.

στ) Στον ίδιο όροφο έχει διαμέρισμα 90 τ.μ. το οποίο χρησιμοποιεί ως πρώτη κατοικία τεκμαρτού ενοικίου 330 ευρώ το μήνα.

ζ) Έχει υπόγεια αποθήκη 100 τ.μ. νοικιασμένη από 1/2 έως 31/12 στον Λαζαράκη Μάρκο Α.Ε. με Α.Φ.Μ. 437769309 αντί 270 ευρώ το μήνα.

η) Στην οδό Ιερονιμάκη 4 στον 2 όροφο έχει διαμέρισμα 65 τ.μ. το οποίο ιδιοχρησιμοποιή από 1/1 έως 31/12 ως αποθήκη τεκμαρτού ενοικίου 265 ευρώ το μήνα (ιδιοχρηση).

θ) Στην Χριστομηγάλη Ξυλούρη 14 έχει χωράφι (αγρό) 2100 στρ. νοικιασμένο στον Χαιρέτη Γιάννη με Α.Φ.Μ. 01374 3696 για 5 έτη αντί 3.400 συνολικό ενοίκιο.

Διατηρεί και εκμεταλλεύεται 30 στρ. με ελαιόδεντρα και 30 στρ. κρασάμπελο σε αρδευόμενη περιοχή Φοινηκία Ηρακλείου.

Βάση του πίνακα καθαρού εισοδήματος του Υπουργείου η τιμή για τις ελιές είναι (37.45) ενώ η τιμή για το αμπέλι (40.50)

Έχει στην κατοχή του ΙΧ αυτοκίνητο 1200 κυβικών με πινακίδες ΗΡΜ 4456.

Η κ Πετράκη Καλλιόπη είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότισσα το 2008 καλλιέργησε 30 στρ. αμπέλι επιτραπέζιο, 30 στρ. ελιές βρώσιμες, 20 στρ. αμπέλι οινοποιίας σε αρδευόμενη πεδινή περιοχή Βούτες. Κατά τη χρήση 2008 αγόρασε γεωργικά μηχανήματα αξίας 4500 ευρώ και έλαβε επιδότηση 3000 ευρώ.

Έχει στην κατοχή της τα παρακάτω ακίνητα με τα αντίστοιχα εισοδήματα :

α) Εξοχική κατοικία 120 τ.μ. στην Χερσόνησο Ηρακλείου τεκμαρτού ενοικίου 300 ευρώ.

β) Έχει κατάστημα 90 τ.μ. στην Χερσόνησο Ηρακλείου το οποίο νοικιάζει στον Μιχεσλάκη Μανώλη με Α.Φ.Μ. 040699553 από 1/5 έως 31/12 αντί 350 ευρώ ενοίκιο το μήνα.

γ) Στην Αμουνδάρα Θεοτόκου 14 έχει μονοκατοικία 110 τ.μ. την οποία έχει παραχωρήσει στον θείο της Κυργιακάκη Παναγιώτη με Α.Φ.Μ. 697071702 τεκμαρτού ενοικίου 350 ευρώ το μήνα από 1/1 έως 31/12.

δ) Στην περιοχή Βούτες έχει οικόπεδο το οποίο νοικιάζει στον Βασιλάκη Γεώργιο με Α.Φ.Μ 060955129 για 25 χρόνια με τη συμφωνία ότι ο Βασιλάκης θα ανεγείρει οικοδομή αξίας 250.000 ευρώ που στη λήξη της 25ετίας θα κατεδαφιστεί , ο Βασιλάκης ανέγειρε στην οικοδομή διαμερίσματα από τα οποία θα εισπράξει ετησίως 30.000 ευρώ ενοίκιο και πληρώνει στην κ. Πετράκη (ιδιοκτήτρια οικοπέδου) 10.000 ευρώ το χρόνο ενοίκιο για το οικόπεδο το οποίο είναι συνολικά 3.000 στρέμματα.

ε) Επίσης διαθέτει μονοκατοικία 90 τ.μ στο Ηράκλειο οδός Έβανς 47 το οποίο νοικιάζει από 1/1 έως 31/12 στην Κοσμαδάκη Παρασκευή με Α.Φ.Μ 098499577 αντί 380 ευρώ ενοίκιο το μήνα.

Έχει ΙΧ αυτοκίνητο 1.000 κυβικών με πινακίδα ΗΚΛ 6677

Ο κύριος και η κυρία Πετράκη έχουν πληρώσει για τόκους στεγαστικού δανείου 1.500 ευρώ, επίσης έχουν κάνει επισκευή και συντήρηση των ακινήτων τους.

Ποιο το Φορολογητέο εισόδημα του καθενός και ποίος ο Φόρος που τους αντιστοιχεί; και να συμπληρωθεί η Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος (Ε1).

ΛΥΣΗ

Οι σύζυγοι υποβάλουν κοινή φορολογική δήλωση αλλά τα εισοδήματα τους φορολογούνται χωριστά. Έτσι είναι σκόπιμο να ξεχωρίσουμε τα εισοδήματα του καθενός.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ κ. ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Υπολογισμός εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες:

Ο ακαθάριστος μηνιαίος μισθός ανέρχεται στα 1.100 ευρώ από εκείνων αφαιρούμε τις διαφορές κρατήσεις για να εμφανιστή ο καθαρός μηνιαίος μισθός.

Ακαθάριστος μηνιαίος εισόδημα:	1350		
- ΙΚΑ εργαζομένων 12,5%:	168,75	(1350 * 12,5%)	
- Επικουρικό εργαζομένων 5%:	67,50	(1350 * 5%)	
Σύνολο κρατήσεων:	236,25	(168,75+ 67,50)	
Καθαρός μηνιαίος μισθός:	1113,75	(1350-236.25)	

Επειδή όμως ο καθαρός μηνιαίος μισθός πολλαπλασιάζατε με το 14 (δηλαδή 12 μήνες + δώρο Χριστουγέννων + 1/2 δώρο Πάσχα + 1/2 επίδομα αδείας). Άρα ο ετήσιος μισθός που προκύπτει είναι:

$$1.113,75 * 14 = 15. 592 .50 \text{ Φόρος εισοδήματος}$$

Βάση του πίνακα Μισθωτών και Συνταξιούχων του Οικονομικού έτους 2009 βρίσκουμε τον Φ.Μ.Υ.

Προσαρμόζουμε το κλιμάκιο εισοδήματος ανάλογα με τα τέκνα που βαρύνουν το φορολογούμενο. Στην περίπτωση μας τα τέκνα είναι 2, επομένως ο πίνακας θα είναι ως εξής:

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ				
Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
14000	0	0	12000	0
16000	27	4320	30000	4320
45000	37	16650	75000	20970
Άνω των 75000	40			

Σημείωση: Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας υπολογισμού του φόρου αυξάνετε ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων που βαρύνουν το φορολογούμενο ως εξής:

Κατά χίλια (1.000) ευρώ για ένα παιδί.
Κατά δυο χιλιάδες (2.000) ευρώ για 2 παιδιά.
Κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για τρία παιδιά και,
Κατά χίλια (1.000) ευρώ για κάθε παραπάνω παιδί.

Ο Φ.Μ.Υ. του κ. Πετράκη θα είναι:

14.000 φόρος που αναλογεί είναι 0
(15592.5 – 14000) * 27% φόρος που αναλογεί είναι 429,975 ευρώ

Σύνολο ετήσιου φόρου 429,975 ευρώ

Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης 429,975 * 1,5% = 6,45 ευρώ

Φ.Μ.Υ. για το 2008: 423,525 ευρώ

Μηνιαίος παρακρατούμενος φόρος είναι: 423,525/14 = 30,25 ευρώ

Καθαρό πληρωτέο πόσο μηνιαίου μισθού είναι: 1.113.75 – 30,25 = 1.083,50

Υπολογισμός εισοδήματος από ακίνητα:

1 Οικίες

- β) 300 ευρώ * 50% ενοίκιο * 12 μήνες = 1.800 ευρώ
γ) 260 ευρώ ενοίκιο * 9 μήνες = 2.340 ευρώ
δ) 230 ευρώ ενοίκιο * 0 μήνες = 0 ευρώ (ξενοίκιαστο δεν έχουμε εισόδημα)
ε) 200 ευρώ * 50% ενοίκιο * 12 μήνες = 1.200 ευρώ
στ) 330 ευρώ ενοίκιο * 0 μήνες = 0 ευρώ (ιδιοκατοίκηση άρα δεν φορολογείται)

Σύνολο από οικίες: 5.340 ευρώ

2 Καταστήματα

- α) 350 ευρώ ενοίκιο * 11 μήνες = 3.850
ζ) 270 ευρώ ενοίκιο * 11 μήνες = 2.950
η) 265 ευρώ ενοίκιο * 12 μήνες = 3.180 (ιδιόχρηση φορολογείται κανονικά)

Σύνολο από καταστήματα: 9.980 ευρώ

3 Γαίες

θ) 3.400 ευρώ /5 = 680 ενοίκιο το χρόνο.

Σύνολο από γαίες: 680 ευρώ

Στις οικίες υπολογίζεται 5% απόσβεση . Άρα θα έχουμε 5.340 * 5% = 267,00

Το καθαρό εισόδημα από οικίες: 5.340 – 267 = 5.073 ευρώ

Για τα καταστήματα υπολογίζεται 3% απόσβεση άρα θα έχουμε: $9.980 * 3\% = 299,40$ απόσβεση

Το καθαρό εισόδημα από καταστήματα είναι: $9.980 - 299,40 = 9.680,60$ ευρώ

Για τις γαίες υπολογίζετε 3% απόσβεση άρα θα έχουμε $680 * 3\% = 20,40$ ευρώ
Σύνολο 20,40 ευρώ

Το καθαρό εισόδημα από γαίες είναι $680 - 20,40 = 659,60$ ευρώ

Το σύνολο του καθαρού εισοδήματος από ακίνητα είναι: $5.073 + 9.680,60 + 659,60 = 15.413,20$ ευρώ

Από το σύνολο του καθαρού εισοδήματος από ακίνητα αφαιρούνται οι τόκοι στεγαστικού δανείου κατά το ήμισυ που αντιστοιχεί στον σύζυγο δηλαδή:
 $1.500 * 50\% = 750$ ευρώ

Υπολογισμός εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις:

Εφόσον δεν τηρεί βιβλία Κ.Β.Σ. ο προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος θα γίνει με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις. Βάση των πινάκων που συντάχθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών Ελλάδος για την περιοχή Φοινικιά Ηρακλείου για το έτος 2008 η τιμή των ελαιόδέντρων ανά στρέμμα είναι 34,45 ενώ η τιμή για το αμπέλι είναι 40,50.

Έτσι θα έχουμε:

30 στρέμματα ελαιόδεντρα * 34,45 = 1.033,50 ευρώ

30 στρέμματα κρασάμπελο * 40,50 = 1.215,00 ευρώ

Σύνολο καθαρού εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις $1.033,50 + 1.215,00 = 2.248,50$ ευρώ

ΠΗΓΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΟΔΗΜΑ
Μισθωτές Υπηρεσίες	15.592,50 ευρώ
Ακίνητα	15.413,20 ευρώ
Γεωργικές Επιχειρήσεις	2.248,50 ευρώ
Σύνολο	33.254,20 ευρώ

Υπολογισμός φόρου στο Συνολικό εισόδημα

Βάση του πίνακα το σύνολο του εισοδήματος από όλες τις πηγές είναι: 30.997 ευρώ. Εφόσον το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ξεπερνά το 50% του συνολικού εισοδήματος ο υπολογισμός του φόρου θα γίνει βάση του πίνακα Μισθωτών και Συνταξιούχων.

Από το σύνολο του εισοδήματος πρέπει να αφαιρεθούν όλες οι δαπάνες οπότε θα έχουμε:

Σύνολο εισοδήματος	33.254,20 ευρώ
- Ιατρικά έξοδα	300,00 ευρώ
- Τόκοι Δανείου	<u>750,00</u> ευρώ
Φορολογητέο εισόδημα	32.204,20 ευρώ

Το ποσό αυτό φορολογείται βάση του πίνακα τον οποίο προσαρμόσαμε λόγω των ανήλικων τέκνων.

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ				
Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
14000	0	0	12000	0
16000	27	4320	30000	4320
43000	37	15910	75000	20230
Άνω των 75000	40			

Έτσι θα έχουμε:

$$14.000 * 0\% = 0 \text{ φόρος}$$

$$16.000 * 27\% = 4.320,00 \text{ φόρος}$$

$$2.204,20 \{32.204,20 - (14.000 + 16.000)\} * 37\% = 815,55$$

$$\text{Συμπληρωματικός Φόρος : } 18.720,00 * 1,5\% = 280,80$$

(παρακρατείτε για το λόγο που έχουμε εισόδημα από ακίνητα)

$$\text{Σύνολο φόρου } 4.320,00 + 815,55 + 280,80 = 5.416,35$$

Από το πόσο αφαιρούμε τους παρακρατούμενους φόρους (Φ.Μ.Υ. στην περίπτωση μας) οπότε ο φόρος που θα πληρώσει είναι:

$$\text{Σύνολο φόρου} - \text{Παρακρατούμενοι φόροι : } 5.416,35 - 423,52 = 4.992,83 \text{ ευρώ}$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ κ. ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

Υπολογισμός εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις :

Επειδή η κ. Πετράκη δεν τηρεί βιβλία Κ.Β.Σ. ο υπολογισμός του καθαρού εισοδήματος θα γίνει με βάση το αντικειμενικό σύστημα.

Βάση των που συντάχθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών για την περιοχή Βουτών οι τιμές γεωργικών προϊόντων ανά στρέμμα σε αρδευόμενη πεδινή περιοχή για το 2008 έχουν ως εξής:

- Αμπέλι επιτραπέζιο 145,27/στρέμμα
- Αμπέλι οиноποιίας 97,23/στρέμμα
- Ελιές βρώσιμες 56,05/στρέμμα

Επομένως το καθαρό εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι ως εξής:

30 στρέμματα * 145,27 = 4.358,10 αμπέλι επιτραπέζιο

20 στρέμματα * 97,23 = 1.944,60 αμπέλι οиноποιίας

30 στρέμματα * 56,05 = 1.681,50 ελιές βρώσιμες

Σύνολο εισοδήματος 7.984,20 ευρώ

Η κ. Πετράκη βάση του νόμου δικαιούται εκπτώσεις – μειώσεις φόρου:

- ο 25% της αξίας καλλιεργητικών μηχανημάτων (εφόπαξ)

$$4.500 * 25\% = 1.125 \text{ ευρώ}$$

Άρα το ποσό που εκπίπτει είναι 1.125 ευρώ

Έτσι το φορολογητέο εισόδημα της είναι:

$$7.984,20 - 1.125 = 6859,20 \text{ ευρώ}$$

Υπολογισμός εισοδήματος από ακίνητα:

Από συνιδιοκτησία με το σύζυγο έχουμε:

$$300 \text{ ευρώ} * 50\% \text{ ενοίκιο} * 12 \text{ μήνες} = 1.800$$

1 Οικίες

α) 300 ευρώ ενοίκιο * 0 μήνες = 0 ευρώ (η β' εξοχική κατοικία δεν φορολογείται)

γ) 350 ευρώ ενοίκιο * 12 μήνες = 4.200 ευρώ (η δωρεάν παραχώρηση φορολογείται κανονικά εκτός αν γίνεται στα τέκνα)

ε) 380 ευρώ ενοίκιο * 6 μήνες = 2.280 ευρώ

Σύνολο από οικίες: 8.280 ευρώ

2 Καταστήματα

β) 350 ευρώ ενοίκιο * 8 μήνες = 2.800 ευρώ

Σύνολο από καταστήματα: 2.800 ευρώ

3 Γαίες

δ) 250.000 ευρώ / 25 χρόνια = 10.000 ευρώ
+ ενοίκιο οικοπέδου 10.000 ευρώ

Σύνολο από γαίες: 20.000 ευρώ

Στις οικίες υπολογίζεται 5% απόσβεση. Άρα θα έχουμε :
 $8.280,00 * 5\% = 414$ ευρώ

Το καθαρό εισόδημα από οικίες θα είναι: $8.280 - 414 = \boxed{7.866,00 \text{ευρώ}}$

Για το κατάστημα υπολογίζεται 3% απόσβεση πλέον 5% . Άρα θα έχουμε :
 $2.800 * 3\% = 84$

Το καθαρό εισόδημα από τα καταστήματα είναι: $2.800 - 84 = \boxed{2.716,00 \text{ευρώ}}$

Για τις γαίες υπολογίζεται 3% απόσβεση. Άρα θα έχουμε :
 $20.000 * 3\% = 600$ ευρώ

Το καθαρό εισόδημα από γαίες είναι: $20.000 - 600 = \boxed{19.400,00 \text{ευρώ}}$

Σύνολο καθαρού εισοδήματος από ακίνητα: $5.640 + 2.520 + 19.000 = 27.160$ ευρώ

Από το σύνολο του καθαρού εισοδήματος από ακίνητα αφαιρούνται οι τόκοι στεγαστικού δανείου κατά το ήμισυ που αντιστοιχεί στον σύζυγο δηλαδή:
 $1.500 * 50\% = 750$ ευρώ

ΠΗΓΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΟΔΗΜΑ
Γεωργικές Επιχειρήσεις	6.859,20 ευρώ
Ακίνητα	29.982,00 ευρώ
Σύνολο	36.841,20 ευρώ

Υπολογισμός φόρου στο Συνολικό εισόδημα

Βάση του πίνακα το σύνολο του εισοδήματος από όλες τις πηγές είναι: 36.841,20 ευρώ.

Εφόσον είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ο υπολογισμός του φόρου θα γίνει βάση του πίνακα μη μισθωτών – επαγγελματιών.

Από το σύνολο αφαιρούνται όλες οι δαπάνες επομένως θα έχουμε:

Σύνολο Εισοδήματος	36.841,20 ευρώ
- Τόκοι Δανείου	750,00 ευρώ
- Μείωση λόγω απόκτηση γεωργικού μηχανήματος	1125,00 ευρώ
- Μείωση επειδή είναι κατά κύριο επάγγ. αγρότισσα	<u>3000,00</u> ευρώ
Φορολογητέο εισόδημα	31.966,20 ευρώ

Το ποσό αυτό φορολογείται βάση του πίνακα Μη μισθωτών και Επαγγελματιών

(β)) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΤΟ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΤΩΝ 10500 ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ Β'- ΧΩΡΙΣ ΤΕΚΝΑ				
Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
10500	0	0	10500	0
1500	15	225	12000	225
18000	27	4860	30000	5085
45000	37	16650	75000	21735
Άνω των 75000	40			

Με βάση λοιπόν τον παραπάνω πίνακα και έχοντας υπόψη μας ότι η κ. Πετράκη έχει δύο παιδιά ο παραπάνω πίνακας θα διαμορφωθεί και θα φορολογηθεί ως εξής:

$$\begin{aligned} 12.500 * 0\% &= 0 \text{ ευρώ φόρος} \\ 1.500 * 15\% &= 225 \text{ ευρώ φόρος} \\ 16.000 * 27\% &= 4.320 \text{ ευρώ φόρος} \\ 1.996,20 \{31.996,20 - (12.500 + 1.500 + 16.000)\} * 37\% &= 738,59 \end{aligned}$$

Συμπληρωματικός Φόρος : $31.080 * 1,5\% = 466,20$
(παρακρατείτε για το λόγο που έχουμε εισόδημα από ακίνητα)

$$\text{Σύνολο φόρου} = 225 + 4.320,00 + 738,59 + 466,20 = 5.749,79$$

E1 **ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2009**
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ 1-1-2008 ΕΩΣ 31-12-2008
ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΕ ΔΥΟ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Προς τη Δ.Ο.Υ.: **Α' ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ** ΤΑΧ. ΚΩΔ. **8111 8111** (α)* (β)* ΤΜΗΜΑ* **8111** ΑΡ. ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ* **8111**
Δ.Ο.Υ. προηγ. υποβολής ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗ* **8111** Κ.Ε.Π.Υ.Ο.* **8111**

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ (ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΑ) **

ΕΠΩΝΥΜΟ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ)	ΟΝΟΜΑ	ΟΝ. ΠΑΤΕΡΑ	ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡΩΟΥ	
ΤΙΣΤΡΑΚΗΣ	ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΥ	Κ 861355	031472491	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)	ΒΑΡΝΗΣ 8 71306	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ		
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)	ΒΑΡΝΗΣ 8 71306	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΕΓΓΑΜΟΣ 1	
ΕΠΩΝΥΜΟ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ)	ΟΝΟΜΑ	ΟΝ. ΠΑΤΕΡΑ	ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡ. ΣΥΖΥΓΟΥ	
ΤΙΣΤΡΑΚΗΣ	ΚΑΛΛΙΟΠΗ	ΝΙΚ.	Χ 863349	183659112	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ Ή ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΣ	ΒΑΡΝΗΣ 8 71306	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ		
ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)	ΤΗΛ.	ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡ. ΕΚΠΡ./ΠΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Υπόχρεου	Της συζύγου
1. Είστε νέος φορολογούμενος (υποβάλλετε δήλωση για πρώτη φορά);	327 ΝΑΙ 1	328 ΝΑΙ 1
2. Είστε κάτοικος εξωτερικού και αποκτάτε εισόδημα στην Ελλάδα;	319 ΝΑΙ 1	320 ΝΑΙ 1
3. Υποβάλλεται η δήλωση από κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, μεσεγγυούχο, προσωρινό διαχειριστή ή σύνδικο πτώχευσης;	329 ΝΑΙ 1	
4. Υποβάλλεται η δήλωση από επίτροπο, κηδεμόνα ανηλίκου ή δικαστικό συμπαραστάτη;	330 ΝΑΙ 1	
5. Υποβάλλεται η δήλωση από κληρονόμο του φορολογουμένου που απεβίωσε;	331 ΝΑΙ 1	
6. Είστε μισθωτός ή συνταξιούχος σε παραμεθόρια περιοχή;	015 ΝΑΙ 1	016 ΝΑΙ 1
7. Οι εκπώσεις και μειώσεις των Πινάκων 3 και 7 να γίνουν από τους κωδ. 307 ή 308;	309 ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 2	310 ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 2
8. Είστε μισθωτός και πήρατε στεγαστικό επίδομα μέσα στο 2008;	011 ΝΑΙ 1	012 ΝΑΙ 1
9. Κατοικείτε μόνιμα σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους;	007 ΝΑΙ 1	008 ΝΑΙ 1
10. Ασκείτε ατομική εμπορική επιχ/ση σε οικισμό κάτω των 1.000 κατοίκων;***	017 ΝΑΙ 1	018 ΝΑΙ 1
11. Είστε νέος επιτηδευματίας με πρώτη έναρξη εργασιών το 2006 ή νέος ελεύθερος επαγγελματίας με πρώτη έναρξη εργασιών το 2003 και γεννηθήκατε μετά την 31-12-1978;	019 ΝΑΙ 1	020 ΝΑΙ 1
12. Μεταβλήθηκε η περιουσιακή σας κατάσταση ή άλλα στοιχεία του Ε9 το 2008 κ.τ.λ.;	617 ΝΑΙ 1	
13. Είστε κάτοικος χώρας της Ε.Ε. (εκτός Ελλάδας) και αποκτήσατε στην Ελλάδα πάνω από το 90% του συνολικού εισοδήματός σας;	385 ΝΑΙ 1	386 ΝΑΙ 1
14. Ανήκετε στην κατηγορία των ολικώς τυφλών, κινητικά αναπήρων πάνω από το 80% κτλ.;	905 ΝΑΙ 1	906 ΝΑΙ 1
15. Είστε αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου ή ιπτάμενο προσωπικό πολιτικής αεροπορίας;	911 ΝΑΙ 1	912 ΝΑΙ 1
16. Σημειώστε X αν δεν επιθυμείτε να ενταχθείτε στην τηλεφωνική και ηλεκτρονική πληροφόρηση για την εκκαθάριση της δήλωσής σας.	010	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΟΣΩΝ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΤΛ. ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ

1. Έχετε δικαίωμα έκπτωσης ποσού 2.400 ευρώ λόγω αναπηρίας 67% και πάνω κτλ.;	001 ΝΑΙ 1	002 ΝΑΙ 1
2. Αριθμός παιδιών του Πίνακα 9 περίπτ. 1 (αριθμητικά)	003	004
3. Αριθμός προσώπων του Πίνακα 9 με αναπηρία 67% και πάνω κτλ. (αριθμητικά)	005	006

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

A. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Αθροισμα καθαρών ποσών από μισθούς, ημερομίσθια κτλ. (εκτός περιπτ. 2, 3, 4, 5 και 6)	301	302
2. Αθροισμα καθαρών ποσών από κύριες συντάξεις (εκτός περιπτ. 1, 3, 4, 5, και 6)	303	304
3. Αθροισμα καθαρών ποσών από επικουρικές συντάξεις, μερίσματα, κτλ. (εκτός περιπτ. 1, 2, 4, 5 και 6)	321	322
4. Καθαρό ποσό επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ)	305	306
5. Αμοιβές γιατρών του ΕΣΥ (εφημερίες), αθλητών που θέλετε να φορολογηθείτε με τις γενικές διατάξεις κτλ.	317	318
6. Αθροισμα καθαρών εισοδημάτων που φορολογούνται με το Z ψήφισμα (βουλευτές-δικαστές)	307	308

B. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1. Καθαρό εισόδημα ατομικής επιχείρησης με βάση τα βιβλία ή στοιχεία	461	462		
2. Καθαρό εισόδημα από συμμετοχή σε συνεκμετάλλευση μη υπαγόμενη στο αρθ.10 ΚΦΕ	919	920		
3. Καθαρό εισόδημα ατομικής επιχείρησης με βάση το αντικειμενικό σύστημα				
Νομός	Νομός	Νομός	Νομός	Συνολικό Καθαρό Εισόδημα (3) = (1) x (2)
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΦΟΙΝΙΚΙΑ	ΚΡΑΣΑΛΟΦΙΤΟ	ΠΕΔΙΝΟ	ΑΔΡΕΙΟΝ	1033,50
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΦΟΙΝΙΚΙΑ	ΚΡΑΣΑΛΟΦΙΤΟ	ΠΕΔΙΝΟ	ΑΔΡΕΙΟΝ	1215,00
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΒΟΪΤΣΕ	ΚΡΑΣΑΛΟΦΙΤΟ	ΠΕΔΙΝΟ	ΑΔΡΕΙΟΝ	1681,50
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΒΟΪΤΣΕ	ΚΡΑΣΑΛΟΦΙΤΟ	ΠΕΔΙΝΟ	ΑΔΡΕΙΟΝ	1504,68
Σύνολο καθαρού γεωργικού εισοδήματος με βάση το αντικειμενικό σύστημα	915	916		7384,90

* Συμπληρώνεται από την υπηρεσία ** Επαληθεύστε τα στοιχεία του ΠΙΝΑΚΑ 1. Σε περίπτωση αλλαγής οι διορθώσεις να γίνουν απευθείας πάνω στο έντυπο.
*** Δεν συμπληρώνεται εάν ο οικισμός αυτός έχει χαρακτηριστεί τουριστικός τόπος.

	Υπόχρεου	Της συζύγου
Μείον: α) Ενοίκια που καταβλήθηκαν για μίσθωση γεωργικής γής	335	336
β) Αξία καινούργιου πάγιου εξοπλισμού ³²⁶ X 25% ή 50%	337	338
γ) Για κατά κύριο επάγγελμα αγρότες 1.500 ή 3.000 ευρώ αν πήραν εξισωτικές αποζημιώσεις ή 2.250 (ή 1.875) ή 4.500 (ή 3.750) ευρώ, αντίστοιχα, αν είναι νέοι αγρότες	339	340
4. Ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	465	466
5. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	467	468
6. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	475	476
Γ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		
1. Καθαρά κέρδη από ατομική επιχείρηση (εκτός περίπτ. 4)	401	402
2. Επιχειρηματική αμοιβή από Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή κοινών κληρονομικού δικαίου	403	404
3. Καθαρά κέρδη από Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Κοινωνία κτλ. μη υπαγόμενες στο άρθρο 10 Κ.Φ.Ε.	405	406
4. Υπερτίμημα από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης	407	408
5. Ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους από ατομική επιχείρηση (εκτός περίπτ. 4)	413	414
6. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική επιχείρηση	415	416
7. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική επιχείρηση	425	426
Δ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ		
1. Καθαρό εισόδημα από ατομικό επάγγελμα	501	502
2. Καθαρές αμοιβές ελεγκτή Α.Ε., διατητή, εκτελεστή διαθήκης κτλ.	503	504
3. Ποσό διατροφής που έχει εισπραχθεί από σύζυγο (εκτός των παιδιών)	505	506
4. Εισόδημα που δεν εντάσσεται σε άλλη περίπτ. του Πίν. 4	507	508
5. Ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους από ατομικό επάγγελμα	511	512
6. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος	517	518
Ε. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ		
1. Ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση:		
α) κατοικιών	103	104
β) Ξενοδοχείων, κλινικών, σχολείων, αιθουσών κιν/φων ή θεάτρων κτλ.	121	122
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ.	105	106
δ) γηπέδων, χώρων τοποθέτησης επιγραφών.	107	108
ε) βιομηχανοστασίων, εμπορικών κέντρων που επέλεξαν υπαγωγή σε ΦΠΑ	109	110
στ) γαιών	101	102
ζ) γαιών με βάση το αντικειμενικό σύστημα	909	910
2. α) Ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτων	111	112
β) Στην περίπτωση αυτή, ποιο μίσθωμα έχετε καταβάλει	113	114
3. Ακαθάριστο εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση - ιδιόχρηση:		
α) κατοικιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση)	129	130
β) Ξενοδοχείων, κλινικών, σχολείων, αιθουσών κινηματογράφων ή θεάτρων κτλ.	143	144
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ.	145	146
δ) γηπέδων, χώρων τοποθέτησης επιγραφών	147	148
ε) γαιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση)	141	142
στ) γαιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση) με βάση το αντικειμενικό σύστημα	701	702
4. Ακαθάριστο εισόδημα οικοδομών: α) σε έδαφος του εκμισθωτή	123	124
β) σε έδαφος του παρέχοντος δωρεάν τη χρήση	125	126
5. α) Δαπάνες για ασφάλιστρα, δικαστική δαπάνη, αμοιβές δικηγόρων και αγορές υλικών επισκευής και συντήρησης οικοδομών (περ. 1α, 1β, 1γ, 1ε, 3α, 3β, 3γ)	151	152
β) Δαπάνες για υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης οικοδομών (περ. 1α, 1β, 1γ, 1ε, 3α, 3β, 3γ)	157	158
γ) Αποζημίωση καταβληθείσα με νόμο στο μισθωτή κατά τη λύση επαγγελματικής μίσθωσης	163	164
δ) Ακαθάριστο εισόδημα από την εκμίσθωση του ακινήτου της περίπτ. 5γ	165	166
ε) Λοιπές περιπτώσεις δαπανών άρθρου 23 ΚΦΕ (γαίες κτλ.)	159	160
6. Ακαθάριστο εισόδημα κατοικιών επιφάνειας πάνω από 300 τ.μ. καθεμιά (περ. 1α, 2α και 3α)	175	176
7. Ακαθάριστο εισόδημα (από επίταξη ακινήτου, άυλη εμπορική αξία μισθωμένου ακινήτου κτλ.) για το οποίο δε βεβαιώνεται χαρτόσημο, εκτός από την περίπτ. 1ε	741	742
ΣΤ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ		
Καθαρό εισόδημα από τόκους δανείων κτλ. ημεδαπής προέλευσης	291	292
Ζ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ		
1. Καθαρό ποσό από μισθούς κτλ. αλλοδαπής προέλευσης	389	390
2. Καθαρό ποσό από συντάξεις κτλ. αλλοδαπής προέλευσης	391	392
3. Καθαρά κέρδη από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	463	464
4. Ζημιές από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	471	472
5. Καθαρά κέρδη εμπορικών επιχ/σεων, ατομικής 411, 412 & εταιρικών	423	424
6. Ζημιές από εμπορικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	421	422
7. Καθαρά κέρδη ελευθερίου επαγγ., ατομικά 509, 510 & εταιρικά	521	522
8. Ζημιές από ελευθερίο επάγγελμα (ατομικά, εταιρικά) στην αλλοδαπή	513	514
9. Τόκοι και μερίσματα τίτλων κτλ. αλλοδαπής προέλευσης	295	296
10. Τόκοι κτλ. αλλοδαπής προέλευσης υπαγόμενοι στην παρακράτηση του άρθ. 10 του ν. 3312/05	397	398
11. Ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή	171	172
12. Καθαρό εισόδημα της περίπτ. 11	173	174
13. Ακαθάριστο εισόδημα της περίπτ. 11 από κατοικίες με επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ. ή καθεμιά	395	396

2 α) Οι κωδικοί αριθμοί 411, 509 αφορούν τον υπόχρεο και οι 412 και 510 τη σύζυγο

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΕΚΜΑΡΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ Υπόχρεου Της συζύγου

1. Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης με βάση: α) Το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για ιδιοκατοικημένη ή μισθωμένη κύρια κατοικία και έως δύο δευτερεύουσες κατοικίες.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ		*ΑΠΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΔΩΡΕΑ ΓΟΝ. ΠΑΡΟΧΗ κλπ.	ΜΙΣΘΩΜΕΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ Η ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΒΕΣΗ ΟΡΟΦΟΥΣ	ΚΑΤΟ ΑΠΟ 5000 ΚΑΤ'ΟΙΚΟΥΣ ΚΤΛ.	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΚΥΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΓΚΑΡΑΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΔΙΟΙΚΤΗΣΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΔΙΟΙΚΤΗΣΙΑΣ ΣΥΖΥΓΟΥ	ΜΗΝΕΣ ΙΔΙΟΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ	*** ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ή ΤΙΜΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ	*** ΕΤΟΣ ΑΔΕΙΑΣ
α) ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΒΑΡΩΗΣ ΘΕΡΙΣΣΟΣ	206	203	X	3		211	212	213	214	215	216	217
		ΝΑΙ	ΝΑΙ				90		100		12		
β) ΠΡΩΤΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ (ΜΗ ΕΞΟΙΚΗ)		208	207				204	218	219	220	221	222	223
		ΝΑΙ	ΝΑΙ			ΝΑΙ	1						
γ) ΠΡΩΤΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ (ΕΞΟΙΚΗ)		210	209				205	225	226	227	228	229	230
		ΝΑΙ	ΝΑΙ			ΝΑΙ	1						

β) το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για λοιπές δευτερεύουσες κατοικίες 707 , 708

γ) τα επιβατικά αυτ/τα Ι.Χ., Μ.Χ. (οικογένειας, ατομικής-εταιρικής επιχ/σης, κοινωνιών και κοινοπραξιών)

A/A	Όνοματεπώνυμο κυρίου Ε.Ι.Χ., Μ.Χ.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	Φορ. Ιπποί	Μήνες κυρ/τας μέσα στο 2008	Ποσοστό συνδιοκτ. %	Ετος πρώτης κυκλοφ.						
		Γράμματα	Αριθμός									
1	ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	750	ΗΡΜ	4456	12	12	100	2004	851		852	
2	ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ	751	ΗΚΛ	6677	10	12	100	2006	853		854	
3		752							855		856	
4		753							857		858	

δ) τα σκάφη αναψυχής Ι.Χ. (οικογένειας κτλ.)

Όνομα σκάφους	Αριθμός και λιμάνι νηολογίου	Χώρα	Μήνες κυρ/τας μέσα στο 2008	Μέτρα μήκους	Ποσοστό συνδιοκτ. %	Πρώτη νηολογ.				
							713		714	

δα) τις αμοιβές πληρωμάτων σκαφών αναψυχής 731 , 732

ε) τα αεροσκάφη και ελικόπτερα Ι.Χ.

Στοιχεία εθνικότητας και νηολόγησης	Τύπος	Αριθμός σειράς κατασκευαστή	Αερολιμένας συνήθους παραμονής	Μήνες κυρ/τας μέσα στο 2008	Ιπποί ή Λιμπές	Πρώτη νηολογ.				
							715		716	

στ) τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)

Εξωτερική (τετρ. μέτρα)	Ποσοστό συνδιοκτ. %	Εσωτερική (τετρ. μέτρα)	Ποσοστό συνδιοκτ. %		
υπόχρεου	της συζύγου	υπόχρεου	της συζύγου		
				765	766

ζ) Γράψτε το μεγαλύτερο ποσό τεκμαρτής δαπάνης από στοιχείο της οικογένειας, των περιπτ. γ έως στ 767 ,

η) Γράψτε τον αριθμό στοιχείων που προσδιορίζουν την τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης (αριθμητικά) 795 796

2. Από τη δαπάνη που καταβάλατε:

α) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων κτλ. οχημάτων 719 , 720

β) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής κτλ. σκαφών αναψυχής και αεροσκαφών 721 , 722

γ) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 5.000 ευρώ 723 , 724

δ) για την αγορά ακινήτων ή για τη χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτών 735 , 736

ε) για την ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης 737 , 738

στ) για δωρεές ή γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών (εκτός προς το Δημόσιο, κτλ.) 725 , 726

ζ) για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων, καθώς και χρεώσεων μέσω πιστωτικών καρτών για αγορά μη καταναλωτικών αγαθών κτλ. 727 750,00 728 750,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΜΕΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ

1. Καθαρό εισόδημα που δεν υπήρχε την 1-1-2009	655		656
2. Ποσό ετήσιας δαπάνης που δεν υπήρχε την 1-1-2009	693		694
3. Εισοδήματα που αποκτήσατε το 2008, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο, φορολογούνται με ειδικό τρόπο, καθώς και από μερίσματα ημεδαπών Α.Ε. κτλ.	659		660
4. Καθαρά κέρδη από εταιρίες κτλ. που φορολογήθηκαν με το άρθρο 10 Κ.Φ.Ε. και από Ε.Π.Ε.	431		432
5. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα της περ. 3 και στα καθαρά κέρδη της περ. 4	433		434
6. Αγροτικές ενισχύσεις (επιδοτ., αποζημ., οικον. ενισχ. κτλ) εκτός αυτών επί της παραγωγής	477		478
7. Ενοίκιο εγκατάστασης ατομικής επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος			
Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκμισθωτή	Κ.Α.	Α.Φ.Μ. εκμισθωτή	Επιφάνεια σε τ.μ.
	790		794
	791		616
	810		830

8. Ενοίκιο ακινήτων εκτός από κύρια κατοικία, κατοικία παιδιών που σπουδάζουν και περιπτ. 7

	417		419
--	-----	--	-----

9. Χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων αλλοδαπής, δάνεια, δωρεές κτλ. 781 , 782

10. Ανάλωση κεφαλαίου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλάσσόταν από το φόρο 787 , 788

ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΠΟΣΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ Ή ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

1. Δαπάνη παροχής υπηρεσιών (δεξιώσεων, γυμναστηρίων, υδραυλικών, ηλεκτρολόγων κτλ.)	049		
2. Εξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης	051	300,00	052
3. Υποχρεωτικές εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (Τ.Ε.Β.Ε. - Τ.Σ.Α. - Τ.Α.Ε. κτλ.)	053		054
4. Δωρεές ιατρικών μηχανημάτων κτλ., σε νοσοκομεία κτλ.	057		058
5. Δωρεές χρηματικών ποσών στο Δημόσιο κτλ., σε κοινωφελή Ν.Π.Ι.Δ. κτλ. (άνω των 100 ευρώ)	059		060
6. Πολιτιστικές χορηγίες του ν. 3525/2007	061		062

* Συμπληρώνεται όταν οι κατοικίες (κύριες και δευτερεύουσες) αποκτήθηκαν, από κληρονομιά, δωρεά, γονική παροχή ή από επαχθή αιτία από συνταξιούχο πριν από την συνταξιοδότησή του. ** Συμπληρώνεται όταν η δευτερεύουσα κατοικία είναι κάτω από 150 τ.μ. και δε βρίσκεται σε τουριστική περιοχή. *** Συμπληρώνονται μόνο αν η κύρια κατοικία είναι πάνω από 200 τ.μ. ή η συνολική επιφάνεια των δευτερευουσών κατοικιών είναι πάνω από 150 τ.μ.

7. Δεδουλευμένοι τόκοι που καταβλήθηκαν για στεγαστικά δάνεια απόκτησης πρώτης κατοικίας, αναστήλωσης κτλ. διατηρητέων κτιρίων:						Υπόχρεου		Της συζύγου							
α) Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν μέχρι 31/12/1999						063	,	064	,						
β) Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν από 1/1/2000 και μέχρι 31/12/2002						065	,	066	,						
γ) Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν από 1/1/2003 και μετά.						055	,	056	,						
δ) Συνολικό ποσό δανείων της προηγούμενης περιπτώτ. γ.						069	,	070	,						
8. Ενοίκιο που πληρώσατε για κύρια κατοικία της οικογένειας:															
Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκμισθωτή	Κ.Α.	Α.Φ.Μ. εκμισθωτή	Κ.Α.	Επιφάνεια σε τ.μ.	Κ.Α.	Μεταγκατάσταση (1) ή Μετάθεση (2)	Κ.Α.	Μήνες							
801		091		092	ΝΑΙ	1	ΝΑΙ	2	097						
802		093		094	ΝΑΙ	1	ΝΑΙ	2	098						
803		095		096	ΝΑΙ	1	ΝΑΙ	2	099						
Εκμισθώσατε την ιδιότητα κατοικία σας στον τόπο από όπου μετατεθήκατε;						149	ΝΑΙ	1							
9. Ενοίκιο που πληρώσατε για κατοικία παιδιών της οικογένειας που σπουδάζουν στο εσωτερικό:															
Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκμισθωτή	Κ.Α.	Α.Φ.Μ. εκμισθωτή													
804									817						
805									819						
806									821						
807									823						
808									825						
809									827						
10. Ποσό ασφαλιστρών για ασφάλιση ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθένειας						073	,	074	,						
11. Ποσό διατροφής που κατέβαλε ο ένας σύζυγος στον άλλον						089	,	090	,						
12. Δαπάνη για αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου ή για εγκατάσταση φυσικού αερίου κ.τ.λ.						087	,	088	,						
13. Δίδακτρα φροντιστηρίων εκπαιδευτικών μαθημάτων κτλ: α) Για τον υπόχρεο και τη σύζυγο						079	,	080	,						
β) Για κάθε παιδί τους χωριστά						081	,	082	,						
						083	,		,						
14. Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού που αγοράστηκαν μέσα στο 2005						067	,	068	,						
ΠΙΝΑΚΑΣ 8. ΠΡΟΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΕΣ - ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΕΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ															
1. Φόροι 4%, 10%, που προκαταβλήθηκαν (άρθρο 52 Κ.Φ.Ε.)						601	,	602	,						
2. Φόροι 1%, 3%, 4%, 8%, 15% και 20% που παρακρατήθηκαν (άρθρο 55 Κ.Φ.Ε.)						603	,	604	,						
3. Φόροι 20% (άρθρο 58 Κ.Φ.Ε.) και 15% (παρ. 3 άρθρου 7 ν. 2753/1999) που παρακρατήθηκαν						605	,	606	,						
4. Φόρος που καταλογίστηκε για ωφέλεια από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης						607	,	608	,						
5. Φόρος που παρακρατήθηκε στις αμοιβές της περίπτ. 5 του Πίν. 4Α						609	,	610	,						
6. Φόρος που καταβλήθηκε στο εξωτερικό						651	,	652	,						
7. Φόρος που καταβλήθηκε στο εξωτερικό για εισοδήματα της περίπτ. 10 του πίν. 4Ζ						611	,	612	,						
8. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα από τόκους δανείων κτλ. ημεδαπής (Πίν.4 ΣΤ)						293	,	294	,						
9. Φόρος που αναλογεί στους μισθούς, συντάξεις (περιπτ. 1, 2, 3, 4 και 6 του Πίν. 4Α)						313	398	195	314						
10. Φόρος που παρακρατήθηκε στους μισθούς, συντάξεις (περιπτ. 1, 2, 3, 4 και 6 του Πίν. 4Α)						315	392	155	316						
11. Φόρος που αναλογεί στα εισοδήματα που φορολογούνται με το Ζ Ψήφισμα (βουλευτές κτλ.)						917	,	918	,						
12. Φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα στα εισοδήματα από τόκους, κτλ (περ.9 του πιν.4Ζ)						297	,	298	,						
13. Φόρος που καταβλήθηκε για άυλη εμπορική αξία ακινήτου των περ. 1β έως 1ζ του πίν. 4Ε						127	,	128	,						
ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΟΙΚΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΑΡΥΝΟΥΝ															
1) Ανύπαντρα παιδιά που γεννήθηκαν από 1/1/1990 έως 31/12/2008 ή από 1/1/1983 και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές, καθώς και άγαμα παιδιά που είναι άνεργα εγγεγραμμένα στους καταλόγους του ΟΑΕΔ. Παιδιά ανύπαντρα, διαζευγμένα ή σε κατάσταση χηρείας, με αναπηρία 67% και πάνω, καθώς και ανύπαντρα παιδιά που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία, ανεξάρτητα από ηλικία.					2) α) Ανιόντες των συζύγων (γονείς, παπούδες κτλ.) β) Ανήλικοι συγγενείς μέχρι τον 3ο βαθμό, ορφανοί από πατέρα και μητέρα γ) Ανύπαντροι ή χήροι ή διαζευγμένοι αδελφοί και αδελφές, με αναπηρία 67% και πάνω.										
Όνομα	Έτος γέννησης	Σχολή ή σχολείο φοίτησης	Όνοματεπώνυμο	Κ.Α.	Α.Φ.Μ.	Με Υπόχρεο	Με Σύζυγο								
ΜΑΝΩΛΗΣ	1999	ΔΗΜΟΤΙΚΟ		831											
ΜΙΧΑΛΗΣ	1999	ΓΥΜΝΑΣΙΟ		832											
				833											
				834											
				835											
ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ (συμπληρώνεται από την υπηρεσία)															
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος από το προηγούμενο οικον. έτος						901	,	902	,						
Εισφορά Ο.Γ.Α. φόρου εισοδήματος οικον. έτους 2008						903	,	904	,						
341	,	342	,	745	,	746	,	907	,						
995	,	996	,	743	,	744	,	985	,						
997	,	998	,	323	,	324	,	987	,						
959	,	960	,	399	,	400	,	989	,						
ΠΙΝΑΚΑΣ 11. Αν προκύψει επιστρεφόμενο ποσό να κατατεθεί στον ακόλουθο λογαριασμό μου (γράψτε τον τίτλο, τον κωδικό τράπεζας και τον αριθμό λογαριασμού):															
ΤΡΑΠΕΖΑ		ΚΩΔ.		ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ IBAN											
				G R											
Τα στοιχεία των φορολογούμενων είναι απόρρητα. Διατηρούνται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών σε αρχείο, που υπάγεται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και λειτουργεί σύμφωνα με το ν.2472/1997 και τις ειδικές ρυθμίσεις των φορολογικών νόμων. Κάθε φορολογούμενος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία που τον αφορούν.															
Ο ΕΛΕΓΞΑΣ				Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ				Ο ΔΗΛΩΝ		Η ΔΗΛΟΥΣΑ					
Ημερομηνία παραλαβής 2009										2009					
Ο ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ				Επων.: _____				Αρμόδια Δ.Ο.Υ.: _____							
				Όνομ.: _____				Αρ. Μητρ. δό. ασκ. επαγγ/τος: _____							
				Δ/να: _____				Κατηγορία άδειας: _____							
				Α.Φ.Μ.: _____											

Ε2 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2009
Εισοδήματα από 1/1 έως 31/12/2008

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΑ (ΦΥΣΙΚΟΥ Ή ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ)
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ** ΓΕΩΡΓΙΟΥ
Α.Φ.Μ. 931479491

α/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΗ				ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ ΣΤΟ 2008			ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΣΤΟΝ ΥΠΟΧΡΕΟ								
	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΘΕΣΗ	ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΘΑΛ.	Ονοματεπώνυμο	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)	ΑΠΟ	ΕΩΣ	ΜΗΝΕΣ (αριθ.)	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ Η ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΜΙΣΘΩΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΔΙΔΑΣ (%)	Κατοικιών	Καταστημάτων	Καταστημάτων	Καταστημάτων	Καταστημάτων	Καταστημάτων	
	Οδός - Αριθ. - Πύλη ή Χωριό - Θέση - Τοχ. Κωδ.	ισόγειο 1ος όρ. 2ος όρ. κτλ.	οικόσ. κατοικ. γραφ. αγρός κτλ.	σε τ.μ. ή σε στρεμ.	6	7	8	9	10	11	12	Κατοικιών	Καταστημάτων	Καταστημάτων	Καταστημάτων	Καταστημάτων	Καταστημάτων	
1	2																	
1	ΚΑΝΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1ος	ΚΑΤ/Μ	150	ΝΑΖΑΡΑΚΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	437769309	11/6	31/10	11	3500	100		3850,00					
2	ΚΑΝΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1ος	οικια	100	ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ ΠΑΡΑΣΚΗ	376349096	11	31/10	12	300,00	50	1800,00						
3	ΚΑΝΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2ος	οικια	75	ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗΣ ΓΡΙΣΤ.	495616505	11/4	21/10	9	960,00	100	2340,00						
4	ΚΑΝΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2ος	οικια	60	ΞΕΝΑΓΟΙΑΕΤΟ					930,00	100							
5	ΚΑΝΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	3ος	οικια	50	ΜΑΝΤΕΖΑΚΗΣ ΓΙΩΤΡΟΣ	109291989	11/1	21/10	12	900,00	50	1800,00						
6	ΚΑΝΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1ος	ΑΝΘ	100	ΝΑΖΑΡΑΚΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	437769309	11/1	31/10	12	970,00	100		2950,00					
7	ΓΕΡΩΝΥΜΙΑΚΗ 4 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2ος	οικια	65	ΙΔΙΟΧΡΗΜΑΤΟΛΗΤΗΣ	03147491	11/1	31/10	12	965,00	100		3180,00					
8	ΓΡΕΙΣΤΟΜΥΧΑΝΗ ΞΑΝΘΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟ	ΑΡΧΟΣ	2.100 στρ.		ΧΑΙΡΕΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	012743696			60	5667			3400,00					
											ΣΥΝΟΛΟ		5340,00	2980,00	3400,00			
											ΑΡΘΡΩΣΜΑ							

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το έντυπο αυτό υποβάλλεται σε ένα (1) αντίτυπο. Για τα ακίνητα που είναι ημετελή ή αποκτηθέντα ή μεταβιβάστηκαν μέσα στο 2008, πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας ΙΙ της πίσω σελίδας. Οδηγίες συμπλήρωσης αυτού του εντύπου βρείτε στην πίσω σελίδα.

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ *[Υπογραφή]*
Ο ΔΗΛΩΩΝ *[Υπογραφή]*
2009

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
Ι. ΕΚΜΙΣΘΟΥΜΕΝΑ ΚΤΛ. ΑΚΙΝΗΤΑ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ			ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ, ΣΥΜΕΠΙΚΑΡΠΩΤΩΝ ΚΤΛ. ΑΚΙΝΗΤΩΝ			ΥΠΕΚΙΜΙΣΘΟΥΣΕΙΣ			
α/α	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ Οδός - Αριθ. - Πόλη ή Χωριό - Θέση - Ταχ. Κωδ.	ΘΕΣΗ	ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΦΑΝ.	Ονοματεπώνυμο	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)	Διεύθυνση συνιδιοκτητή	ΠΟΣ. ΣΥΜΜΕΤ. %	Μίσθωμα που καταβλήθηκε
		ισόγειο 1ος όρ. 2ος όρ. κτλ.	οικία κατάλυμα γραφ. αγρός κτλ.	σε τ.μ. ή στρέμ.					
1	ΧΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	ΔΟΣ	ΟΙΚΙΑ	110	ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΛΛΙΘΩΗ	183659112	ΒΑΡΝΗΣ 8	50	1800,00
2	ΧΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	3ος	ΟΙΚΙΑ	50	ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΛΛΙΘΩΗ	076945360	ΘΕΡΙΣΣΟΥ 30	50	1200,00

ΙΙ. ΑΚΙΝΗΤΑ ΠΟΥ ΤΟ 2008 ΕΙΝΑΙ ΗΜΙΤΕΛΗ Ή ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ Ή ΑΠΟΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΑΓΟΡΑ - ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ - ΔΩΡΕΑ - ΓΟΝΙΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΚΤΛ.

α/α

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΚΤΗΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ, ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ, ΟΝΟΜ/ΜΟ ΣΥΜΒΟΛΟΓΡΑΦΟΥ

.....2009

Ο ΔΗΛΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

1. Υποκείμενο του φόρου για το εισόδημα από ακίνητα είναι ο ιδιοκτήτης, νομίμως επικαρπώτης ή εκείνος που έχει το δικαίωμα οίκησης ή το δικαίωμα ενίσχυσης επικαρπίας ακινήτου με οριστικό συμβόλαιο, κατά περίπτωση, για το εισόδημα που αποκόμει από εκμίσθηση, υπεκμίσθηση ή επιτάξη ή εμμέσως από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση της χρήσης σε τρίτο χωρίς ανάλλαγμα ενός ή περισσότερων ακινήτων (οικοδομημένων και μη οικοδομημένων). Επίσης, υποκείμενο του φόρου είναι ο ιδιοκτήτης, νομίμως επικαρπώτης, καθώς και εκείνος που έχει το δικαίωμα ενίσχυσης επικαρπίας με οριστικό συμβόλαιο, κατά περίπτωση ή εκείνος που έχει το δικαίωμα επιτάξεως ή εμμέσως τους για το εισόδημα που αποκόμει από εκμίσθηση ή υπεκμίσθηση ή δωρεάν παραχώρηση αγροτικών εκτάσεων (καλλιέργειες και φυτεμένοι αγροί, δάση, βοσκότοποι, λίμνες, δεξαμενές κτλ.). Στην περίπτωση που δηλώνεται εισόδημα από εκμίσθηση ή δωρεάν παραχώρηση αγροτικών εκτάσεων, στη στήλη 2, εκτός από τα στοιχεία της οικογένειας που με τον ιδιοκτήτη (γονείς, τέκνα) και το είδος της έκτασης (πεδινή, πισωρενή ή ορεινή, αρδευόμενη ή μη αρδευόμενη). Στην περίπτωση που δηλώνεται κατοικία, της οποίας έχει παραχωρηθεί δωρεάν η χρήση από γονείς σε παιδιά και αντίστροφα, στη στήλη 6, εκτός από τα στοιχεία του προσώπου που κάνει χρήση, αναγράφεται σε παρένθεση η συγγένεια του με τον ιδιοκτήτη (γονείς, τέκνα) και στη στήλη 13 δεν αναγράφεται τεκμαίρο εισόδημα από τη συγκεκριμένη δωρεάν παραχώρηση. Στην περίπτωση που δηλώνεται εισόδημα από εκμίσθηση, δωρεάν παραχώρηση ή ιδιοχρησία οικοδομής που έχει χαρακτηριστική διατηρητέα, στη στήλη 2, εκτός από τα στοιχεία της τοποθεσίας, αναγράφεται σε παρένθεση η λέξη << διατηρητέο >>.

2. Στο έντυπο αυτό καταχωρούνται όλα τα οικοδομημένα ακίνητα κάθε υπόχρεου ή εισοδηματία, φυσικού ή νομικού προσώπου, ανεξάρτητα αν αποκτά από αυτά εισόδημα ή όχι. Σημειώνεται ότι και στην περίπτωση που το ακίνητο παραμένει ΚΕΝΟ όλο το χρόνο, πρέπει να συμπληρωθεί στο έντυπο με την ένδειξη ΚΕΝΟ. Διευκρινίζεται ότι από τα μη οικοδομημένα ακίνητα γράφονται μόνο εκείνα που εκμισθώνονται.

3. Σε περίπτωση που και η σύζυγος είναι υποκείμενο του φόρου, πρέπει να συμπληρωθεί και να υποβληθεί χωριστό έντυπο. έτος και αν το ακίνητο είναι κοινό. Τα ακαθάριστα εισοδήματα από ακίνητα των εταυρών ή κοινοτικών αστικού δικαίου που ασκούν επιμέριση ή επένδυση ή κοινοπραξία κτλ. δε θα μεταφερθούν στις οικείες ενδείξεις του πίνακα της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος Ε1 του φυσικού προσώπου, αλλά θα δηλωθούν από τις εταυρές κτλ. Σ αυτή την περίπτωση συμπληρώνεται χωριστό έντυπο Ε2 που υποβάλλεται μαζί με το έντυπο Ε5, από το υπόχρεο νομικό πρόσωπο ή την ένωση προσώπων (κοινωνία κτλ.).

4. Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας, συνεπικαρπίας κτλ. ακινήτου, στις οικείες στήλες, θα γράφεται το ποσό του ακαθάριστου εισοδήματος που αναλογεί στο φορολογούμενο, με βάση το ποσοστό συνιδιοκτησίας.

5. Στην πρώτη στήλη - (1) α/α - αναφέρονται τα ακίνητα, δηλαδή όσα δηλώνονται, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ενικαστές (πολλοί ενικαστές, κενό κτλ.).

Οι στήλες της ενδείξης "ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ" συμπληρώνονται όταν σε κάποιο από τα ακίνητα που έχουν καταχωρηθεί στην ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ, συντρέχει περίπτωση συνιδιοκτησίας, συνεπικαρπίας κτλ., πρόφατης κτήσης, μεταβίβασης ή υπεκμίσθησης. Στις περιπτώσεις αυτές συμπληρώνονται απαραίτητα τα "ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ", και κατά περίπτωση οι υπόλοιπες στήλες. Η συμπλήρωση των στοιχείων αυτών γίνεται με προσοχή, για να μπορεί να γνωριστεί η Υπηρεσία σε ποιά από τα δηλωθέντα ακίνητα αναφέρεται στις περιπτώσεις αυτές ο φορολογούμενος.

6. Στη στήλη της υπεκμίσθησης θα αναγράφεται το συνολικό μίσθωμα που έχει καταβληθεί από τον υπεκμισθωτή.

7. Αν δεν επαρκεί μία αναλυτική κατάσταση μισθωμάτων για όλα τα ακίνητα κάθε εισοδηματία, τότε θα χρησιμοποιείται και δεύτερο έντυπο.

Ε2 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2009
Εισοδήματα από 1/1 έως 31/12/2008

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΑ (ΦΥΣΙΚΟΥ Η ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ)
ΔΕΤΡΑΚΗ ΚΑΜΙΛΩΗ ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ ΝΙΧΟΛΑΟΥ
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΜΙΛΩΗ ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ ΝΙΧΟΛΑΟΥ
Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ Α.Φ.Μ. 183659119

π/ρ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΗ					ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ			ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΙΣΤΑΣ (%)	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΣΤΟΝ ΥΠΟΧΡΕΟ					
	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΘΕΣΗ	ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΠΛΗΝ	Ονοματεπώνυμο	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)	ΑΠΟ	ΕΩΣ	ΜΗΝΕΣ (αριθ.)	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ Η ΜΗΝΙΟ ΜΙΣΘΩΜΑ		Καταστημάτων Βιομηχανοστασίων Αθηνών κτλ.	Γηπέδων - Γαών Έδρας του εκ- μισθωτή - Χώρων επιγραφών κτλ.	Ενοδοχείων κτλ.	Καταστημάτων Γραφείων κτλ.		
																Κατοικιών Κέντρων κτλ.	Καταστημάτων Αθηνών κτλ.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	ΚΑΡΛΟΚΑΠΙΡΙΝΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	107	OLNA	100	ΜΑΝΟΥΣΕΛΑΧΗ ΠΑΡΕΚΚΕΤΗ	376349083	111	31/10	19	300,00	50	1800,00					
9	ΑΡΧΙΜΗΔΟΥΣ 2 ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ	1608	ΚΑΤΗΛ	90	ΜΙΧΕΛΑΚΗ ΜΑΡΩΔΗ	040699552	115	31/11	8	350,00	100		9800,00				
3	ΘΕΟΤΟΚΟΥ 14 ΑΜΜΟΣΔ. ΗΘΚ	1501	OLNA	110	ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ ΠΑΝ/ΤΑ	697074702	111	31/11	19	750,00	100	4900,00					
4	ΒΑΤΤΕΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ		OLNA	300/300	ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΟ	060955109			19	1666,66	100			90.000,00			
5	ΕΒΑΝΣ 47 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1509	OLNA	90	ΚΟΣΜΑΔΑΚΗ ΠΑΡΕΚΚΕΤΗ	198490577	117	31/10	6	300,00	100	2980,00					
												89800,00	9800,00	90.000,00			
												ΑΓΡΟΙΣΜΑ					
												Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ	Ο ΔΙΟΙΚΩΝ	2009		

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το έντυπο αυτό υποβάλλεται σε ένα (1) αντίτυπο. Για τα ακύρια που είναι ημετελή ή αποκτήθηκαν ή μεταβιβάστηκαν μέσα στο 2008, πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας II της πίσω σελίδας. Οδηγίες συμπλήρωσης αυτού του εντύπου βλείτε στην πίσω σελίδα.

Υπενθυμίζεται ότι η απόκρυψη ή η παροχή ανακριβών στοιχείων τιμωρείται από το νόμο.

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
I. ΕΚΜΙΣΘΟΥΜΕΝΑ ΚΤΛ. ΑΚΙΝΗΤΑ**

ρ/ρ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ			ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΔΙΟΙΚΤΗΤΩΝ, ΣΥΝΕΠΙΚΑΡΤΩΤΩΝ ΚΤΛ. ΑΚΙΝΗΤΩΝ			ΥΠΕΚΙΜΙΣΘΩΣΕΙΣ		
	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΘΕΣΗ	ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΘΑΝ	Ονοματεπώνυμο	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)		Διεύθυνση συνδιοικητή	ΠΟΣ. ΣΥΝΙΔ/ΣΙΑΣ %
1	Οδός - Αριθ. - Πόλη ή Χωριό - Θέση - Ταχ. Κωδ.	ισόγειο 1ος όρ. 2ος όρ. κτλ.	οικόσ κατάμα γρ.οφ. αγρός κτλ.	σε τιμ. ή στρέβλ.	ΚΑΝΟΚΑΙΡΙΜΟΥ 15 ΗΡΑΚΛΕΙΟ	031478191	ΒΑΡΝΗΣ 8	50	Μίσθωμα που καταβλήθηκε
2					ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΚΩΝΙΝΟΣ				1800,00

II. ΑΚΙΝΗΤΑ ΠΟΥ ΤΟ 2008 ΕΙΝΑΙ ΗΜΙΤΕΛΗ Ή ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ Ή ΑΠΟΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΑΓΟΡΑ - ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ - ΔΩΡΕΑ - ΓΟΝΙΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΚΤΛ.

ρ/ρ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΚΤΗΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ, ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ, ΟΝΟΜ/ΜΟ ΣΥΜΒΟΛΟΓΙΟΓΡΑΦΟΥ
		Ο ΔΗΛΩΝ
		

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

1. Υποκειμενο του φόρου για το εισόδημα από ακίνητα είναι ο ιδιοκτήτης, νομέας, επικαρτωτής ή εκείνος που έχει το δικαίωμα οίκησης ή το δικαίωμα ενάσκησης επικαρπίας ακινήτου με οριστικό συμβόλαιο, κατά περίπτωση, για το εισόδημα που αποκτά από εκμίσθωση, υπεκμίσθωση ή επίταξη ή εμπέδωση από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση της χρήσης σε τρίτο χωρίς ανταλλάγμα ενός ή περισσότερων ακινήτων (οικοδομημένων και μη οικοδομημένων). Επίσης, υποκειμενο του φόρου είναι ο ιδιοκτήτης, νομέας, επικαρτωτής, καθώς και εκείνος που έχει το δικαίωμα ενάσκησης επικαρπίας με οριστικό συμβόλαιο, κατά περίπτωση ή εκείνος που έχει το δικαίωμα επιφανείας ή εμπνευστής τους για το εισόδημα που αποκτά από εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση αγροτικών εκτάσεων (καλλιέργειοι και φυτεμένοι αγροί, δάση, βοσκότοια, λίμνες, δεξαμενές κτλ.). Στην περίπτωση που δηλώνεται εισόδημα από εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση αγροτικής έκτασης, στη στήλη 2, εκτός από τα στοιχεία που δηλώνεται εισόδημα, αναγράφεται σε παρένθεση και το είδος της έκτασης (πεδινή, ημιορεινή ή ορεινή, αρδευόμενη ή μη αρδευόμενη). Στην περίπτωση που δηλώνεται κατοικία, της οποίας έχει παραχωρηθεί δωρεάν η χρήση από γονείς σε παιδιά και αντίστροφα, στη στήλη 6, εκτός από τα στοιχεία του προσώπου που κάνει χρήση, αναγράφεται σε παρένθεση η συγγένειά του με τον ιδιοκτήτη (γονέας, τέκνο) και στη στήλη 13 δεν αναγράφεται τεκμαρτό εισόδημα από τη συγκεκριμένη δωρεάν παραχώρηση. Στην περίπτωση που δηλώνεται εισόδημα από εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση ή ιδιόχρηση οικοδομής που έχει χαρακτηριστεί διατηρητέα, στη στήλη 2, εκτός από τα στοιχεία της τοποθεσίας, αναγράφεται σε παρένθεση η λέξη < <διατηρητέο>>.

2. Στο έντυπο αυτό καταχωρούνται όλα τα οικοδομημένα ακίνητα κάθε υπόχρεου ή εισοδηματία, φυσικού ή νομικού προσώπου, ανεξάρτητα αν αποκτά από αυτά εισόδημα ή όχι. Σημειώνεται ότι και στην περίπτωση που το ακίνητο παραμένει ΚΕΝΟ όλο το χρόνο, πρέπει να συμπληρωθεί στο έντυπο με την ένδειξη ΚΕΝΟ. Διευκρινίζεται ότι από τα μη οικοδομημένα ακίνητα γράφονται μόνο εκείνα που εκμισθώνονται.

3. Σε περίπτωση που και οι σύζυγοι είναι υποκειμενο του φόρου, πρέπει να συμπληρωθεί και να υποβληθεί χωριστό έντυπο, έστω και αν το ακίνητο είναι κοινό. Τα ακαθάριστα εισοδήματα από ακίνητα των εταίρων ή κοινωνιών αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα ή κοινοπραξία κτλ. δε θα μεταφερθούν στις οικείες ενδείξεις του πίνακα της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος Ε1 του φυσικού προσώπου, αλλά θα δηλωθούν από τις εταιρείες κτλ. Σ αυτή την περίπτωση συμπληρώνεται χωριστό έντυπο Ε2 που υποβάλλεται μαζί με το έντυπο Ε5, από το υπόχρεο νομικό πρόσωπο ή την ένωση προσώπων (κοινωνία κτλ.).

4. Σε περίπτωση συνδιοικησίας, συνεπικαρπίας κτλ. ακινήτου, στις οικείες στήλες, θα γράφεται το ποσό του ακαθάριστου εισοδήματος που αναλογεί στο φορολογούμενο, με βάση το ποσοστό συνδιοικησίας.

5. Στην πρώτη στήλη - (1) α/α - αριθμούνται τα ακίνητα, δηλαδή όσα δηλώνονται, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εννοιαστές (πολλοί εννοιαστές, κενό κτλ.).

Οι στήλες της ένδειξης "ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ" συμπληρώνονται όταν σε κάποιο από τα ακίνητα που έχουν καταχωρηθεί στην ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ, συντρέχει περίπτωση συνδιοικησίας, συνεπικαρπίας κτλ., πρόσφατης κτήσης, μεταβίβασης ή υπεκμίσθωσης. Στις περιπτώσεις αυτές συμπληρώνονται απαραίτητα τα "ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ", και κατά περίπτωση οι υπόλοιπες στήλες. Η συμπλήρωση των στοιχείων αυτών γίνεται με προσοχή, για να μπορεί να γνωρίζεται Υπηρεσία σε ποιά από τα δηλωθέντα ακίνητα αναφέρεται στις περιπτώσεις αυτές ο φορολογούμενος.

6. Στη στήλη της υπεκμίσθωσης θα αναγράφεται το συνολικό μίσθωμα που έχει καταβληθεί από τον υπεκμισθωτή.

7. Αν δεν επαρκεί μία αναλυτική κατάσταση μισθωμάτων για όλα τα ακίνητα κάθε εισοδηματία, τότε θα χρησιμοποιείται και δεύτερο έντυπο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΙΒΛΙΑ

1. ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ, "ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ – ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ/ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ/ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ/ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ – ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ," ΕΚΔ. ΣΤΑΜΟΥΛΗ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2001.
2. ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΣΠ. ΜΕΝΤΗ, "ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΙ".
3. ΚΟΨΙΑΥΤΗ Γ. ΑΝΔΡΕΑ, "ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ".
4. ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΣΠ. ΜΕΝΤΗΣ – ΝΙΚΟΣ Γ. ΣΑΡΡΗΣ, "ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ", ΕΚΔ. ΕΛΛΗΝ. ΑΘΗΝΑ 1997.
5. ΑΓΑΠΗΤΟΣ Σ. ΚΡΑΤΣΗΣ, "ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ".
6. ΣΤΡΑΤΗΣ Κ. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ, ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ "ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ" ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2005

B. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, "ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ", ΑΘΗΝΑ 2009
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, "ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ Φ.Μ.Α.Π. ΑΘΗΝΑ 2009
3. ΛΟΓΙΣΤΗΣ ΤΕΥΧΗ 603 - 618, ΙΟΥΝΙΟΣ 2005 – ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2006.
4. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΤΕΥΧΟΣ 658 ΠΟΕ – ΔΟΥ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΦΟΡΙΑΚΩΝ 18-106 72, ΑΘΗΝΑ

Γ. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. www.e-forologia.gr
2. www.taxisnet.gr
3. www.e-oikonomia.gr